

Vai Zemkopības ministrija pamatoti veido savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīklu?

Rīga 2024

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Atbilstības revīzija “Vai Zemkopības ministrija, veicot savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi, ir rīkojusies tiesiski, atbilstoši saviem attīstības plāniem un jēgpilni?”

Revīziju veica vecākā valsts revidente Līga Strazdiņa, valsts revidente Viktorija Sprance, atbildīgā sektora vadītājs Uldis Kalniņš un departamenta direktore Inga Vilka, pamatojoties uz Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 16.01.2024. revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-50/2024.

Revidējamā vienība – Zemkopības ministrija

Vāka noformējumam izmantots 16.05.2024. apsekošanas laikā revidenta veiktās foto fiksācijas attēls Dobeles iela 41, Jelgava – ekspluatācijā nenodotais elektroautomobiļu uzlādes punkts.

Cienījamais lasītāj!

Valsts kontrole ir pabeigusi fokusētu revīziju par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi Zemkopības ministrijā un nodod sabiedrībai ziņojumu par šīs revīzijas rezultātiem.

Secinām, ka iepriekš neplānotais un par 2022. gadā piešķirtajiem 3,1 milj. *euro* valsts budžeta līdzekļiem izveidotais Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes tīkls ar 52 uzlādes iekārtām (60 kW) ir ministrijas esošo un perspektīvo vajadzību un tehnisko iespēju apmēram neatbilstošs – par lielu, kā arī izveidots, samaksājot salīdzinoši dārgu cenu par uzlādes iekārtām.

Izprotam Zemkopības ministrijas vēlmi iet Zaļā kursa virzienā, bet veiktā revīzija liecina, ka šajā gadījumā Zaļais kurss drīzāk ir izmantots kā aizsargs nepamatotai un izšķērdīgai valsts budžeta līdzekļu izlietošanai.

Jau 2022. gadā Zemkopības ministrija samaksāja komersantam 2,4 milj. *euro*, bet tikai 2023. gada rudenī tika nodoti ekspluatācijā pirmie uzlādes punkti un tikai 2024. gada jūlijā ekspluatācijā nodoti visi 42 uzlādes punkti. Līdz 2024. gada augusta vidum uzlādes ir veiktas tikai 15 vietās – vairāk kā puse uzstādīto uzlādes staciju stāv neizmantojamas. Tikai dažos uzlādes punktos elektrotīkla jauda ir tāda, ka uzstādītās iekārtas varētu darboties ar pilnu jaudu, un tikai vienā uzlādes punktā uzlādes iekārtas uzkonfigurētas uz maksimālo jaudu.

Pēc Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes tīkla izveides procesa un rezultāta izvērtējuma vēlētos jautāt, vai privātajā sektorā rūpīgs un gādīgs saimnieks tā rīkotos? ... Bet Zemkopības ministrija tā rīkojusies.

Izmaksu un vajadzību apmēru izpratnei viens piemērs – pēc revidentu aprēķiniem uzlādes punkta pie Zemkopības ministrijas ēkas, kas nodots ekspluatācijā 2023. gada rudenī, periodā līdz 2024. gada vidum astoņu iekārtu kopējās amortizācijas izmaksas, attiecinot tās uz faktiski veiktajām uzlādēm, bija 337 *euro* uz 100 km. Var cerēt, ka uzlādes kļūs intensīvākas, bet, iespējams, būs otrādi, jo atklāts ir jautājums par Zemkopības ministrijas ēkas nākotni un izskanējušo nodomu ministriju uz laiku izvietot citā ēkā.

Uzņemoties ministrijai neraksturīgas funkcijas veikšanu, Zemkopības ministrijas vadība ar nepieciešamību pēc uzlādes iekārtu uzraudzības organizēšanas un norēķinu kārtošanas ministrijas darbībā ir palielinājusi administratīvo slogu un nepieciešamību pēc resursiem, tas ir rīkojusies pretēji saprātīgam valsts pārvaldes attīstības virzienam.

Šī revīzija arī rada bažas, ka iepriekšējos gados izskaustā “politisko kvotu” dalīšana valsts budžeta veidošanas procesā 2022. gada valsts budžeta veidošanas laikā varētu būt atdzimusi.

Pateicamies par sadarbību Zemkopības ministrijai, valsts akciju sabiedrībai “Ceļu satiksmes drošības direkcija”, akciju sabiedrībai “Latvenergo” un citiem iesaistītajiem.

Cieņā

departamenta direktore

Inga Vilka

Saturs

Būtiskākais par revīziju	6
Kāpēc veicām šo revīziju	6
Pamatinformācija	7
Secinājumi	8
Ieteikumi	12
1. Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides pamatojums un finansējums	13
1.1. Vai Zemkopības ministrija bija plānojusi elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi?	13
1.2. Vai finansējums pieprasīts un saņemts tiesību aktos noteiktajā kārtībā?	14
2. Zemkopības ministrijas iepirkuma “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām” organizēšana un izpilde	17
2.1. Iepirkuma gaita un prasības	17
2.2. Iepirkuma rezultātā noslēgtā Vispārīgā vienošanās un saistītie līgumi	21
3. Elektroautomobiļu uzlādes staciju nepieciešamība un izmantošana	36
3.1. Vai Zemkopības ministrijai nepieciešams savs elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls?	36
3.2. Vai izveidota skaidra norēķinu kārtība par elektroautomobiļu uzlādi?	43
3.3. Vai pastāvēja citas alternatīvas Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādei?	45
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes	48
Termini un skaidrojumi	52
1. pielikums. Zemkopības ministrijas veiktā Iepirkuma gaita	54

2. pielikums. Zemkopības ministrijas un CSDD iepirkumu nolikumos noteikto prasību par pretendenta tehniskajām un profesionālām spējām salīdzinājums	56
3. pielikums. SIA “Reck” nodevumā “Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu teritorijās uzstādāmo elektromobiļu uzlādes staciju infrastruktūras tehniski ekonomiskais pamatojums” Zemkopības ministrijai piedāvātie īstenošanas scenāriji, ko sagatavoja SIA “Corporate Consulting”	58
4. pielikums. Zemkopības ministrijas valsts sekretāra sniegtais pamatojums scenārija B izvēlei	59
5. pielikums. Zemkopības ministrijas noslēgto līgumu par elektroautomobiļu uzlādes staciju piegādi, izbūvi un garantijas uzturēšanu uzlādes punktos īstenošanas gaita.....	60
6. pielikums. Zemkopības ministrijas un SIA “Reck” noslēgtie līgumi par elektroautomobiļu uzlādes staciju piegādi, izbūvi un garantijas uzturēšanu uzlādes punktos un to grozījumi.....	61
7. pielikums. Zemkopības ministrijai iesniegtie SIA “Reck” lūgumi un pamatojumi par nepieciešamību pagarināt līgumu izpildes termiņus	66
8. pielikums. Veiktās elektroautomobiļu uzlādes Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes punktos līdz 30.06.2024.	68
9. pielikums. Tīrās tagadnes vērtības (NPV) aplēse Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes tīkla izveides projektam un tā iespējamai alternatīvai.....	71
Atsauces.....	74

Būtiskākais par revīziju

Kāpēc veicām šo revīziju

Finanšu revīzijā par Zemkopības ministrijas 2022. gada pārskatu¹ Valsts kontrole konstatēja Zemkopības ministrijas izdevumus 2 401 609 euro par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi pie resora iestāžu ēkām. 2022. gada martā izsludinātā iepirkuma² “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām” (turpmāk – Iepirkums) rezultātā Zemkopības ministrija un vienīgais pretendents – sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Reck”³ (turpmāk – SIA “Reck”) – noslēdza vispārīgo vienošanos ar paredzamo līgumcenu līdz 2 490 900 euro bez PVN jeb 3 013 989 euro ar PVN. Tās ietvaros tika noslēgti 44 līgumi. Atbilstoši līgumu sākotnējiem nosacījumiem elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveide bija jāpabeidz līdz 31.12.2022., bet šajā termiņā neviens elektroautomobiļu uzlādes punkts nebija nodots ekspluatācijā.

2023. gada finanšu revīzijā⁴ Valsts kontrole konstatēja, ka 2023. gadā Zemkopības ministrijas izdevumi elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidei bija 379 646 euro. Divos gados kopā bija izlietoti 2 781 255 euro, bet arī 2023. gada beigās elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls joprojām nebija pabeigts.

Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides Iepirkumam uzmanību pievērša plašsaziņas līdzekļi⁵, norādot uz iespējamu interešu konfliktu. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs Latvijas Televīzijai atbildēja, ka, balstoties uz publiski pieejamo informāciju, interešu konflikta likuma pārkāpumi uzlādes punktu iepirkumā neesot saskatāmi⁶.

Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidei izmantoti 2022. gada valdības prioritārā pasākuma ietvaros Zemkopības ministrijai piešķirtie valsts budžeta līdzekļi investīciju pasākumam 3 014 041 euro. 2022. gadā neizlietotie pasākumam piešķirtie līdzekļi 612 380 euro pēc Zemkopības ministrijas apropriācijas iesnieguma⁷ ar Finanšu ministrijas rīkojumu⁸ Zemkopības ministrijai 2023. gadā bija pārskaitīti atpakaļ.

Valsts kontrole 2024. gadā veica revīziju, lai noskaidrotu, vai Zemkopības ministrija, veicot ieguldījumus sava elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidē, ir rīkojusies tiesiski, atbilstoši saviem attīstības plāniem un jāpildni, tas ir, vai tai bija nepieciešams šāds elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls un vai tas izveidots iespējami izdevīgi un ekonomiski.

Pamatinformācija

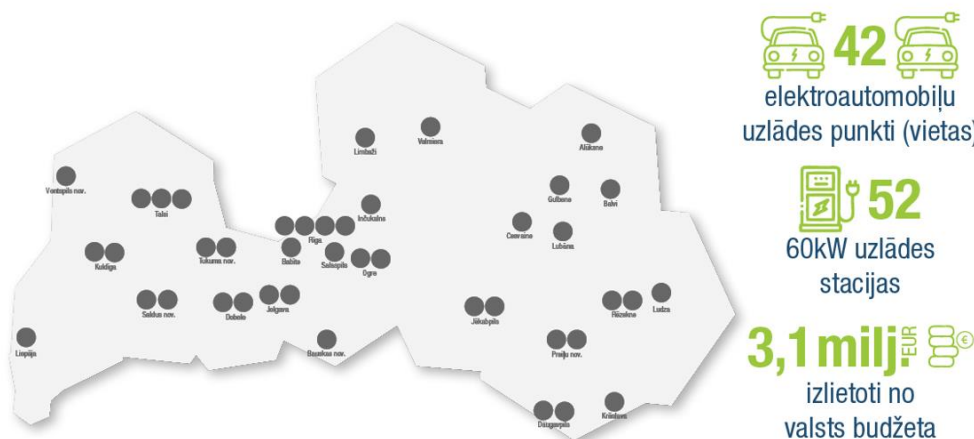
Šajā revīzijas ziņojumā jēdzienus *elektroautomobiļu uzlādes punkts* un *elektroautomobiļu uzlādes stacija* lietojam tā, kā tie izmantoti Zemkopības ministrijas Iepirkumā un tā rezultātā noslēgtajos līgumos:

- *uzlādes stacija* – uzstādīta un elektroapgādes tīklam pievienota uzlādes iekārta ar atbilstoši izbūvētu infrastruktūru, kur var veikt elektroautomobiļu uzlādi;
- *uzlādes punkts* – vienā nekustamā īpašuma adresē atbilstoši ierīkota vieta, kur atrodas viena vai vairākas uzlādes stacijas.

Vienlaikus paskaidrojam, ka šie jēdzieni tiek lietoti arī atšķirīgi.

Zemkopības ministrija 2024. gada jūlijā, nododot ekspluatācijā pēdējos trīs elektroautomobiļu uzlādes punktus, ir pabeigusi 2022. gadā uzsākto elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi sava resora iestāžu autoparka vajadzībām. Zemkopības ministrijas resorā laikā, kad uzsāka uzlādes staciju tīkla izveidi, bija seši elektroautomobiļi, laikā, kad pabeigts uzlādes staciju tīkls, – 26 elektroautomobiļi.

Uzlādes staciju tīklu veido 42 pie Zemkopības ministrijas iestāžu ēkām izveidoti uzlādes punkti ar 52 uzlādes stacijām (60 kW jaudas). 39 elektroautomobiļu uzlādes punktos ir viena uzlādes stacija, vienā – divas, vienā – trīs, vienā – astoņas uzlādes stacijas (skatīt 1. attēlu).

1. attēls. Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes punkti

Uzlādes staciju izveidei Zemkopības ministrija izlietoja valsts budžeta līdzekļus 3,1 milj. euro apmērā. Finansējumu galvenokārt veidoja 2022. gada prioritārajam pasākumam piešķirtie līdzekļi, bet papildus izmantots arī Zemkopības ministrijas 2024. gada budžets ikgadējās darbības nodrošināšanai.

Lai uzrādītu pilnīgu informāciju par piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojumu, revīzijas ziņojumā Zemkopības ministrijas izdevumi, samaksātās summas un iegādāto preču, pakalpojumu cenas norādītas ar PVN, nenodalot atsevišķi veikto samaksu SIA “Reck” un valsts budžetā iemaksāto PVN.

Pirmie uzlādes punkti pieņemti ekspluatācijā 2023. gada rudenī. Līdz 2024. gada vidum uzlādes ir veiktas 14 uzlādes punktos. No 52 uzlādes stacijām astoņas uzlādes stacijas, kas atrodas Rīgā pie Zemkopības ministrijas ēkas, var darboties ar to paredzēto 60 kW jaudu, bet pārējās pārkonfigurētas uz ievērojami mazāku jaudu.

Secinājumi

Valsts kontrole uzskata, ka Zemkopības ministrija, veicot 3,1 milj. *euro* valsts budžeta līdzekļu ieguldījumu sava elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidē, nav rīkojusies atbilstoši saviem attīstības plāniem un jāēpilni, jo izveidotais elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls neatbilst ministrijas autoparka esošajām un arī nākotnes vajadzībām, kā arī tajā uzstādītās uzlādes iekārtas nav atbilstošas attiecīgajās vietās pieejamajām tehniskajām iespējām. Tāpēc uzlādes iekārtas netiek izmantotas vai tiek izmantotas nepilnīgi ar pārkonfigurētu mazāku jaudu un mazu noslodzi. Izvēloties savām vajadzībām un tehniskajām iespējām un transporta un enerģētikas nozaru attīstības plāniem atbilstošu elektroautomobiļu uzlādes staciju izveides risinājumu, Zemkopības ministrija varēja iekonomēt vismaz 2,7 milj. *euro* valsts budžeta līdzekļu.

Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls ir izveidots, ne tikai izvēloties neatbilstošu tehnisko risinājumu, tādējādi neekonomiski izlietojot valsts budžeta līdzekļus, bet arī izvēlētais risinājums nav īstenots tā, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu izlietojumu⁹. Valsts kontrole uzskata, ka Zemkopības ministrija, Iepirkumā nosakot nepamatoti augstas un iepirkuma priekšmetam nesamērīgas prasības pretendētā, ir ierobežojusi piegādātāju brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem, kā arī nav nodrošinājusi pasūtītāja līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot tā risku¹⁰. Rezultātā Zemkopības ministrija ir iegādājusies uzlādes iekārtas par salīdzinoši augstu cenu. Pēc Valsts kontroles piesardzīgas aplēses, ņemot vērā Zemkopības ministrijas iegādāto uzlādes iekārtu skaitu, iekārtu sadārdzinājums ir apmēram 600 tūkst. *euro*.

Aizbildinoties ar nepieciešamību ievērot elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidošanas termiņu 2022. gada beigās, iegādājoties nevis Iepirkumā piedāvātās un Vispārīgās vienošanās dokumentācijā apstiprinātās uzlādes iekārtas, bet cita ražotāja un citas jaudas iekārtas, vienlaikus neiesniedzot Iepirkuma prasībās noteikto ražotāja apliecinājumu, Zemkopības ministrija nav ievērojusi Publiskā iepirkuma likuma prasības¹¹. Savukārt, grāmatvedības uzskaites dokumentos neuzrādot iegādāto uzlādes iekārtu specifikāciju, Zemkopības ministrija nav ievērojusi grāmatvedības pamatprincipu¹² – nodrošināt skaidru un patiesu priekšstatu par veiktajiem darījumiem.

Valdību veidojošo partiju pārstāvju diskusiju rezultātā¹³, bet ne tiesību aktos¹⁴ noteiktajā prioritāro pasākumu pieteikumu iesniegšanas un piešķiršanās kārtībā Zemkopības ministrijai 2022. gadam bija piešķirts finansējums investīciju pasākumam, kurā bija iekļauts finansējums 3 milj. *euro* elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidei Zemkopības ministrijas resora vajadzībām. Tajā laikā Zemkopības ministrijas resorā bija trīs elektroautomobiļi un šāda elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izbūve nebija paredzēta ne Zemkopības ministrijas darbības stratēģijā¹⁵, ne ikgadējos darba plānos¹⁶.

Pirms prioritārajā pasākumā iekļautā elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides investīciju pasākuma pieteikuma Zemkopības ministrijas atbildīgie darbinieki nebija veikuši nekādu tehniski ekonomisko izvērtējumu vai resora iestāžu aptauju par nepieciešamību veidot savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīklu.

Zemkopības ministrijas valsts sekretāra lēmums vienā iepirkumā iekļaut visu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides procesu, sākot ar tā tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādi, plānošanu,

projektēšanu, izbūvi un autoruzraudzību, radīja iespēju, ka izpildītājs piedāvās un īstenos risinājumus, lai “apgūtu” iespējami lielāku atvēlēto finanšu līdzekļu apmēru.

Iepirkuma komisijas izvēlētais elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla tehniskais risinājums – uzstādīt tikai lieljaudas (vairāk nekā 22 kW) elektroautomobiļu uzlādes iekārtas – neatbilst valsts politikas plānošanas dokumentos noteiktajam¹⁷ un arī jomas ekspertu praksei. Piemēram, elektroautomobiļu uzlādē iesaistītās valsts kapitālsabiedrības savām vajadzībām uzstāda parastās uzlādes iekārtas, jo iegādāties lieljaudas uzlādes iekārtas tādām vajadzībām nav ekonomiski pamatoti nepieciešamās jaudas nodrošināšanas un uzturēšanas izmaksu dēļ. Iepirkuma komisija, neapzinot Zemkopības ministrijas tehniskās iespējas par jaudu pieejamību dažādās resora iestāžu darbības vietās, neieklājot Iepirkuma apjomā arī parastās jaudas uzlādes iekārtas, radīja vajadzībām neatbilstoša un neekonomiska tehniskā risinājuma īstenošanas risku.

Iepirkuma izstrādes brīdī Zemkopības ministrijas resora iestādēs bija seši elektroautomobiļi.

Iepirkuma komisija Iepirkumā izvirzīja ievērojami augstākas profesionālās pieredzes un finansiālās situācijas prasības, nekā valsts akciju sabiedrība “Ceļu satiksmes drošības direkcija” izvirzīja pretendentiem publiskā uzlādes staciju tīkla izveidē. Revīzijas konstatējumi liecina par iespējamām riskiem, ka Zemkopības ministrijas Iepirkumā pretendentiem izvirzītās prasības veidotas tā, lai Iepirkumā varētu piedalīties konkrēts Latvijas pretendents.

Faktiskā Iepirkuma tālākā attīstība liecina, ka, nosakot nepamatoti augstas pretendenta profesionālās pieredzes un finansiālā stāvokļa prasības, Iepirkumā nav nodrošināts Publisko iepirkumu likuma¹⁸ mērķī noteiktais – nodrošināt piegādātāju brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem, kā arī pasūtītāja līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot tā risku. Ar Iepirkuma prasībām radītās priekšrocības vienīgajam pretendentiem deva iespēju piedāvāt salīdzinoši augstas cenas gan uzlādes iekārtām, gan materiāliem un darbiem. Zemkopības ministrija ar vienīgo pretendentu 2022. gada jūlijā noslēdza Vispārīgo vienošanos, kuras ietvaros vēlāk noslēdza un īstenoja 43 līgumus.

Četras dienas pēc pirmā līguma – par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu – noslēgšanas Zemkopības ministrija akceptēja metodiku elektroautomobiļu uzlādes punktu infrastruktūras izbūves pamatojuma noteikšanai.

Nākamo Zemkopības ministrija akceptēja uzstādāmo elektroautomobiļu uzlādes staciju infrastruktūras Tehniski ekonomisko pamatojumu un Plānu, kurā iekļautas arī uzlādes staciju vietas, kas neatbilst iepriekš apstiprinātai Metodikai. Plāns piedāvāja divu scenāriju izvēli, un Zemkopības ministrijas valsts sekretārs tālākai darbu izpildei apstiprināja scenāriju ar viena veida 50 kW elektroautomobiļu uzlādes stacijām – 53 uzlādes iekārtas 43 uzlādes punktos. Līdz ar to valsts sekretāra lēmums arī vērtējams kā resora vajadzībām un iespējām neatbilstošs un neekonomisks. Tajā laikā resora rīcībā bija septiņi elektroautomobiļi un divi lādējamie jeb *plug-in* hibrīdautomobiļi. Revīzijā, konstatēts, ka atbilstoši Tehniski ekonomiskā pamatojumā sniegtajai informācijai tikai sešos no uzlādes punktiem 50kW uzlādes stacijas varētu darboties ar pilnu jaudu, pārējos uzlādes punktos – ar būtiski mazāku.

Zemkopības ministrija iegādājās un uzstādīja citas uzlādes iekārtas – ne Iepirkuma piedāvājumā un Vispārīgās vienošanās dokumentācijā norādītā ražotāja uzlādes iekārtas un ne izbūves plānā un 43 līgumos paredzētās jaudas uzlādes iekārtas. Gandrīz vienlaicīgi ar līgumu slēgšanu par uzlādes staciju izbūvi 43 adresēs tika piedāvāts veikt Vispārīgās vienošanās ietvaros norādīto uzlādes iekārtu maiņu. Zemkopības ministrija ar savu faktisko rīcību apstiprināja citu uzlādes iekārtu piegādi, lai gan nebija saņemts Iepirkuma nolikumā prasītais ražotāja apliecinājums par SIA “Reck” tiesībām uzstādīt šīs uzlādes iekārtas. Tas neatbilda Iepirkuma, Vispārīgās vienošanās un līgumu nosacījumiem. Valsts kontrole uzskata, ka tādējādi nav ievērotas Publisko iepirkumu likuma prasības¹⁹. Zemkopības ministrijas

parakstītajos nodošanas un pieņemšanas aktos nav identificējams, kādas uzlādes iekārtas tiek pieņemtas – tajos nav norādīts ne ražotājs, ne modelis, ne sērijas numurs, ne konkrēta jauda, bet tikai vispārīga informācija, proti, brīvi stāvoša lieljaudas DC vismaz 50 kW uzlādes iekārta. Iepirkuma piedāvājumā un Vispārīgās vienošanās dokumentācijā bija paredzētas Spānijas uzņēmuma *Circontrol S.A.* 50 kW uzlādes iekārtas, bet piegādātas tika Polijas uzņēmuma *Ekoenergetyka – Polska S.A.* 60 kW uzlādes iekārtas.

Lai gan uzlādes iekārtu un ražotāja maiņa tika pamatota ar nepieciešamību pabeigt visu uzlādes staciju izbūvi līdz 2022. gada beigām, tomēr pirmās elektroautomobiļu uzlādes stacijas tika nodotas ekspluatācijā ievērojami vēlāk – pēc deviņiem ar pusi mēnešiem, bet visa tīkla izveide tika pabeigta vairāk nekā pusotru gadu pēc sākotnējā termiņa.

Pieņemot uzlādes iekārtas un to betona pamatnes, Zemkopības ministrija 2022. gada pēdējās dienās veica apmaksu 2,4 milj. *euro* jeb 80 % no paredzētās līgumsummas. Savukārt, lai nodrošinātu piegādāto uzlādes iekārtu uzstādīšanu, vairāk kā trīs mēnešus pēc uzlādes iekārtu iegādes – 31.03.2023.²⁰ – Zemkopības ministrija apstiprināja apakšuzņēmēju maiņu, kā SIA “Reck” apakšuzņēmēju akceptējot *Ekoenergetyka – Polska S.A.*, pretējā gadījumā uzlādes iekārtu uzstādīšana nebūtu iespējama.

Revidentu veiktā analīze par valsts kapitālsabiedrību veiktajiem iepirkumiem liecina, ka Zemkopības ministrija iegādājās uzlādes iekārtas par augstāku cenu jeb katru uzlādes iekārtu par apmēram 19 tūkst. *euro* ar PVN²¹ dārgāku, nekā kapitālsabiedrība iegādājās tā paša ražotāja 50kW jaudas uzlādes iekārtas. Aplēstā atšķirība, ņemot vērā pasūtījumu atšķirību, par 52 šādu uzlādes iekārtu iegādi ir apmēram 600 tūkst. *euro*. Valsts kontroles ieskatā, Zemkopības ministrija iegādājās Polijas ražotāja uzlādes iekārtas par paaugstinātu cenu, tādējādi neekonomiski izlietojot valsts budžeta līdzekļus.

Jau 2022. gadā pēc 2,4 milj. *euro* apmaksas veikšanas tika veikti pirmie 42 līgumu grozījumi par darbu izpildes termiņa pagarinājumu. Vēlāk ne tikai vairākkārt tika pagarināti uzlādes staciju izbūves termiņi, bet arī palielinātas līgumu izpildes darbu provizoriskās summas – kopsummā par 182,6 tūkst. jeb par 31 % no izbūves darbu kopsummas.

Kopā par Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izbūvi ir izlietots 3,1 milj. *euro* ar PVN.

Valsts kontroles ieskatā, būtiskā termiņu kavēšana un tā akceptēšana ar vairākkārtīgiem līgumu grozījumiem, nesakrītības nodošanas un pieņemšanas aktos, nesavlaicīga līgumā noteiktās apdrošināšanas polišu pieprasīšana liecina par Zemkopības ministrijas nepietiekamu līgumu izpildes uzraudzību un trūkumiem iekšējās kontroles vidē.

2024. gadā Zemkopības ministrijas resorā ir 26 elektroautomobiļi un 53 lādējamie hibrīdautomobiļi. Līdz 2024. gada vidum elektroautomobiļu uzlāde ir veikta 14 uzlādes punktos. Elektroautomobiļu uzlādes stacijās nav iespējams veikt uzlādi ar pilnu jaudu, tikai vienā no uzlādes punktiem (pie Zemkopības ministrijas ēkas) elektroautomobiļu uzlādes stacijas var darboties ar pilnu jaudu (60 kW). Šajā uzlādes punktā uzstādītas astoņas lieljaudas uzlādes stacijas līdzās jau iepriekš uzstādītām parastās jaudas uzlādes iekārtām un līdz 2024. gada vidum uzlādes veiktas 1321 kW apjomā. Attiecīgi pēc aptuveniem aprēķiniem šajā periodā faktiskās uz 1 kWh attiecināmās uzlādes iekārtu amortizācijas izmaksas punktā bija 20,19 *euro* (337 *euro* uz 100 km).

18 elektroautomobiļu uzlādes stacijas izveidotas adresēs, kur atrodas Valsts meža dienesta struktūrvienības, bet tās vispār nav izmantojušas uzstādītās uzlādes iekārtas. Visvairāk elektroautomobiļu uzlādes ir veicis Pārtikas un veterinārais dienests (92 % no visām uzlādēm).

Neskatoties uz ievērojamo elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides kavēšanos, Zemkopības ministrija nav sagatavojusi saprotamu un ērtu norēķinu procesu un, kā atzīst Zemkopības ministrijas iekšējais audits, daļā iestāžu nav pieejama informācija par uzlādes staciju lietošanu²².

Likums paredz, ka publiska persona rīkojas ar finanšu līdzekļiem lietderīgi, tas ir, ka rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu izlietojumu²³.

Piemērojot citu valsts kapitālsabiedrību praksi un uzstādot savām vajadzībām parastās jaudas uzlādes iekārtas, Zemkopības ministrija varēja savu mērķi – izveidot elektroautomobiļu uzlādes staciju tīklu – sasniegt ar daudzkārt mazāku līdzekļu izlietojumu. Pēc revidentu aplēsēm, uzstādot parastās jaudas iekārtas un izlietojot apmēram 278 tūkst. *euro*, varēja ietaupīt apmēram 2,7 milj. *euro* valsts budžeta līdzekļu vai arī iegādāties līdz 60 jauniem elektroautomobiļiem. Zemkopības ministrija arī varēja uzticēt elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izbūvi profesionāļiem, iznomājot tiem zemes platības nepieciešamajās adresēs. Tādā veidā gan sasniedzot mērķi – nodrošināt elektroautomobiļu uzlādi, gan samazinot izdevumus, gan gūstot ienākumus.

Kopumā sava resora elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidei Zemkopības ministrija izlietoja vairāk nekā šai prioritārā pasākuma daļai sākotnēji bija atvēlēts. Izlietots par 71,6 tūkst. *euro* vairāk, attiecīgi tīkla izveidi finansējot arī no ministrijas ikgadējā gada budžeta līdzekļiem. Ieturēts arī līgumsods 25,4 tūkst. *euro* apmērā. Sava resora elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveide Zemkopības ministrijai prasīja un vēl prasīs arī ministrijas administratīvo resursu ieguldījumu.

Izvērtējot šī Zemkopības ministrijas prioritārā pasākuma īstenošanas gaitu un rezultātus, Valsts kontrole vērš Ministru kabineta uzmanību, ka nebūtu pieļaujama valsts budžeta līdzekļu piešķiršana ministrijām neplānotiem, nepamatotiem, nesagatavotiem un ar ministrijas pamatdarbību nesaistītiem pasākumiem.

Valsts kontrole par tiesību aktu prasībām neatbilstošu un neekonomisku valsts budžeta līdzekļu izlietošanu Zemkopības ministrijā informēs kompetentās institūcijas, lai tās veiktu Zemkopības ministrijas amatpersonu un darbinieku atbildības izvērtēšanu.

Ieteikumi

- Lai iespējami uzlabotu izveidotā elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla noslodzi un mazinātu resora iestāžu iesaisti tīkla apkalpošanā, Zemkopības ministrijai izstrādāt resora faktiskajām vajadzībām atbilstošu tālāko elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla ekspluatācijas modeli.
- Lai ievērotu gan valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” stratēģisko mērķi, gan Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma²⁴ un Valsts pārvaldes iekārtas likuma²⁵ normas, Zemkopības ministrijai pārvērtēt valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” iesaisti elektroautomobiļu uzlādes stacijas tīkla ekspluatācijas nodrošināšanā.
- Lai nodrošinātu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izmantošanu, Zemkopības ministrijai resorā nodrošināt saprotamus un ērtus norēķinus un uzskaiti par elektroautomobiļu uzlādei izlietoto elektroenerģiju.

1. Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides pamatojums un finansējums

1.1. Vai Zemkopības ministrija bija plānojusi elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi?

Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam (turpmāk – Transporta pamatnostādnes)²⁶ ir norādīts, ka Latvijā ir labi attīstīts elektroautomobiļu uzlādes tīkls pie galvenajiem autoceļiem, un plānots, ka līdz 2030. gadam elektroautomobiļu uzlādes staciju skaitam ir jāsasniedz 300, tajā skaitā, iekļaujot publiski pieejamos uzlādes punktus, ko attīstītu privātie investori.

Par publiskā elektroautomobiļu uzlādes tīkla izveidi un uzturēšanu saskaņā ar Satiksmes ministrijas deleģējumu atbildīga ir valsts akciju sabiedrība “Ceļu satiksmes drošības direkcija” (turpmāk – CSDD)²⁷.

Latvijā elektroautomobiļu uzlādes staciju skaits strauji aug. 2016. gadā valstī bija 12 elektroautomobiļu uzlādes stacijas²⁸, 2021. gadā bija 149 publiskās elektroautomobiļu uzlādes stacijas, tajā skaitā 112 CSDD uzturētās ātrās uzlādes stacijas²⁹, un 2023. gadā – jau 306 publiskās elektroautomobiļu uzlādes stacijas³⁰, tajā skaitā 141 CSDD uzturētā ātrās uzlādes stacija³¹. Publisko elektroautomobiļu uzlādes staciju tirgū aktīvi iesaistās arī akciju sabiedrība “Latvenergo” (turpmāk – Latvenergo) un privātie komersanti kā, piemēram, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Ignitis Latvija”, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Circle K Latvia”. Saskaņā ar Eiropas Alternatīvo degvielu observatorijas analīzi Latvija ir viena no līderiem lieljaudas elektroautomobiļu uzlādes staciju izveidē³².

Revīzijā Zemkopības ministrija³³ nepieciešamību pēc sava elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides pamatoja ar resora automobiļu skaitu, iestāžu teritoriālo izkliedi un publiskā uzlādes tīkla nepietiekamo pārklājumu, kā arī atsaucās uz virzību ES Zaļā kursa ietvaros:

Resora elektrouzlādes tīkla nepieciešamību un aktualitāti noteica tas, ka Eiropas Savienībā par CO₂ izmešu ierobežojumiem autotransportam sāka runāt jau 2019. gadā, kad Eiropas Komisija nāca klajā ar priekšlikumu par “Eiropas zaļo kursu”. Šī iniciatīva paredzēja virkni pasākumu, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, tostarp CO₂ emisijas no autotransporta.

2020. gadā Eiropas Parlaments un Padome pieņēma Eiropas Klimata likumu, kas juridiski saistoši nosaka mērķi samazināt ES siltumnīcefekta gāzu emisijas par 55 % līdz 2030. gadam, salīdzinot ar 1990. gadu. Lai sasniegtu šo mērķi, Eiropas Komisija 2021. gadā nāca klajā ar priekšlikumu par jaunu regulējumu par CO₂ emisiju standartiem vieglajiem automobiļiem un furgoniem – tas paredz pakāpeniski samazināt CO₂ emisijas jauniem vieglajiem automobiļiem par 55 % līdz 2030. gadam un par 100 % līdz 2035. gadam.

Attiecīgajā laikā publiskajā telpā jau bija informācija par plānotajiem grozījumiem attiecībā uz autotransporta izmešu iespējamo samazinājumu un elektroautomobiļu nozīmi.

Zemkopības ministrijas resoram ir otrais lielākais autoparks valsts pārvaldē³⁴. 2021. gadā, kad tika iniciēta Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveide, resora rīcībā bija 827 automobiļi, no kuriem trīs bija elektroautomobiļi, tas ir, elektroautomobiļi veidoja 0,4 % no resora autoparka.

Kopš 14.09.2021. Publisko iepirkumu likuma³⁵ prasības nosaka, ka, iegādājoties automobiļus, vismaz 22 % no tiem jābūt tīrajiem automobiļiem³⁶.

2021. gadā apstiprinātajā Zemkopības ministrijas darbības stratēģijā 2021.–2027. gadam³⁷ (turpmāk Stratēģija) norādīts, ka “ZM padotības iestādēs tiek īstenoti pasākumi, lai tās savu funkciju izpildei optimāli un efektīvāk izmantotu autotransportu, iestādēm vairāk sadarbojoties citai ar citu, apvienojot kopīgus braucienus un izvērtējot nepieciešamo automašīnu skaitu funkciju kvalitatīvai izpildei, kā arī izvēloties videi draudzīgākus automobiļus”.

Stratēģijā viens no septiņiem izvirzītajiem mērķiem ir “Nodrošināt ministrijas un tās padotības iestāžu ilgtermiņa attīstību un mērķtiecīgu, ekonomisku budžeta līdzekļu izmantošanu”. Šim mērķim kā viens no sasniedzamajiem rezultātiem noteikts “Nodrošināta optimāla ZM autoparka ekspluatācija” ar snieguma rādītāju “Resorā izvērtēta vajadzība pēc automobiļiem nepieciešamo funkciju izpildei, lai palielinātu to efektīvāku izmantošanu visu gadu”. Tam Stratēģijā izvirzītas skaitliskās vērtības pa gadiem, kas liecina, ka plānots samazināt izmantoto transporta līdzekļu (automobiļu un specializēto transporta līdzekļu) skaitu no 1000 transporta līdzekļiem 2021. gadā līdz 960 transporta līdzekļiem 2027. gadā, tas ir, septiņos gados plānots autoparku samazināt par 4 %.

Zemkopības ministrijas 2022. gada, 2023. gada un 2024. gada darba plānos³⁸ kā uzdevums izvirzīts “Nodrošināt optimālu ZM autoparka ekspluatāciju” ar rezultātu “Resorā izvērtēta vajadzība pēc automobiļiem nepieciešamo funkciju izpildei, lai palielinātu to efektīvāku izmantošanu visu gadu”, par ko atbildīgs ir Administratīvais departaments. Pārskatos par attiecīgo periodu darba plānu izpildi³⁹ pie šī uzdevuma izpildes nav sniegta nekāda informācija – ir tukša aile.

Konkrēti rīcības virzieni ne Stratēģijā, ne darba plānos pie iepriekš minētajiem uzdevumiem nav norādīti. Plānošanas dokumentos nekas nav norādīts par plānoto elektroautomobiļu skaitu vai īpatsvaru resora autoparkā, nav arī nekādas norādes par Zemkopības ministrijas nepieciešamību vai nodomu veidot savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīklu.

Zemkopības ministrijas budžetos 2023., 2024., 2025. un 2026. gadam⁴⁰ nav iekļauts konkrēts finansējums elektroautomobiļu iegādei.

1.2. Vai finansējums pieprasīts un saņemts tiesību aktos noteiktajā kārtībā?

Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveide ir finansēta no Zemkopības ministrijai 2022. gada valdības prioritārajam pasākumam “Zemkopības ministrijas nozaru infrastruktūras pilnveidošana un resora valsts funkciju izpildes tehniskā nodrošinājuma atjaunošana, tai skaitā ieguldījumi meliorācijas sistēmās un investīcijas Zaļā kursa mērķu sasniegšanai” atvēlētajiem valsts budžeta līdzekļiem. Šī valdības prioritārā pasākuma, kurā Zemkopības ministrija saņēma arī finansējumu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidei, kopējā summa bija 50 milj. *euro*. Tas tika sagatavots un finansējums apstiprināts, neievērojot tiesību aktos noteikto kārtību.

Zemkopības ministrija, plānojot 2022. gada budžetu, tiesību aktos noteiktajā kārtībā⁴¹ 01.07.2021. iesniedza Finanšu ministrijai pieteikumu⁴² 2022. gadā nepieciešamajam papildu finansējumam. Pieprasījumā bija 28 prioritārie pasākumi kopsummā par 53 025 851 *euro* 2022. gadā, arī ar finansējuma pieprasījumu 2023. un 2024. gadā. Katram prioritārajam pasākumam bija sagatavota sava atsevišķa prioritārā pasākuma kartīte. 20.07.2021. ar Zemkopības ministrijas vēstuli⁴³ pieteikums bija papildināts ar vēl diviem prioritārajiem pasākumiem, pieprasītajai kopsummai 2022. gadā sasniedzot 55 025 851 *euro*. Attiecīgi šie pasākumi bija iekļauti Finanšu ministrijas sagatavotajos un Ministru

kabinetam iesniegtajos “Informatīvā ziņojuma par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu prioritārajiem pasākumiem 2022., 2023. un 2024. gadam” pielikumos. Ministru kabinets 24.08.2021. sēdē pieņēma zināšanai Finanšu ministrijas sagatavoto ziņojumu⁴⁴.

Zemkopības ministrijas sākotnēji iesniegtajā un papildinātajā 2022. gada prioritāro pasākumu pieteikumā un attiecīgi arī Finanšu ministrijas sagatavotajā informatīvajā ziņojumā nebija prioritārā pasākuma, kas saistīts ar elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi Zemkopības ministrijas vajadzībām.

Informatīvajā ziņojumā⁴⁵, ko Ministru kabinets skatīja 24.09.2021. ārkārtas sēdē⁴⁶, bija iekļauts cits priekšlikums finansējumam Zemkopības ministrijai. Tajā Ministru kabinets atbalstīja Zemkopības ministrijas piecus prioritāros pasākumus 4 983 290 euro apmērā (2022. gadā), kam pieteikumi iepriekš bija iesniegti, un kā valdības prioritāti atbalstīja Zemkopības ministrijai investīcijas 50 milj. euro apmērā pasākuma “Zemkopības ministrijas nozaru infrastruktūras pilnveidošana un resora valsts funkciju izpildes tehniskā nodrošinājuma atjaunošana, tai skaitā ieguldījumi meliorācijas sistēmās un investīcijas Zaļā kursa mērķu sasniegšanai” īstenošanai.

Revīzijā Finanšu ministrija⁴⁷ norādīja:

Zemkopības ministrijai 2022. gadā papildus piešķirtie 50 miljoni euro investīcijām prioritārā pasākuma “Zemkopības ministrijas nozaru infrastruktūras pilnveidošana un resora valsts funkciju izpildes tehniskā nodrošinājuma atjaunošana, tai skaitā ieguldījumi meliorācijas sistēmās un investīcijas Zaļā kursa mērķu sasniegšanai” ietvaros tika atbalstīti politisko diskusiju rezultātā un pamatojoties uz Valdību veidojošo partiju pārstāvju diskusiju rezultātā panāktajām vienošanām par atbalstāmajiem priekšlikumiem finansējums tika iekļauts informatīvajā ziņojumā (MK 24.09.2021. sēdes prot. Nr. 63 1.§ 2.p.). Attiecībā uz līdzekļu sadali, tas bija katras nozaru ministrijas kompetencē, ko atbilstoši MK uzdotajam ministrijām bija jāiesniedz Finanšu ministrijai ar aprēķiniem līdz 2021. gada 30. septembrim.

30.09.2021. Zemkopības ministrija iesniedza Finanšu ministrijai valsts sekretāra pienākumu izpildītāja parakstītu prioritārā investīciju pasākuma pieteikumu⁴⁸, vienā prioritārā pasākuma kartītē iekļaujot 24 dažādus investīciju pasākumus. Kā prioritārā pasākuma darbības rezultatīvais rādītājs bija noteikts virzīto projektu skaits ar vērtību 24.

Prioritārā pasākuma kartītes skaidrojumā 24.pasākums bija “ZM un tās padotības iestāžu materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana un vienotas IKT arhitektūras modeļa segmenta attīstība un pilnveidošana centralizētas nozares pārvaldības ietvarā saskaņā ar vienoto valsts IKT attīstības modeli un darba vides apstākļu nodrošināšana atbilstoši ES zaļā kursa pārmaiņu – īstenošanai” (valsts budžeta programmā 97.00.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana”) ar finansējumu 6 014 041 euro. Savukārt kartītes pielikumā par šo 24. pasākumu norādīts, ka to veido divas daļas: “**Elektrouzlādes tīkla attīstība ZM un padotības iestāžu vajadzībām ~50 punktos 3 014 041 euro**; Administratīvās ēkas Republikas laukumā 2, Rīgā darba vides apstākļu uzlabošana, pilnveidojot administratīvās ēkas materiāli tehnisko bāzi 3 000 000 euro.”

Uz Valsts kontroles jautājumu, kas un kā pieņēma lēmumu iekļaut šādu pasākumu investīciju projektu sastāvā, Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietnieks, kas pasākuma pieteikuma iesniegšanas laikā pildīja valsts sekretāra pienākumus, norādīja⁴⁹, ka šāda pasākuma ideja radās darba kārtībā saistībā ar Zaļā kursa īstenošanu. Zemkopības ministrija norādīja, ka 2022. gada septembra mēnesī gala aktivitātes tika saskaņotas arī ar tā laika zemkopības ministra biroju⁵⁰.

Savukārt par pieprasītā finansējuma apmēru elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidei Zemkopības ministrija sniedza skaidrojumu, ka provizorā nepieciešamā finansējuma apmēra noteikšanai tika skatīta un vērtēta CSDD no 2016. gada līdz 2021. gadam īstenotā Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk ERAF) projekta “Elektrotransportlīdzekļu uzlādes infrastruktūras izveidošana” dokumentācija⁵¹ un

aptuveni tika aprēķināts, ka Elektrouzlādes tīkla attīstībai ZM un padotības iestāžu vajadzībām ~50 punktos sākotnējais finansējums būtu ~ 3 milj. EUR.

Pirms prioritārajā pasākumā iekļautā elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides investīciju pasākuma pieteikuma Zemkopības ministrijas atbildīgie darbinieki nebija veikuši nekādu tehniski ekonomisko izvērtējumu vai resora iestāžu aptauju par nepieciešamību veidot savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīklu, un prioritārā pasākuma kartītes pielikumā norādītajam plānoto elektroautomobiļu uzlādes punktu skaitam (apmēram 50) nebija nekāda pamatojuma.

2022. gada valsts budžeta paskaidrojumos⁵² informācija ir atklāta tā, ka nav konstatējams Zemkopības ministrijas nodoms izveidot elektroautomobiļu uzlādes staciju tīklu par 3 milj. euro. Paskaidrojumos norādīts, ka Zemkopības ministrijai 2022. gadā piešķirts finansējums 55 296 606 euro prioritāro pasākumu īstenošanai, tai skaitā 50 milj. euro investīciju pasākumam “Zemkopības ministrijas nozaru infrastruktūras pilnveidošana un resora valsts funkciju izpildes tehniskā nodrošinājuma atjaunošana, tai skaitā ieguldījumi meliorācijas sistēmās un investīcijas Zaļā kursa mērķu sasniegšanai”. Investīciju pasākuma ietvaros valsts budžeta programmā 97.00.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana” piešķirts finansējums 6 014 041 euro ar sagaidāmo darbības rezultātu – “1 projekts”⁵³ (skatīt 2. attēlu).

**Prioritārajiem pasākumiem
papildu piešķirtais finansējums no 2022. līdz 2024. gadam**

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums Darbības apraksts ar norādi uz līdzekļu izlietojumu Darbības rezultāts Rezultatīvais rādītājs Programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Izdevumi, euro / rādītāji, vērtība			Pamatojums
		2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	
6.	Zemkopības ministrijas nozaru infrastruktūras pilnveidošana un resora valsts funkciju izpildes tehniskā nodrošinājuma atjaunošana, tai skaitā ieguldījumi meliorācijas sistēmās un investīcijas Zaļā kursa mērķu sasniegšanai	50 000 000	-	-	MK 24.09.2021. sēdes prot. Nr.63 1.§ 2.p.
	Nodrošināt digitālo tehnoloģiju integrāciju biznesa procesu mijiedarbību, valsts pārvaldes uzdevumu pilnveidošanu un transformāciju, atbilstoši jaunajiem sociāli ekonomiskajiem apstākļiem, ievērojot sabiedrības veselības un ilgtspējības virzību uz Eiropas zaļo kursu	50 000 000	-	-	
	Atbalsīti investīciju projekti				

97.00.00 Nozaru vadība un politikas plānošana	6 014 041	-	-
Virzītie projekti (skaits)	1	-	-

2. attēls. Likuma “Par valsts budžetu 2022. gadam” paskaidrojumi, 16. Zemkopības ministrija

Zemkopības ministrijas budžeta programmas 97.00.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana” paskaidrojumos par izdevumu apmēra izmaiņām, salīdzinot ar 2021. gadu, norādīts “Palielināti izdevumi PP “Zemkopības ministrijas nozaru infrastruktūras pilnveidošana un resora valsts funkciju izpildes tehniskā nodrošinājuma atjaunošana, tai skaitā ieguldījumi meliorācijas sistēmās un investīcijas Zaļā kursa mērķu sasniegšanai” (MK 24.09.2021. sēdes protokols Nr. 63 1. § 2. punkts)”⁵⁴.

2. Zemkopības ministrijas iepirkuma “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām” organizēšana un izpilde

2.1. Iepirkuma gaita un prasības

Iepirkuma gaita

3 milj. *euro* investīciju pasākuma īstenošanai Zemkopības ministrija 2022. gadā veica vienu publisko iepirkumu. 08.03.2022. Zemkopības ministrijas valsts sekretārs izdeva rīkojumu⁵⁵ par iepirkuma “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām” komisijas izveidi. Iepirkuma komisijas sastāvā bija seši locekļi, par Iepirkuma komisijas priekšsēdētāju tika noteikts valsts sekretāra vietnieks, kurš 2021. gada septembrī bija sagatavojis un iesniedzis pieteikumu par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi.

Iepirkuma rezultātā Zemkopības ministrija un vienīgais pretendents SIA “Reck” noslēdza vispārīgo vienošanos “Par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu, projektēšanu, uzstādīšanu un apkalpošanu” (turpmāk – Vispārīgā vienošanās). Iepirkuma gaita apkopota 1. pielikumā.

Iepirkuma tehniskās prasības

Iepirkuma nolikumā⁵⁶ kā iepirkuma mērķis ir norādīts – izveidot elektromobiļu uzlādes tīklu Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām. Iepirkuma priekšmetā noteikta priekšizpēte, konsultāciju dienests, analīze, projektu un projektēšanas sagatavošana, tāmēšana, uzlādes ierīču un satiksmes apkalpes infrastruktūras uzstādīšana⁵⁷.

CSDD prakse publisko uzlādes staciju tīklu veidošanā bija atšķirīga. CSDD pirms uzlādes staciju izveides projekta uzsākšanas veica pētījumu, kurā apzinājās vietas, kurās uzstādīt elektroautomobiļu uzlādes stacijas, pēc tam projekta īstenošanai iepirkumus veica pa posmiem atsevišķi: būvprojekta izstrāde un autoruzraudzība; uzlādes staciju uzstādīšanas vietu izbūve; uzlādes staciju piegāde, montāža, uzturēšana; uzlādes staciju izbūves būvuzraudzība; uzlādes iekārtu vadības un monitoringa sistēmas izstrāde un uzturēšana.

Zemkopības ministrijas Iepirkuma paredzamā līgumcena bija noteikta līdz 2 490 900 *euro* bez PVN, tas ir 3 013 989 *euro* ar PVN⁵⁸. Tehniskajā specifikācijā tika prasīts piedāvājums trīs veidu lieljaudas uzlādes iekārtām ar šādām jaudas prasībām:

- pie sienas vai uz statīva stiprināma lieljaudas DC vairāk kā 22 kW uzlādes iekārta ar vismaz 1 (vai 2) uzlādes kontaktspraudni, ar izejas strāvas veidu – līdzstrāva;
- brīvi stāvoša lieljaudas DC vismaz 50 kW uzlādes iekārta ar 2 vai vairāk uzlādes kontaktspraudņiem, ar izejas strāvas veidu – līdzstrāva vai līdzstrāva un maiņstrāva;

- brīvi stāvoša lieljaudas DC vismaz 120 kW iekārta ar 2 vai vairāk uzlādes kontaktspraudņiem, ar izejas strāvas veidu – līdzstrāva.

Iepirkuma nolikumā nebija norādīts ne apkalpojams elektroautomobiļu parks, ne sagaidāmais aptuvenais uzlādes punktu jeb vietu skaits, ne nepieciešamo uzlādes iekārtu skaits.

Ministru kabineta noteikumi⁵⁹ nosaka, ka ir divu veidu uzlādes iekārtas: parastās jaudas uzlādes iekārtas, kas dod iespēju uzlādēt elektrotransportlīdzekli ar jaudu 22 kW vai mazāku, un lieljaudas uzlādes iekārtas, kas dod iespēju uzlādēt elektrotransportlīdzekli ar jaudu, lielāku par 22 kW. Elektroautomobiļu uzlādes ātrums ir proporcionāls uzlādes stacijas jaudai, tāpēc lieljaudas uzlādes stacijas dēvē arī par ātrajām uzlādes stacijām.

Par Iepirkuma komisijas lēmumu Iepirkuma nolikumā izvirzīt prasības tikai pēc lieljaudas uzlādes iekārtām Iepirkuma komisijas priekšsēdētājs Valsts kontrolei sniedza šādu skaidrojumu⁶⁰:

Izvēloties minimālo kritēriju – jauda virs 22 kW, pamatojums ir racionāls – ar šo uzlādes jaudu sākas vērā ņemama laika ekonomija, kas būtu jāpatērē viena elektromobiļa uzlādei, izmantojot elektromobiļu uzlādi.

Jānorāda, ka zemkopības resora iestāžu darba specifika nav piemērota elektromobiļu izmantošanai, lieli pārbraucieni ir īpaši jāplāno, lai nokļūtu arī atpakaļ no objekta, kā arī uzlādes veikšanai patērējams laiks ir būtisks savu funkciju veikšanas nodrošināšanai. Lai būtu piemērots elektromobilis – tam jābūt ar pietiekami ietilpīgu bateriju, bet tas savukārt būtiski sadārdzina auto iegādi vai nomas maksu.

Ņemot vērā, ka ar Publisko iepirkumu likumu ir noteikts, ka katrā iepirkumā ir jābūt minimālajam % “tīro” (elektromobiļu) – arī uzlādes stacijām nākotnē būs liela nozīme, lai elektromobiļi nestāvētu dīkstāvē – t.i., tiktu uzlādēti ar mazjaudīgām – t. i. lēnās uzlādes iekārtām un izrādītos neefektīvi funkciju izpildē.

Politikas plānošanas dokumentā “Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam” attiecībā uz elektroautomobiļu uzlādes staciju ierīkotājiem, kas nav publiskā uzlādes tirgus dalībnieki, noteikts šāds redzējums: *tiek attīstīti arī parastās jaudas uzlādes punkti publiskās vietās pie darba vietām, pie tirdzniecības vietām, kultūras iestādēm, pašvaldību iestādēm, valsts iestādēm u. c.*⁶¹. Piedevām arī publiskajā tirgū paredzētas ne tikai lieljaudas uzlādes stacijas – *tiek attīstīti vidējas jaudas (maiņstrāvas uzlādes iekārtas ar jaudu 7,2–22 kW) uzlādes punkti publiskā infrastruktūrā*⁶².

Zemkopības ministrijas Iepirkumu komisijas izvēlētais risinājums sava resora vajadzībām iegādāties un izbūvēt lieljaudas elektroautomobiļu uzlādes stacijas neatbilst politikas plānošanas dokumentos noteiktajam.

Revīzijā intervijās ar jomas ekspertiem – CSDD⁶³ un Latvenergo⁶⁴ pārstāvjiem – tika noskaidrots, ka minētās kapitālsabiedrības savu elektroautomobiļu uzlādei izmanto parastās jaudas (līdz 22 kW) uzlādes iekārtas, jo iegādāties lieljaudas uzlādes iekārtas šīm vajadzībām nav ekonomiski pamatoti nepieciešamās jaudas nodrošināšanas un uzturēšanas izmaksu dēļ.

Latvenergo norādīja: “(..) kapitālsabiedrība savu elektroautomobiļu uzlādei (vienību skaits >120) izmanto parastās jaudas (līdz 22 kW AC) uzlādes iekārtas, jo iegādāties lieljaudas uzlādes iekārtas šīm vajadzībām nav ekonomiski pamatoti nepieciešamās jaudas nodrošināšanas un uzturēšanas izmaksu dēļ. Parastās jaudas uzlādes iekārtas nodrošina kapitālsabiedrības ikdienas elektromobiļu uzlādes vajadzības, savukārt

gadījumos, kad nepieciešama ātrāka uzlāde, tiek izmantots publiskais uzlādes tīkls. Papildu attālos atsevišķos objektos ar lielu elektromobiļu apmeklējumu, kuru tuvumā nav pieejami publiskie ātrās uzlādes punkti, var tikt izskatīta iespēja plānot izbūvi uzlādes stacijām ar jaudu 25–50 kW DC, ar mērķi uzlabot mobilitātes efektivitāti.”⁶⁵

Iepirkuma komisijas sagatavotā Tehniskā specifikācija ne tikai ierobežo uzlādes iekārtu veidus pēc jaudas lieluma, bet arī pēc jaudas veida (tikai līdzstrāva 22 kW un 120 kW uzlādes iekārtām un līdzstrāva un līdzstrāva vai maiņstrāva 50 kW uzlādes iekārtām) un pieslēgumu skaita. Tādējādi Iepirkumu komisija jau pirms Zemkopības ministrijas resora iestāžu vajadzību apzināšanas, tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādes un uzlādes tīkla plāna sagatavošanas, kas arī iekļauti kā uzdevumi Iepirkumā, ir nepamatoti ierobežojusi pretendētus plāna izstrādē ar trīs noteiktas jaudas un uzlādes veidu iekārtām, līdz ar to netika pieļauta iespēja, ka iepērkamo uzlādes iekārtu veids izrietētu no tehniski ekonomiskā pamatojuma, nevis tehniski ekonomiskā pamatojums būtu ielikts noteiktas jaudas iekārtu rāmī.

Iepirkuma laikā Zemkopības ministrija saņēma vēstuli no komersanta ar lūgumu mainīt Tehniskajā specifikācijā norādītos uzlādes iekārtu izejas strāvas stiprumus (120 kW iekārtām) un izejas spriegumu (22 kW un 50 kW iekārtām) uz nozarē aktuālo un Zemkopības ministrija veica grozījumus Iepirkuma nolikuma tehniskajās prasībās attiecībā uz šiem kritērijiem.

[Iepirkuma izsludināšanas laikā 2022. gada martā Zemkopības ministrijas resorā no 892 automobiļiem seši bija elektroautomobiļi.](#)

Prasības pretendentam

Iepirkuma nolikumā ir izvirzītas prasības par pretendenta atbilstību profesionālās darbības veikšanai, pretendenta saimniecisko un finansiālo stāvokli un iespējām sniegt pakalpojumu, kā arī par pretendenta tehniskajām un profesionālajām spējām.

Revīzijā ir salīdzinātas Zemkopības ministrijas Iepirkumā un CSDD publisko uzlādes staciju tīklu izveides iepirkumu nolikumos⁶⁶ izvirzītās prasības pretendentiem (skatīt 2. pielikumu). Valsts kontroles konstatēja, ka [Zemkopības ministrijas Iepirkuma komisija Iepirkumā par uzlādes staciju tīkla izveidi sava resora elektroautomobiļiem izvirzīja ievērojami augstākas gan saimnieciskā un finansiālā stāvokļa, gan profesionālās pieredzes prasības, salīdzinot ar CSDD izvirzītajām prasībām pretendentiem publiskā uzlādes staciju tīkla izveidē. Piemēram:](#)

- Zemkopības ministrijas Iepirkumā izvirzīta prasība pretendenta pieredzei vismaz divu līgumu izpildē, kuru ietvaros piegādāti, uzstādīti un uzturēti ātrās uzlādes elektromobiļu punkti, pie tam vismaz viena līguma ietvaros piegādāti, uzstādīti un uzturēti vismaz 50 ātrās elektromobiļu uzlādes punkti; CSDD iepirkumu nolikumos izvirzīta prasība, ka pretendentam iepriekšējo trīs gadu laikā ir pieredze vismaz divu tādu līgumu realizācijā, kur katra līguma ietvaros ir piegādātas un uzstādītas ne mazāk kā 5 elektromobiļu ātrās uzlādes stacijas, kur katras iekārtas maksimālā uzlādes jauda ir ≥ 50 kW;
- Zemkopības ministrijas Iepirkumā izvirzīta prasība par pretendenta vidējo finanšu apgrozījumu iepriekšējo 3 (trīs) gadu laikā, vismaz 4 000 000 euro apmērā; CSDD prasības par finanšu apgrozījumu iepirkumu nolikumos nav neiekļautas.

Latvijā 2016. gadā bija 12 elektroautomobiļu uzlādes stacijas, no kurām sešas bija lieljaudas (50 kW DC) jeb ātrās uzlādes stacijas⁶⁷. Savukārt 2021. gadā bija 149 publiskās uzlādes stacijas, no kurām 112 ātrās uzlādes stacijas bija CSDD ERAF projektā izveidotās stacijas. Projektā 70 uzlādes staciju piegādi un

izbūvi nodrošināja SIA “Reck”. Citu īstenotu projektu (līgumu) ar vismaz 50 ātrās uzlādes punktu piegādi un uzstādīšanu vienā līgumā Iepirkuma izsludināšanas brīdī Latvijā nebija. Tātad SIA “Reck” bija vienīgā komercsabiedrība Latvijā, kas viena līguma ietvaros bija uzstādījusi 50 ātrās uzlādes stacijas, kā to prasa Iepirkuma nolikums.

Zemkopības ministrija uzlādes staciju tīkla izveidei nepieciešamā finansējuma sākuma aplēsēm izmantoja CSDD publiskā uzlādes staciju tīkla izveides datus, un ministrijas amatpersonām bija zināmas gan CSDD prasības pretendentiem, gan arī situācija ar īstenoto lieljaudas uzlādes staciju uzstādīšanu.

Likums nosaka, ka pasūtītājs prasību apjomu, kā arī pieprasīto minimālo spēju līmeni konkrētā iepirkuma līguma izpildei nosaka samērīgi iepirkuma līguma priekšmetam⁶⁸.

Revīzijā, atbildot uz Valsts kontroles jautājumiem par to, kāpēc Iepirkuma komisija uzskatīja prasības pretendenta pieredzei par vismaz 50 ātrās uzlādes staciju uzstādīšanu viena līguma ietvaros par samērīgām un kā Iepirkuma komisija nonāca pie lēmuma, ka tieši 50 uzlādes staciju uzstādīšana ir robežšķirtne pietiekamai pretendenta pieredzei, konkrēts pamatojums netika sniegts. Iepirkuma komisijas priekšsēdētājs sniedza šādu atbildi⁶⁹:

Prasību apjoms, kā arī pieprasīto konkrētā iepirkuma līguma izpildei nepieciešamais minimālo spēju līmenis noteikts samērīgi iepirkuma līguma priekšmetam un tā apjomam. Pretendentam nav noteiktas augstākas kvalifikācijas prasības, nekā tas faktiski nepieciešams, ņemot vērā iepirkuma priekšmeta specifiku un apjomu. Noteiktās kvalifikācijas prasības ir samērīgas un nepieciešamas līguma atbilstoši izpildei. Prasības par nepieciešamo pieredzi nepārsniedz iepirkumā paredzēto apjomu.

Valsts kontrole uzskata, ka prasības nav samērīgas Iepirkuma priekšmetam. Jau iepriekš norādīts, ka Iepirkuma nolikumā nebija norādīts ne plānoto uzlādes punktu skaits, ne uzlādes staciju vai iekārtu skaits. Viens no Iepirkuma uzdevumiem bija izstrādāt Zemkopības ministrijas vajadzībām, iespējām un attīstībai atbilstošāko uzlādes staciju tīkla plānu, kurā vajadzētu noteikt piemērotākās uzlādes staciju atrašanās vietas jeb uzlādes punktus un uzlādes iekārtu veidus attiecīgajos uzlādes punktos.

Vienīgais dokuments, kurā bija norādīts plānoto uzlādes punktu skaits, ir prioritārā pasākuma pieteikuma pielikums, kas nav publiski pieejams. Turklāt, ja Zemkopības ministrija jau pirms Iepirkuma bija nolēmusi izveidot apmēram 50 uzlādes punktus, tad Iepirkumā bija citādi jāformulē uzdevumi.

Iepirkuma laikā Zemkopības ministrija saņēma arī vēstuli ar ieteikumu samazināt Iepirkumā norādītās prasības (2. pielikuma 3.4.5.) – Pretendentam ir pieredze vismaz viena liela projekta realizācijā (kur projekta realizācijas izmaksas nav zemākas par 2 000 000 euro bez PVN un projekta ietvaros paredzēta iekārtu uzstādīšana vismaz 50 vietās projekta inženiertehniskās un ekonomiskās analīzes veikšanā (ietverot situācijas izpēti, ekonomisko analīzi, pieejamo inženiertehnisko risinājumu izvērtējumu)). Komersanta – vēstules autora – izpratnē šāda veida noteikums izkropļo konkurenci. Iepirkuma komisija, atbildot uz iesniegumu, nesniedza pamatojumu stingrajām prasībām, tikai sniedza atbildi, ka: “Prasības Pretendenta pieredzei ir noteiktas samērīgi iepirkuma līguma priekšmetam un ievērojot Publisko iepirkumu likumā noteikto.”⁷⁰ Attiecībā uz šo kritēriju Valsts kontrole vērš uzmanību, ka šeit nav prasīta viena līguma pieredze uzlādes iekārtu uzstādīšanā un inženiertehniskās un ekonomiskās analīzes veikšanā, bet, kā konstatēts izvērtējot Iepirkumu – jebkādu 50 iekārtu uzstādīšanā un inženiertehniskās un ekonomiskās analīzes veikšanā viena līguma ietvaros. To Zemkopības ministrija, atbildot uz komersanta priekšlikumu, nepaskaidroja.

Faktiskā Iepirkuma tālākā attīstība liecina, ka, nosakot nepamatoti augstas pretendenta finansiālā stāvokļa un profesionālās pieredzes prasības, Iepirkumā nav panākts Publisko iepirkumu likuma⁷¹ mērķī noteiktais – nodrošināt piegādātāju brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem, kā arī pasūtītāja līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot tā risku.

Iepirkuma rezultātā Zemkopības ministrija 31.05.2022. saņēma vienu piedāvājumu. [Piedāvājumu iesniedza vienīgais pretendents Latvijā – SIA “Reck”](#). Iepirkuma komisija pēc precizējošas informācijas pieprasījuma un tās saņemšanas 20.06.2022. pieņēma lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu SIA “Reck”.

Biedrība “Sabiedrība par atklātību – Delna” ir norādījusi: “Ja publiskajos iepirkumos nepastāv konkurence, tas ir brīdinājuma karogs korupcijas riskiem un rada negatīvas sekas sabiedrībai, jo pieaug sabiedrisko pakalpojumu cenas un samazinās to efektivitāte.”⁷²

Ja Zemkopības ministrija būtu ievērojusi likumu un noteikusi tādas prasības, kas būtu samērīgas ar iepirkuma priekšmetu, tad potenciālo pretendentu skaits būtu lielāks.

Iepirkuma uzraudzības biroja vadītājs intervijā, runājot par iepirkumu ar vienu pretendentu problēmu Latvijā, ir norādījis: “Konkurence ir vajadzīga, lai ne tikai cenas un izmaksas noturētu saprātīgā līmenī, bet arī, lai panāktu attīstību.”⁷³

[Ar Iepirkuma prasībām radītās priekšrocības vienīgajam pretendentam deva iespēju piedāvāt salīdzinoši augstas cenas uzlādes iekārtām, uzlādes punktu izbūvei nepieciešamajiem materiāliem un darbiem.](#)

2.2. Iepirkuma rezultātā noslēgtā Vispārīgā vienošanās un saistītie līgumi

Vispārīgā vienošanās

06.07.2022. Zemkopības ministrija un SIA “Reck” parakstīja Vispārīgo vienošanos par “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu, projektēšanu, uzstādīšanu un apkalpošanu Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām”. Kopējā līgumcena tika noteikta līdz 3 013 989 *euro* ar PVN⁷⁴. Vispārīgās vienošanās dokumentos iekļauta tehniskā specifikācija, finanšu piedāvājumā sniegtās projektēšanas, materiālu un darbu cenas, kā arī pievienots piesaistīto speciālistu saraksts, kurā iekļauti arī darbinieki no apakšuzņēmumiem.

Atbilstoši Vispārīgās vienošanās dokumentiem⁷⁵ viena būvprojekta un autoruzraudzības cena bija 2444 *euro* bez PVN jeb 2957 *euro* ar PVN, savukārt par uzlādes iekārtām bija iekļauta šāda Spānijas uzņēmuma *Circontrol S.A.*⁷⁶ uzlādes iekārtu *eVolve Rapid* specifikācija:

- vairāk kā 22 kW uzlādes iekārta – 25 kW DC uzlādes iekārta ar 1 kontaktspraudni, ar līdzstrāvas uzlādi, cena 17 167 *euro* bez PVN, 20 772 *euro* ar PVN;
- vismaz 50 kW uzlādes iekārta – 50 kW DC uzlādes iekārta ar 2 kontaktspraudņiem, ar līdzstrāvas un maiņstrāvas uzlādes iespējām, cena 32 183 *euro* bez PVN, 38 942 *euro* ar PVN;
- vismaz 120 kW uzlādes iekārta – 150 kW DC uzlādes iekārta ar 2 kontaktspraudņiem, ar līdzstrāvas uzlādi cena 59 385 *euro* bez PVN, 71 856 *euro* ar PVN.

Vispārīgās vienošanās termiņš – 48 mēneši no parakstīšanas brīža. Vispārīgā vienošanās paredzēja, ka par katra darba veikšanu – izpēti, pamatojumu un elektroautomobiļa uzlādes punktu izveidi – tiks noslēgti atsevišķi līgumi.

Zemkopības ministrijas vārdā Vispārīgo vienošanos parakstīja valsts sekretārs, un par atbildīgo tās izpildes uzraudzībā noteica Administratīvā departamenta Publisko iepirkumu un saimnieciskā nodrošinājuma nodaļas referentu (turpmāk – par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks).

Vispārīgās vienošanās ietvaros Zemkopības ministrija un SIA “Reck” noslēdza 44 līgumus:

- līgumu par darbu Nr. 1 “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana”;
- 43 līgumus par elektroautomobiļu uzlādes staciju piegādi, izbūvi un garantijas uzturēšanu konkrētos uzlādes punktos.

Līgums par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu

26.07.2022. Zemkopības ministrija un SIA “Reck” noslēdza līgumu⁷⁷ “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana” par summu 172 301 euro ar PVN⁷⁸. Līguma izpildes gaita apkopota 1. tabulā.

1. tabula

Līguma par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu izpildes gaita

Datums	Notikumi, paveiktais
26.07.2022.	Zemkopības ministrijas valsts sekretāra p. i. un SIA “Reck” Vispārīgās vienošanās ietvaros parakstīja līgumu par darbu Nr. 1 “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana”.
01.08.2022.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja SIA “Reck” 28.07.2022. parakstīto nodošanas un pieņemšanas aktu par nodevuma “Metodika elektromobiļu uzlādes punktu infrastruktūras izbūves pamatojuma noteikšanai” pieņemšanu.
15.09.2022.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja nodošanas un pieņemšanas aktu, ar kuru akceptēja nodevuma “Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu teritorijās uzstādāmo elektromobiļu uzlādes staciju infrastruktūras tehniski ekonomiskais pamatojums” pieņemšanu.
19.09.2022.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs parakstīja rīkojumu, ar kuru apstiprināja izbūvējamo elektromobiļu uzlādes staciju objektus un to komplektāciju saskaņā ar izbūves plāna B scenāriju (53 elektroautomobiļu 50 kW uzlādes iekārtu uzstādīšana 43 objektos).
22.09.2022.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja nodošanas un pieņemšanas aktu par 43 projektēšanas uzdevumu pieņemšanu.
22.09.2022.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja nodošanas un pieņemšanas aktu par 26.07.2022. noslēgtā līguma par darbu Nr. 1 izpildi.

Līgums paredzēja trīs uzdevumus un nodevumus tajos:

- metodikas izstrāde elektroautomobiļu uzlādes punktu infrastruktūras izbūves pamatojuma noteikšanai;
- projekta inženierizpētes tehniski ekonomiskā pamatojuma sagatavošana;
- projektēšanas uzdevumu sagatavošana.

Līgumā paredzētos uzdevumus saskaņā ar SIA “Reck” sniegto informāciju⁷⁹ sagatavoja apakšuzņēmējs sabiedrība ar ierobežotu “Corporate Consulting”⁸⁰(turpmāk – SIA “Corporate Consulting”).

Saskaņā ar Zemkopības ministrijas SIA “Corporate Consulting” iesniegtajās anketās⁸¹ norādīto informāciju resora rīcībā 2022. gada jūlijā bija septiņi elektroautomobiļi un divi lādējamie jeb *plug-in* hibrīdautomobiļi (ZMNĪ lietošanā).

Četras dienas pēc līguma noslēgšanas (01.08.2022.) Zemkopības ministrija, parakstot nodošanas un pieņemšanas aktu⁸², pieņēma nodevumu “Metodika elektromobiļu uzlādes punktu infrastruktūras izbūves pamatojuma noteikšanai” (turpmāk – Metodika).

Metodikā noteikti seši uzlādes punktu izvēles kritēriji (skatīt 2. tabulu).

2. tabula

Metodikā noteiktie elektromobiļu uzlādes punktu izbūves pamata izvēles kritēriji⁸³

Nr. p. k.	Izvēles kritērijs	Vērtība	Skaidrojums
1.	NĪ ir ZM vai padotības iestādes īpašumā.	Jā, obligāts.	
2.	NĪ ir pieejama teritorija, kur izvietot elektromobiļu uzlādes stacijas.	Jā, obligāts.	
3.	NĪ ir pieejama pietiekoša elektrotīkla jaudas rezerve.	Jā, obligāts. Kritērijam izpildoties, tas papildus nosaka arī prioritāti.	Jo lielāka elektrotīkla jaudas rezerve, jo augstāka prioritāte. Nepieciešamā minimālā brīvā jauda vismaz 30 (kW).
4.	Iestādes attiecīgajā NĪ plānotā elektromobiļu koncentrācija tuvāko 5 gadu laikā.	Nosaka prioritāti	Jo lielāka elektromobiļu plānotā koncentrācija, jo augstāka prioritāte.
5.	Vairāku ZM pakļautības iestāžu esamība NĪ.	Nosaka prioritāti	Jo vairāk ZM pakļautības iestāžu attiecīgajā NĪ, jo augstāka prioritāte.
6.	Citu komerciālo uzlādes staciju esamība 3 km rādiusā.	Nosaka prioritāti	Ja nav vai tālāk par 3 km, augstāka prioritāte.

Metodikā norādīts:“(..) lai konkrētu objektu izskatītu kā potenciāli ierīkojamo elektromobiļu uzlādes punkta infrastruktūras vietu, obligāti ir jāizpildās pirmajiem 3 aprakstītajiem kritērijiem, tādējādi mazinot riskus, ka elektromobiļu uzlādes punkta infrastruktūra tiek veidota neatbilstošās teritorijās. Pārējie kritēriji nosaka prioritāti kopējā sarakstā.”⁸⁴

Metodikā ietverts arī provizoriskais darbu īstenošanas laika grafiks ar elektroautomobiļu uzlādes staciju izbūvi līdz 31.12.2022. Revīzijā SIA “Corporate Consulting” pārstāvji norādīja, ka Zemkopības ministrija vēlējas uzzināt, vai ir iespējams pabeigt darbus līdz 31.12.2022., lai izslēgtu finansējuma zaudējuma risku. Atbildot uz to, sagatavots “Provizorisko darbu īstenošanas laika grafiku”, t.i. redzējums par iespēju pabeigt darbus līdz 31.12.2022., un šis redzējums apzināti ir nosaukts par “provizorisku”, jo SIA “Corporate Consulting” neuzņemas atbildību par provizoriskā laika grafika īstenošanas iespējamību⁸⁵. Attiecībā uz Zemkopības ministrijas izvīzīto risku, Valsts kontrole vērs uzmanību, ka situācijā, kad valsts iestāde attiecīgajā gadā nepagūst pabeigt prioritārā pasākuma īstenošanu, tā finansējumu nezaudē, bet gan normatīvā aktā noteiktajā kārtībā nākamajā gadā neizlieto finansējumu saņem atpakaļ pasākuma īstenošanas turpināšanai.

Nākamais Zemkopības ministrijai iesniegtais nodevums bija “Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu teritorijās uzstādāmo elektroautomobiļu uzlādes staciju infrastruktūras tehniski ekonomiskais

pamatojums” (turpmāk – Tehniski ekonomiskais pamatojums), kurā iekļauts arī elektroautomobiļu uzlādes staciju infrastruktūras izbūves plāns (turpmāk – Plāns) – 43 objektu uzskaitījums un katrā paredzēto elektroautomobiļu uzlādes staciju skaits.

Plāna sagatavošanā kopumā tika analizēti 110 Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu objekti atbilstoši Metodikā noteiktajiem kritērijiem un identificēti 43 objekti, kuros iespējams un ir pamatojama nepieciešamība izbūvēt elektroautomobiļu uzlādes staciju infrastruktūru.

Revīzijā, izvērtējot Plānā iekļauto 43 objektu Tehniski ekonomiskajā pamatojumā apkopoto raksturojumu atbilstību Metodikai, konstatēts, ka tie atbilst Metodikas pirmajam obligātajam kritērijam “NĪ ir ZM vai padotības iestādes īpašumā”, bet lielākā daļa – 27 objekti – neatbilst trešajam obligātajam kritērijam “NĪ ir pieejama pietiekoša elektrotīkla jaudas rezerve”. Par šī kritērija izpildi Metodikā norādīts: “Lai konkrētā objekta teritorija varētu tikt izskatīta kā potenciālā elektromobiļu uzlādes punkta infrastruktūras izbūves vieta, tajā obligāti ir jābūt elektrotīkla jaudas rezervei (nepieciešamā minimālā brīvā jauda vismaz 30 kW) elektromobiļu uzlādes punkta infrastruktūras elektrobarošanas nodrošināšanai. Ja šis kritērijs neizpildās, attiecīgais objekts netiek izskatīts kā potenciālā elektromobiļu uzlādes punkta infrastruktūras izbūves vieta.”⁸⁶

Tehniski ekonomiskajā pamatojumā un Plānā⁸⁷ norādīts, ka no 43 izvēlētajiem objektiem:

- 16 objektos elektrotīkla jaudas rezerve pārsniedz 25 kW un nav nepieciešams veikt elektroenerģijas pieslēguma jaudas palielināšanu;
- 15 objektos elektrotīkla jaudas rezerve ir mazāka par 25 kW, bet ir identificēta iespēja elektrotīkla jaudu palielināt vienkāršotā veidā līdz vismaz 25 kW un attiecīgi to īstenot īstermiņā;
- 11 objektos elektrotīkla jaudas rezerve ir mazāka par 25 kW elektroenerģijas un jaudas palielinājums nepieciešams no AS “Sadales tīkli” puses, kas var pārsniegt projekta īstenošanas termiņus – 31.12.2022.;
- 1 objektā nav izdevies noteikt elektrotīkla jaudas rezervi.

Tātad, Valsts kontrole no Metodikas un Tehniski ekonomiskajā pamatojumā un Plānā iekļautās informācijas, konstatēja, ka no 43 Plānā iekļautajiem objektiem vismaz 27 objekti jeb uzlādes punkti neatbilst Metodikā noteiktā obligātā kritērija prasībām, bet prasībām atbilst tikai 16 Plānā iekļautie objekti. SIA “Corporate Consulting” uzskata, ka

pretēji Valsts kontroles secinātajam lielākā daļa – 31 objekts atbilst Metodikas trešajam obligātajam kritērijam.

15 objektos, kuros pieslēguma jaudas rezerve ir mazāka par 25 kW, ņemot vērā to, ka “elektrotīkla jaudas rezerve” ir pietiekama, pieslēguma jaudu ir iespējams palielināt vienkāršotā veidā un šie 15 objekti pilnībā atbilst Metodikas trešajam kritērijam.

Kopumā tomēr kritērijs netika piemērots kā izslēdzošs, un Plānā ir iekļauti objekti, kas tam neatbilst.

Tehniski ekonomiskajā pamatojumā apkopota arī pārējo trīs kritēriju izpilde, bet tā nav ietekmējusi Plāna saturu. Neatkarīgi no šo kritēriju vērtības visi atlasītie objekti ir iekļauti Plānā, tas ir, 43 vietu sarakstā. Piemēram, Tehniski ekonomiskajā pamatojumā iekļautais datu apkopojums liecina, ka Plāna izstrādes laikā 2022.gadā:

- 12 objektiem no 43 Plānā iekļautajiem tuvumā (mazāk nekā 3 km attālumā) neatrodas publiskās elektroautomobiļu uzlādes stacijas; savukārt 29 objektos publiskās elektroautomobiļu uzlādes stacijas atrodas tuvāk par 3 km, pat 200, 300, 500 m attālumā;

- astoņos objektos esošās iestādes neplāno tuvāko piecu gadu laikā iegādāties elektroautomobiļus, bet 11 objektos esošās iestādes plāno tuvāko piecu gadu laikā iegādāties vienu elektroautomobili.

Kopumā konstatēts, ka vienīgie kritēriji, kuru izvērtējumā iegūtās vērtības ietekmējušas uzlādes punktu izveides vietu izvēli, bija nekustamā īpašuma īpašumtiesības un iespēja veikt elektroautomobiļļu uzlādes punkta stāvvietu izbūvi.

Plānā Zemkopības ministrijai tika piedāvāti divi izpildes scenāriji (skatīt 3. pielikumu):

- scenārijs A –uzstādīt iekārtas (19 (25 kW) un 34 (50 kW)) atbilstoši pieejamai brīvajai jaudai, nākotnē 19 objektos veicot pāreju no 25 kW uz 50 kW;
- scenārijs B – uzstādīt tikai 53 (50 kW) elektroautomobiļļu uzlādes iekārtas, konfigurējot to jaudu atbilstoši pieejamai brīvajai jaudai, ko vēlāk var palielināt ar iekārtu pārkonfigurēšanu.

Vienlaikus jāņem vērā, ka scenāriji tika sagatavoti atbilstoši izsludinātajam Iepirkumam, kas paredzēja tikai lieljaudas uzlādes iekārtu uzstādīšanu, bet ne parastās jaudas iekārtas un kas paredzēja hibrīdautomobiļļu uzlādes iespējas tikai ar 50 kW iekārtām, bet ne ar citas jaudas iekārtām.

Lai gan Iepirkumā pieprasīts arī piedāvājums par vismaz 120 kW uzlādes iekārtām, Plānā nav scenārija, kurā būtu analizēta šādu iekārtu izmantošana kādā no objektiem. Piemēram, bez sniegta pamatojuma Plānā Republikas laukumā 2, Rīgā, uzstādītas astoņas elektroautomobiļļu uzlādes iekārtas, tādējādi aizņemot 16 autostāvvietas. Valsts kontrole revīzijā norādīja, ka iespējams, šajā vietā racionālāks risinājums (ja ir pieprasījums pēc uzlādes) būtu, ar mazāku skaitu 50 kW uzlādes iekārtām un kādu Iepirkumā pieprasīto un piedāvāto 150 kW uzlādes iekārtu, tādējādi uzlādei aizņemot mazāk stāvvietu.

Novērtējot šāda risinājuma iespēju, Zemkopības ministrija revīzijā norādīja⁸⁸:

Ministrijas izvēlētais risinājums nodrošina 16 elektroautomobiļļu vienlaicīgu uzlādi. Ņemot vērā to, ka ministrijā ne reti vienlaicīgi notiek vairākas sapulces, tai skaitā ar reģionu pārstāvju piedalīšanos, kurās katrā piedalās no 5 līdz 15 cilvēkiem, ministrijai ir nepieciešams nodrošināt reģionu pārstāvjiem iespēju veikt elektroautomobiļļu uzlādi sapulču laikā. 150 kW uzlādes stacija ļauj veikt viena elektroautomobiļa uzlādi ātrāk, taču nav iedomājama situācija, ka sapulču vai darba vizīšu laikā, dažādām personām, kas ieradušās uz dažādām sapulcēm un vizītēm būtu savā starpā jāsazinās un jāvienojas par uz uzlādes stacijas atbrīvošanu (jau uzlādētais elektroautomobilis ir jāpārbrauc uz citu stāvvietu un neuzlādētais ir jāpieslēdz uzlādes iekārtai), kas nozīmētu, ka personām, kuras ieradušās ar elektroautomobili būtu jāpārtrauc vizīte, saruna vai sapulce, lai, pēc sava elektroautomobiļa uzlādes atbrīvotu uzlādes staciju citam elektroautomobilim.

SIA “Corporate Consulting” revīzijas noslēgumā alternatīvu risinājumu Republikas laukumā 2, Rīgā, novērtēja šādi:

SIA “Corporate Consulting” nepiekrīt tam, ka Republikas laukumā 2, Rīgā, racionālāks risinājums būtu 150kW uzlādes iekārtas uzstādīšana, tādējādi uzlādei aizņemot mazāk stāvvietu. Gan 50kW, gan 150kW uzlādes iekārta aizņem divas autostāvvietas. Ņemot vērā to, ka Republikas laukumā 2, atrodas Zemkopības ministrija, kurā jāierodas uz sapulcēm arī padotības iestāžu darbiniekiem, SIA “Corporate Consulting” uzskata, ka svarīgāk ir nodrošināt iespēju pēc iespējas vairāk elektroautomobiļļiem veikt vienlaicīgu uzlādi, un ātrāka uzlāde nav izšķiroša. Ātrākā uzlāde un mazāks uzlādējamo elektroautomobiļļu skaits nozīmē to, ka liela pieplūduma gadījumā izveidosies uzlādējamo elektroautomobiļļu “rinda”. Tāpat, kaut gan teorētiski 150kW uzlādes iekārta var nodrošināt ātrāku uzlādi, faktiskais uzlādes ātrums ir atkarīgs no elektroautomobiļa tehniskajām

iespējām, tāpēc ne reti var izveidoties situācija, ka neskatoties uz 150kW uzlādes iekārtu, uzlāde notiek lēni un izveidojas uzlādes iekārtu nepietiekamība. SIA “Corporate Consulting” nespēj iedomāties kā Zemkopības ministrijas sanāksmju laikā varētu savā starpā sazināties ministrijas darbinieki un apmeklētāji, lai uzlādes iekārtas atbrīvotu no jau uzlādētiem elektroautomobiļiem un pieslēgtu uzlādei tos, kuriem nepieciešama uzlāde.⁸⁹

Tieši 50 kW uzlādes stacijas ir visatbilstošākās Zemkopības ministrijas un padotības iestāžu autoparka vajadzībām, kurā ietilpst hibrīdautomobiļi. Kuru uzlādei ir nepieciešama maiņstrāvas uzlāde, un elektroautomobiļi, kuru uzlādei ir nepieciešama līdzstrāvas uzlāde.⁹⁰

Pēc šiem viedokļiem Valsts kontrolei ir jautājums Zemkopības ministrijai, kāpēc tā Iepirkumā pieprasīja arī vismaz 120 kW jaudas uzlādes iekārtas.

Ar Zemkopības ministrijas valsts sekretāra rīkojumu Zemkopības ministrija īstenošanai izvēlējās scenāriju B⁹¹ – 43 uzlādes punktos uzstādīt 53 (50 kW) uzlādes iekārtas. Zemkopības ministrijas valsts sekretāra skaidrojums⁹² veiktajai izvēlei dots 4. pielikumā. Valsts kontrole norāda, ka valsts sekretārs kā vienu no scenārija ar tikai 50 kW uzlādes iekārtām izvēles pamatojuma faktoriem norāda to, ka uzstādītās iekārtas varēs lādēt ne tikai elektroautomobiļus, bet arī hibrīdautomobiļus, kuru lādēšanai nepieciešamas jaudīgākas uzlādes iekārtas. Šāda situācija izrietēja no Iepirkumu komisijas noteiktās Tehniskās specifikācijas – ar uzlādes iekārtām noteiktajām prasībām Iepirkuma komisija bija ierobežojusi Zemkopības ministrijas vajadzībām un iespējām atbilstoša plāna izstrādes iespējas.

Zemkopības ministrijas un SIA “Reck” noslēgtās Vispārīgās vienošanās ietvaros bija noteikta Spānijas uzņēmuma *Circontrol S.A.* vienas brīvi stāvošas DC 50 kW elektroautomobiļi uzlādes iekārtas *eVolve Rapid* cena – 38 941 euro ar PVN.

Revīzijā, pārskatot Tehniski ekonomiskā pamatojuma pielikumā iekļauto informāciju, konstatēts, ka izvēlētās (50 kW) uzlādes iekārtas ar pilnu jaudu varētu darboties tikai sešos Plānā iekļautajos uzlādes punktos, pārējos uzlādes punktos būtu nepieciešams ierobežot uzlādes iekārtas jaudu vai arī palielināt elektroenerģijas jaudu adresē. Tehniski ekonomiskajā pamatojumā nav norādītas ne iespējamās elektroenerģijas jaudas palielināšanas izmaksas, ne tālākās izmaksas palielinātās jaudas uzturēšanai.

Arī Tehniski ekonomiskajā pamatojumā norādītie Zemkopības ministrijas resora iestāžu plānotie vidējie dienas nobraukumi neatbilst faktiskajai situācijai, tie pieņemti ievērojami lielāki (piemēram, pat 200 – 400 km dienā). Ne finanšu revīzijā⁹³ par 2020. gadu, ne Zemkopības ministrijas iekšējā audita⁹⁴ tik lieli vidējie nobraukumi nav konstatēti. Piemēram, atbilstoši Zemkopības ministrijas iekšējā audita apkopotajiem datiem 2023. gadā vidējais vienas automašīnas nobraukums bija 31 km dienā. Revīzijā SIA “Corporate Consulting” paskaidroja, ka:

norādītie plānotie nobraukumi ir iegūti anketēšanas rezultātā no pašām padotības iestādēm un SIA “Corporate Consulting” nav tiesiska pamata tos apšaubīt.⁹⁵

Atsaucoties uz iepriekš norādīto, Valsts kontrole uzskata, ka Zemkopības ministrijas apstiprinātais Tehniski ekonomiskais pamatojums ir vērtējams kā nepilnīgs un Plāns daļēji neatbilstošs Metodikai, jo tajā iekļauti uzlādes punkti, kas neatbilst visiem obligātajiem kritērijiem. Līdz ar to arī valsts sekretāra pieņemtais lēmums vērtējams kā Zemkopības ministrijas elektroautomobiļi uzlādes vajadzību un tehnisko iespēju apmēriem neatbilstošs.

Kā trešo pirmā līguma ietvaros sagatavoto nodevumu kopu 22.09.2022. Zemkopības ministrija pieņēma 43 projektēšanas uzdevumus, kas vēlāk tika pievienoti līgumiem par elektroautomobiļi uzlādes staciju piegādi, izbūvi un garantijas uzturēšanu konkrētos uzlādes punktos.

Metodika

Tehniski ekonomiskais pamatojums, Plāns

Darba uzdevumi

172,3 tūkst. €

3. attēls. Līguma par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu izpildes rezultāts

Par pirmā līguma izpildi (skatīt 3. attēlu) Zemkopības ministrija samaksāja 172 301 *euro*.

Līgumi par elektroautomobiļu uzlādes staciju izveidi

2022. gada oktobrī – no 14.10.2022. līdz 20.10.2022. – Zemkopības ministrija un SIA “Reck” noslēdza 43 atsevišķus līgumus par elektroautomobiļu uzlādes staciju piegādi, izbūvi un garantijas uzturēšanu konkrētos uzlādes punktos (skatīt 5. pielikumu). Kopā bija paredzēts piegādāt un uzstādīt 53 uzlādes stacijas – 40 uzlādes punktos bija paredzēts pa vienai uzlādes stacijai, vienā uzlādes punktā – divas, vienā – trīs, vienā (pie Zemkopības ministrijas ēkas Republikas laukumā 2, Rīgā) – astoņas uzlādes stacijas (skatīt 6. pielikumu).

Visos līgumos līguma priekšmets bija:

- brīvi stāvošas lieljaudas DC 50 kW uzlādes iekārtas piegāde;
- būvprojekta izstrāde;
- uzlādes punkta izbūve;
- uzlādes punkta garantiju uzturēšana.

Visos 43 līgumos uzlādes stacijas piegādes, būvprojekta izstrādes un uzlādes punkta izbūves pakalpojumu termiņš bija 31.12.2022. Garantijas uzturēšanas termiņš – 36 mēneši no izbūvētā uzlādes punkta pieņemšanas.

Visos līgumos bija noteikta vienāda vienas uzlādes iekārtas cena 38 941 *euro* ar PVN, vienāda būvprojekta izstrādes cena 2957 *euro* ar PVN, bet atšķirīgas uzlādes punkta izbūves provizoriskās cenas. Punktos, kuros bija paredzēta viena uzlādes stacija, izbūves cena bija robežās no 9326 *euro* līdz 16 705 *euro* ar PVN (skatīt 6. pielikumu). Kopējā 43 līgumu summa bija 2 772 681 *euro* ar PVN⁹⁶, no tās:

- 2 063 903 *euro* ar PVN bija paredzēti 53 uzlādes iekārtu (50 kW) iegādei;
- 127 161 *euro* ar PVN bija paredzēti būvprojektu izstrādei;
- 581 617 *euro* ar PVN bija paredzēti uzlādes punktu izbūvei; uzlādes punkta izbūves izmaksas bija diapazonā no 9327 *euro* ar PVN līdz 67 510 *euro* ar PVN (punktam ar astoņām uzlādes iekārtām).

Pamatojoties uz kopējo līgumu sākotnējo summu, vidēji vienas elektroautomobiļu uzlādes punkta⁹⁷ izveides izmaksas (neskaitot izmaksas par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu) būtu 64 481 *euro* ar PVN, bet vidējās vienas uzlādes stacijas izveides izmaksas būtu 52 315 *euro* ar PVN⁹⁸.

No 30.11.2022. līdz 21.12.2022. Zemkopības ministrija parakstīja 42 nodošanas un pieņemšanas aktus un saskaņā ar tiem no SIA “Reck” saņēma 52 uzlādes iekārtas. Ar tiem Zemkopības ministrija pamatoja no 07.12.2022. līdz 27.12.2022. veikto apmaksu kopsummā 2 024 961 euro ar PVN.

Saskaņā ar Zemkopības ministrijas norādīto⁹⁹ par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks elektroautomobiļu uzlādes iekārtu pieņemšanu veica SIA “Reck” noliktavā. Uzlādes iekārtu piegādes nodošanas un pieņemšanas aktos nav norādīts ne to ražotājs, ne modelis, ne sērijas numurs, bet norādīta vispārīga informācija, ka pieņemtas “brīvi stāvošas lieljaudas DC vismaz 50 kW uzlādes iekārtas”. Nodošanas un pieņemšanas aktiem pievienotas *Ekoenergetyka – Polska S.A.* aizpildītas starptautiskā transporta CMR pavadzīmes veidlapas. Uzlādes iekārtu specifikācija nav norādīta arī grāmatvedības uzskaites pamatlīdzekļu kartītēs, kā to paredz Zemkopības ministrijas vispārpieņemtā prakse, lai būtu iespējams identificēt konkrēto pamatlīdzekli. Līdz ar to no grāmatvedības dokumentiem nevar gūt skaidru un patiesu priekšstatu par faktiski saņemtajām uzlādes iekārtām.

Revīzijā konstatēts, ka Zemkopības ministrija iegādājās un uzstādīja citas – ne Iepirkuma piedāvājumā un Vispārīgās vienošanās dokumentācijā norādītā ražotāja elektroautomobiļu uzlādes iekārtas un ne Plānā un 43 līgumos paredzētās jaudas iekārtas. Vispārīgās vienošanās dokumentācijā bija norādītas Spānijas uzņēmuma *Circontrol S.A.* uzlādes iekārtas, bet Zemkopības ministrija pieņēma Polijas uzņēmuma *Ekoenergetyka – Polska S.A.*¹⁰⁰ uzlādes iekārtas (skatīt 4. attēlu). Vienlaikus vienas uzlādes iekārtas cena netika mainīta.

4. attēls. Iepirkuma rezultātā akceptētās un Vispārīgās vienošanās dokumentos iekļautās Spānijas ražotāja *Circontrol S.A.* uzlādes iekārtas¹⁰¹ un pieņemtās Polijas ražotāja *Ekoenergetyka – Polska S.A.*¹⁰² uzlādes iekārtas.

Zemkopības ministrija par Iepirkuma priekšmeta izmaiņām Valsts kontrolei sniedza šādu skaidrojumu¹⁰³:

Lēmumu par sākotnēji paredzēto iekārtu aizstāšanu noteica to ražotāja “Circontrol” nespēja laicīgi nodrošināt visu iekārtu piegādi līdz tā brīža aktuālajam projekta izpildes termiņam 31.12.2022., par ko iekārtu ražotājs informēja SIA “Reck” 2022. gada 13. oktobra vēstulē.

Ar mērķi nekavēt projekta izpildes termiņu un ņemot vērā, ka aizvietošanai piedāvātās “Ekoenergetyka” iekārtas nodrošina visas nepieciešamas funkcijas un vairākos būtiskos

tehniskajos parametros (izejas jaudā; kontaktspraudņu skaitā, kas ļauj vienlaicīgi lādēt trīs automašīnas, pie tam divas no tām ar CCS2 spraudņiem – ātro uzlādi) pārspēj sākotnēji piedāvātās iekārtas, tika saskaņota iekārtu aizstāšana.

SIA “Reck” Zemkopības ministriju par iespēju aizstāt konkrēto ražotāju un iekārtas informēja 18.10.2022. vēstulē¹⁰⁴, kurai pievienoja Spānijas uzņēmuma *Circontrol S.A.* vēstuli, kā arī informāciju par jauno piedāvāto ražotāju un uzlādes iekārtu salīdzinājumu. Jānorāda, ka Spānijas uzņēmums *Circontrol S.A.* 13.10.2022. informēja, ka 2022. gadā var piegādāt 20 uzlādes iekārtas, bet pārējās 33 uzlādes iekārtas – 2023. gada 1. ceturksnī¹⁰⁵. Tātad SIA “Reck” jau pirms līgumu slēgšanas bija informēta par to, ka ne visas 53 uzlādes iekārtas tiks piegādātas līdz 31.12.2022., un arī Zemkopības ministrija par to bija informēta līgumu slēgšanas laikā.

Neskatoties uz to, ka atbilstoši Tehniski ekonomiskajam pamatojumam ne visus uzlādes punktus varēs izbūvēt līdz 31.12.2022., visos līgumos kā uzlādes punktu izbūves pabeigšanas termiņš tika noteikts 31.12.2022. Vēlāk termiņa aspekts izmantots, lai nomainītu Iepirkumā akceptētās uzlādes iekārtas ar cita ražotāja uzlādes iekārtām, bet pēc tam, kad uzlādes iekārtas piegādātas un par tām samaksāts, visos līgumos termiņš tika pagarināts, kaut gan daļu sākotnējo uzlādes iekārtu ražotājs varēja piegādāt 2022.gadā.

Lai gan elektroautomobiļu uzlādes iekārtu maiņa tika pamatota ar nepieciešamību pabeigt visu uzlādes punktu izbūvi sākotnēji plānotajā termiņā, paredzētajā termiņā nebija izbūvēts neviens uzlādes punkts. Arī pusgadu vēlāk (30.06.2023.) nebija nodots ekspluatācijā neviens uzlādes punkts un arī 31.12.2023. elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls nebija pabeigts.

Revīzijā Zemkopības ministrija, atbildot uz jautājumiem par uzlādes iekārtu nomaiņas akceptu, norādīja¹⁰⁶:

Rakstisks saskaņojums nav veikts, par saskaņojumu kalpo parakstītais pieņemšanas-nodošanas akts.

Tātad Zemkopības ministrijas parakstītie nodošanas un pieņemšanas akti par uzlādes iekārtu saņemšanu ir faktiskie uzlādes iekārtu maiņas akcepta dokumenti, vienlaikus no tiem nevar gūt informāciju, kāda ražotāja un kādas jaudas uzlādes iekārtas ir saņemtas.

Zemkopības ministrija, pieņemot Polijas uzņēmuma *Ekoenergetyka – Polska S.A.* uzlādes iekārtas, neievēroja Iepirkuma prasības, jo SIA “Reck” neiesniedza Iepirkuma nolikumā pretendētājam prasīto apliecinājumu, ka “pretendents ir piedāvāto elektromobiļu uzlādes staciju ražotāja pilnvarots uzstādīt elektroautomobiļu uzlādes stacijas, veikt to apkopi un nodrošināt iekārtu un programmatūras garantijas apkalpošanu” (skatīt 2. pielikumu 3.4.6.).

Zemkopības ministrijai tika iesniegts Polijas uzņēmuma *Ekoenergetyka – Polska S.A.* 18.10.2022. sagatavots un 30.10.2022. parakstīts apliecinājums, ka *Ekoenergetyka – Polska S.A.* kā uzlādes iekārtu ražotājs var veikt visas Iepirkuma nolikumā noteiktās prasības un var būt apakšuzņēmējs SIA “Reck” veiktajiem darbiem. Valsts kontrole uzsver, ka šāds apliecinājums neatbilst Iepirkuma prasības būtībai. Tādējādi Zemkopības ministrija nav ievērojusi Publiskā iepirkuma likuma prasības¹⁰⁷.

Lai nodrošinātu Zemkopības ministrijas par vairāk nekā 2 milj. euro iegādāto elektroautomobiļu uzlādes iekārtu uzstādīšanu, vairāk nekā trīs mēnešus pēc uzlādes iekārtu iegādes – 31.03.2023.¹⁰⁸ – Zemkopības ministrija apstiprināja apakšuzņēmēju maiņu, kā SIA “Reck” apakšuzņēmēju akceptējot *Ekoenergetyka – Polska S.A.*

Zemkopības ministrija iegādājās ne tikai cita ražotāja, bet arī citas jaudas uzlādes iekārtas – ne 50 kW, bet 60 kW uzlādes iekārtas. Ja 50 kW uzlādes iekārtas ar pilnu jaudu varētu darboties sešos uzlādes punktos¹⁰⁹, tad Zemkopības ministrijas iegādātās 60 kW uzlādes iekārtas ar pilnu jaudu var darboties tikai četros no 43 uzlādes punktiem.

Revīzijā revidenti veica izpēti par valsts kapitālsabiedrību veiktajiem elektroautomobiļu uzlādes iekārtu iepirkumiem. Elektroniskajā iepirkumu sistēmā konstatēts, ka Latvenergo 2023. gada oktobrī bija izsludinājis divus iepirkumus¹¹⁰, lai iegādātos līdzīga veida uzlādes iekārtas – 19 brīvi stāvošas 50 kW DC un 12 brīvi stāvošas 100 kW DC uzlādes iekārtas. Iepirkuma rezultātā līgumi abos iepirkumos tika noslēgti ar Polijas uzņēmumu *Ekoenergetyka – Polska S.A.*, tas ir, ar to pašu ražotāju, kura uzlādes iekārtas iegādājās Zemkopības ministrija. Atbilstoši Latvenergo noslēgtajiem līgumiem:

- 19 brīvi stāvošo 50 kW DC uzlādes iekārtu kopējā iegādes cena ir 375 767 *euro* ar PVN, attiecīgi vienas 50 kW iekārtas cena ir 19 777 *euro* ar PVN¹¹¹;
- 12 brīvi stāvošo 100 kW DC uzlādes iekārtu kopējā iegādes cena ir 406 081 *euro* ar PVN, attiecīgi vienas 100 kW iekārtas cena ir 33 840 *euro* ar PVN¹¹².

Lai īstenotu valsts sekretāra akceptēto Plāna scenāriju B ar 53 50 kW elektroautomobiļu uzlādes iekārtām, apzinoties, ka lielākajā daļā objektu nav pieejama pat 25 kW jauda, Zemkopības ministrija iegādājās *Ekoenergetyka – Polska S.A.* ražotās elektroautomobiļu uzlādes stacijas iekārtas par cenu 38 941 *euro*, kas ir par 19 164 *euro* ar PVN¹¹³ augstāka jeb divas reizes dārgāk, nekā 50 kW uzlādes iekārtas iegādājās Latvenergo. [Aprēķinātā atšķirība par 52 elektroautomobiļu uzlādes iekārtu iegādi ir 996,5 tūkst. euro jeb gandrīz miljons euro.](#) Jānorāda, ka minētajām uzlādes iekārtām nav pieprasīts tās aprīkot ar AC uzlādes bloku, kā arī nav prasīta papildu gada garantija. [Tāpēc piesardzīgi veiktajā aplēsē, ņemot vērā atšķirības, kas saistītas ar AC uzlādes bloka iekļaušanu specifikācijā, Zemkopības ministrijas prasību par 24/7 zvanu centra pakalpojumiem un par gadu garāku garantiju, aprēķināts, ka starpība jeb sadārdzinājums ir apmēram 600 tūkst. euro.](#) Sadārdzinājumu nevar attaisnot ar Zemkopības ministrijas iegādāto uzlādes iekārtu lielāku jaudu, jo Zemkopības ministrija nebija akceptējusi 60 kW uzlādes iekārtas. Vēršot uzmanību uz Zemkopības ministrijas iegādāto iekārtu sadārdzinājumu, norādām, ka iegādātās 60 kW elektroautomobiļu uzlādes iekārtas cena ir par 5101 *euro* augstāka nekā šī ražotāja 2023. gadā Latvenergo iegādātā 100 kW DC iekārta¹¹⁴.

Vēl viens salīdzinājums – cits Eiropas uzlādes iekārtu ražotājs norādīja, ka atbilstošas 50 kW uzlādes iekārtas cena 2022. gadā aptuveni 50 uzlādes iekārtu pasūtījumā bija apmēram 23 tūkst. *euro* ar PVN par uzlādes iekārtu. 52 iekārtu kopējā iegādes summa būtu apmēram 1,18 milj. *euro* (bez piegādes un 24/7 zvanu centra servisa Latvijā).

Likums nosaka, ka publiskai personai ar tās finanšu līdzekļiem jārikojas tā, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu izlietojumu¹¹⁵, un aizliegts iegādāties īpašumā vai lietošanā mantu par acīmredzami paaugstinātu cenu¹¹⁶.

Zemkopības ministrija pirms Iepirkuma izsludināšanas nebija veikusi ne sava resora vajadzību pēc elektroautomobiļu uzlādes iekārtām, ne uzstādīšanas iespēju, ne pienācīgu tirgus izpēti. Tā rezultātā Zemkopības ministrija iegādājās uzlādes iekārtas par nepamatoti augstu cenu. Saskaņā ar Iepirkumu uzraudzības biroja skaidrojumu¹¹⁷ tirgus izpēti jeb priekšizpēti veic, lai apzinātu faktiskās cenas tirgū, iespējamus pretendentes, piedāvājumus un attiecīgi noteiktu atbilstošu līgumcenu un kvalitatīvas, atbilstošas tehniskās specifikācijas un kvalifikācijas prasības.

Zemkopības ministrijas Iepirkumā iesaistīto atbildīgo amatpersonu nepilnvērtīgi veiktās darbības pirms Iepirkuma un Iepirkuma izstrādes un īstenošanas gaitā rezultējās ar neekonomiski izlietotiem valsts budžeta līdzekļiem lielā apmērā.

2022. gada decembrī Zemkopības ministrija, parakstot atsevišķus nodošanas un pieņemšanas aktus katra līguma ietvaros, akceptēja arī uzlādes iekārtu pamatņu saņemšanu, kas bija pamats apmaksas 59 427 *euro* apmērā ar PVN veikšanai. Vienas 81,7 cm x 66 cm x 60 cm dzelzsbetona pamatnes cena bija 1143 *euro* ar PVN.

2022. gada decembrī Zemkopības ministrija, parakstot nodošanas un pieņemšanas aktus par daļu izbūves darbu septiņos elektroautomobiļu uzlādes punktos, veica vēl 144 919 *euro* ar PVN apmaksu.

2022. gadā kopā Zemkopības ministrija par elektroautomobiļu uzlādes iekārtu un to pamatņu iegādi un uzsāko uzlādes punktu izbūvi samaksāja 2 401 609 *euro* jeb gandrīz 80 % no kopējās līguma summas, bet nolīgtajā termiņā – 31.12.2022. – neviens uzlādes punkts nebija nodots ekspluatācijā.

Pēc tam, kad 52 uzlādes iekārtas bija iegādātas, 05.01.2023. tika noslēgta vienošanās¹¹⁸ par viena līguma izbeigšanu, līdz ar to kopumā noslēgto līgumu ietvaros bija paredzēts izbūvēt 52 elektroautomobiļu uzlādes stacijas 42 uzlādes punktos (skatīt 6. pielikumu).

Līdz šo 42 līgumu galīgai izpildei katrs no tiem vairākkārt tika grozīts – 11 līgumi četras reizes, 31 līgums trīs reizes.

Līgumu termiņa pagarinājumi

Sākotnējais visu līgumu termiņš par elektroautomobiļu uzlādes punktu izbūvi bija 31.12.2022., un uzlādes iekārtu nomaiņa ar citām bija pamatota ar šī termiņa ievērošanas nepieciešamību. Jau neilgi pēc apmēram 80 % no līgumsummas saņemšanas SIA “Reck” lūdza termiņa pagarinājumus.

30.12.2022. tika veikti līgumu termiņa grozījumi, pagarinot to par pusgadu – līdz 30.06.2023.:

- 35 līgumu termiņš tika pagarināts, pamatojoties uz SIA “Reck” iesniegtajiem lūgumiem¹¹⁹ par termiņa pagarinājumiem (skatīt 7. pielikumu);
- septiņiem līgumiem, kuros daļa darbu bija pieņemti un daļa apmaksas veikta, Zemkopības ministrija termiņu pagarināja, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr. 253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi”¹²⁰ nosacījumiem¹²¹, sakarā ar tehnoloģijai neatbilstošiem laika apstākļiem. Tajos noteikts, ka, ja inženierbūvi pieņem ekspluatācijā ziemā, labiekārtošanas darbus var veikt minētajiem darbiem labvēlīgā sezonā, bet tie jāpabeidz līdz kārtējā gada 1. jūnijam.

2022. gada rudenī piedāvājot un saskaņojot darbu izpildes grafiku, kas paredzēja elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla pabeigšanu līdz 31.12.2022., Izpildītājam bija jārēķinās ar ziemai raksturīgiem apstākļiem novembrī, decembrī Latvijā.

Lai gan darbu pabeigšanas termiņa ievērošana bija iemesls ražotāja un uzlādes iekārtu maiņas akceptam, līgumos termiņš tika pagarināts uz ilgāku laiku, nekā pamatojumam izmantotais normatīvais akts¹²² paredz – līdz 30.06.2023.

Arī par pusgadu pagarinātajā termiņā – 30.06.2023. – neviens no elektroautomobiļu uzlādes punktiem nebija nodots ekspluatācijā.

28.06.2023. Zemkopības ministrija no SIA “Reck” saņēma divas vēstules ar lūgumu pagarināt termiņu – 10 līgumiem līdz 18.09.2023., 32 līgumiem līdz 30.11.2023. Zemkopības ministrijas valsts sekretārs parakstīja grozījumus par prasītajiem termiņu pagarinājumiem.

18.09.2023. SIA “Reck” nosūtīja vēstuli ar lūgumu pagarināt trīs līgumu izpildes termiņu līdz 30.11.2023. Zemkopības ministrija nepiekrita un atbildēja¹²³, ka par minēto līgumu termiņu kavējumu ministrija piemēros līgumsodu 0,1 % apmērā no attiecīgā līgumā noteikto darbu izmaksu summas.

30.11.2023. Zemkopības ministrija no SIA “Reck” saņēma kārtējo vēstuli ar lūgumu pagarināt termiņu septiņiem līgumiem līdz 01.06.2024. un 10 līgumiem līdz 30.08.2024.

31.12.2023. nebija pabeigta 17 elektroautomobiļu uzlādes punktu izveide, attiecīgi 17 līgumu jau pagarinātie termiņi tika kavēti.

Zemkopības ministrija Valsts kontrolei revīzijā sniedza informāciju¹²⁴, ka kopš 2023. gada rudens vairs nepagarina līgumu izpildes termiņus, bet rēķinu apmaksā ietver kavējumu līgumsodus. Tomēr Valsts kontrole konstatēja, ka 2024. gadā veikti līgumu grozījumi par termiņu pagarināšanu. Piemēram, 16.05.2024. tika parakstīti līguma termiņa pagarinājumi līdz 01.06.2024., pamatojot tos ar SIA “Reck” 29.11.2023. vēstuli (parakstīta 30.11.2023.) un Ministru kabineta noteikumiem¹²⁵.

Informācija par līgumu grozījumu datumiem sniegta 5. pielikumā, apkopojums par Zemkopības ministrijai adresētajās SIA “Reck” vēstulēs norādītajiem termiņu pagarināšanas iemesliem sniegts 7. pielikumā.

Līgumu summu izmaiņas

Līgumos pagarināti ne tikai termiņi, bet veikti arī grozījumi līgumos noteiktajās provizoriskajās summās, galvenokārt tās palielinot atbilstoši faktiskajām izmaksām.

Jau 2022. gada decembrī septiņos līgumos pirms līgumu termiņa pagarināšanas Zemkopības ministrija veica līgumu summas grozījumus un plānoto uzlādes punktu izbūves darbu summa tika palielināta par 34 090 *euro* ar PVN. 2023. gadā 34 līgumos tika veikti līguma summas grozījumi un uzlādes punktu izbūves darbu summa tika palielināta par 195 398 *euro*, bet 2024. gadā vēl septiņos līgumos uzlādes punktu darbu summa tika palielināta par 55 469 *euro*. Atsevišķos līgumos izbūves darbu summas tika samazinātas.

Rezultātā kopumā apmaksā par izbūves darbiem no 581 617 *euro* pieauga līdz 764 213 *euro* ar PVN, tas ir, par 182 596 *euro* jeb par 31 %.

Vispārīgās vienošanās grozījumi

Vispārīgā vienošanās grozīta divas reizes.

06.12.2022. Zemkopības ministrija un SIA “Reck” parakstīja Vispārīgās vienošanās grozījumus¹²⁶, papildinot finanšu piedāvājuma un Vispārīgās vienošanās pielikuma pozīciju “Materiālu izmaksas”.

29.11.2023. puses parakstīja Vispārīgās vienošanās grozījumus¹²⁷, palielinot līgumcenu par 228 690 *euro* ar PVN līdz 3 242 679 *euro* ar PVN. Vispārīgās vienošanās grozījumi ir veikti bez detalizēta pamatojuma, norādot atsauci uz Vispārīgās vienošanās punktu¹²⁸ – *Puses var veikt būtiskus vai nebūtiskus*

grozījumus Līgumā PIL 61.panta piektajā daļā norādītajā kārtībā un apmērā. Grozījumos norādīts, ka grozījumi stājas spēkā 01.07.2023., tas ir, ar atpakaļejošu datumu.

Investīciju pasākuma īstenošanai sākotnēji bija piešķirts 2022. gada prioritārā pasākuma finansējums 3 014 041 *euro*, bet grozītā Vispārīgās vienošanās kopsomma to pārsniedz.

Uzlādes punktu pieņemšana ekspluatācijā

Deviņus ar pusi mēnešus pēc līgumos sākotnēji noteiktā termiņa, tas ir, 18.09.2023., Zemkopības ministrija pieņēma ekspluatācijā pirmos septiņus elektroautomobiļu uzlādes punktus.

2023. gadā ekspluatācijā tika pieņemti 25 uzlādes punkti ar 35 elektroautomobiļu uzlādes stacijām, 2024. gadā līdz 18.07.2024. – 17 uzlādes punkti ar 17 elektroautomobiļu uzlādes stacijām, kopā ekspluatācijā pieņemti 42 uzlādes punkti ar 52 elektroautomobiļu uzlādes stacijām.

Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveide tika pabeigta vairāk nekā pusotru gadu pēc sākotnēji plānotā termiņa.

Zemkopības ministrijas iegādātās uzlādes iekārtas līdz nodošanai ekspluatācijā nostāvēja 9–18 mēnešus noliktavā vai, kā norāda SIA “Reck”¹²⁹, uzlādes punkta izbūves vietā.

Pirms katra nodošanas un pieņemšanas akta parakstīšanas tika sagatavots un parakstīts akts “Par izpildītajiem darbiem”, ko Zemkopības ministrijā parakstīja par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks. Tas savukārt balstījās uz attiecīgās iestādes adresē, kur izveidots uzlādes punkts, atbildīgā darbinieka rakstisku, ar foto fiksētu vai mutisku apliecinājumu par iespēju pieņemt uzlādes punktu ekspluatācijā, pamatojoties uz objekta vizuālu apskati bez salīdzinājuma ar uzskaitītajiem veiktajiem darbiem.

Lai gan būtiski tika palielinātas (par 31%) sākotnējās provizoriskās uzlādes punktu izbūves izmaksas, izvērtējot aktus “Par izpildītajiem darbiem”, konstatēts, ka vismaz 21 punktā netika veikti kādi sākotnēji projektēšanas uzdevumā norādītie un tāmēs iekļautie darbi un iegādes, piemēram, horizontālo apzīmējumu krāsošana, baltās krāsas iegāde. Konstatēta arī sākotnējās tāmēs paredzēto materiālu nomaīņa uz lētākiem, piemēram, sākotnēji paredzēto kapara vadu vietā tika izmantoti alumīnija vadi. Divos nodošanas un pieņemšanas aktos konstatēts, ka aprēķinātais līgumsods kompensēts ar papildus veiktiem projektēšanas darbiem, bet aktā par izpildītajiem darbiem tas nav iekļauts. Valsts kontrole neveica plānoto un faktisko tāmju ekspertīzi, bet, izlases veidā izvērtējot atsevišķas tāmes pozīcijas un dabā konstatējamus elementus, konstatēja faktus, kas liecina par neatbilstībām un iespējamu sadārdzinājumu, piemēram:

- 2022. gada decembrī Republikas laukumā 2, Rīgā, tika akceptēta un veikta samaksa par asfaltbetona, akmens seguma un plātņu seguma demontāžu 202 m² platībā par 7172 *euro* ar PVN. Vēlāk izrādījās, ka tāda apjoma darbi nav veikti un tāme tika precizēta, gala norēķinos samazinot demontēto platību par 150 m² un līdz ar to arī koriģējot samaksu par veiktajiem darbiem šajā pozīcijā par 4289 *euro* ar PVN;
- katrā uzlādes punktā ir uzstādīta vismaz viena ceļa zīme, kuras materiālu un uzstādīšanas maksa ir 991 *euro* ar PVN (skatīt piemērus 4.tabulā). Valsts kontroles revidenti revīzijas laikā no tirgus dalībniekiem ieguva informāciju par šā brīža cenām šādām ceļa zīmēm un to uzstādīšanai – cena vienai ir 491 *euro*, ierokot, vai 655 *euro* ar betona puslodi.

Atbilstoši Vispārīgās vienošanās un līgumu noteikumiem pēc to nodošanas ekspluatācijā SIA “Reck” ir jānodrošina uzstādīto elektroautomobiļu uzlādes staciju garantijas apkope 36 mēnešu periodā. Garantijas laikā jānodrošina lietotāju atbalsts – zvanu centrs 24/7 režīmā. Saskaņā ar Zemkopības ministrijas sniegto

informāciju zvanu centra pakalpojumus nodrošina SIA “Reck” apakšuzņēmējs sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Corporate Systems”¹³⁰. Revīzijā saņemta informācija, ka šie pakalpojumi tiek nodrošināti no 2024. gada februāra.

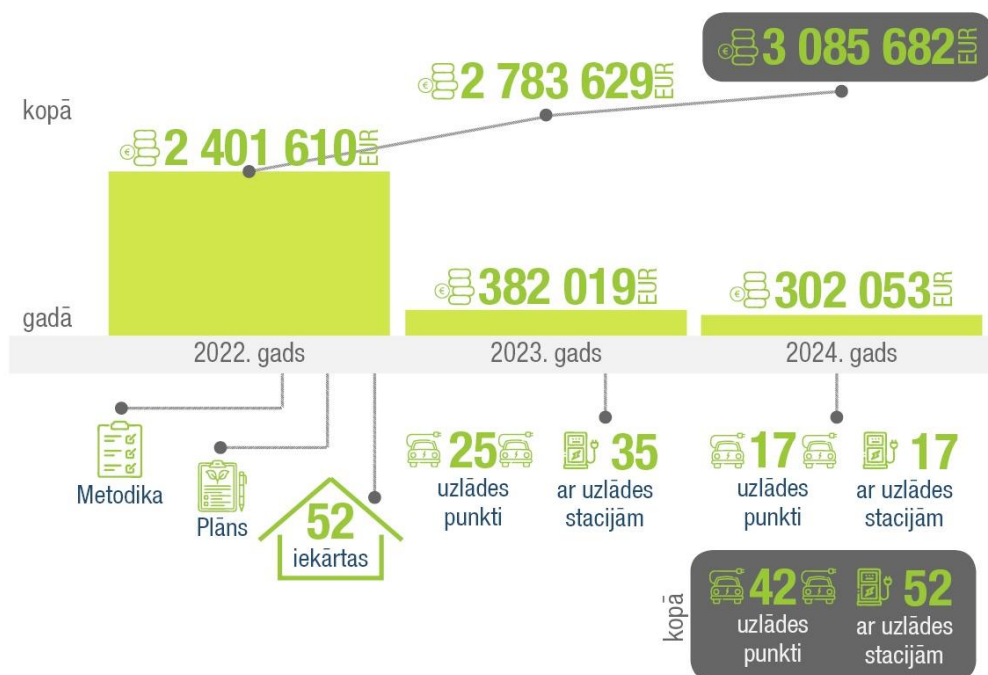
Garantijas laika nodrošināšanai ir paredzēts iesniegt apdrošināšanas polisi. Revīzijā, veicot pārbaudes par iesniegtajām apdrošināšanas polisēm četriem uzlādes punktiem (ar 12 uzlādes stacijām), tika konstatēts, ka vienā punktā (ar divām uzlādes stacijām) polises tika izdotas vairāk nekā trīs mēnešus vēlāk, nekā uzlādes punkts pieņemts ekspluatācijā, vienā punktā (ar astoņām uzlādes stacijām) – vairāk nekā divus mēnešus, bet divos punktos – divas nedēļas pēc pieņemšanas ekspluatācijā.

Valsts kontroles ieskatā, būtiskā termiņu kavēšana un to akceptēšana ar vairākkārtīgiem līgumu grozījumiem, nesakrītības nodošanas un pieņemšanas aktos, nesavlaicīga līgumā noteiktās apdrošināšanas polises pieprasīšana liecina par Zemkopības ministrijas nepietiekamu līgumu izpildes uzraudzību un trūkumiem iekšējās kontroles vidē.

Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides kopējās izmaksas un finansējums

Zemkopības ministrija kopā par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi (43 līgumi) ir izlietojusi 3 085 680 euro (skat. 5. attēlu), tas ir par 71 639 euro vairāk nekā bija atvēlēti līdzekļi šim investīciju pasākumam 2022. gada prioritārā pasākuma ietvaros.

Par pirmā līguma nodevumiem izlietoti 172 301 euro ar PVN, par elektroautomobiļu uzlādes iekārtu iegādi un uzlādes punktu izbūvi (42 līgumi) ir izlietoti 2 913 379 euro ar PVN. Jānorāda, ka revīzijas laikā (līdz 30.08.2024.) par pēdējo septiņu elektroutomobiļu uzlādes punktu izbūvi samaksa vēl nebija veikta.

5. attēls. Zemkopības ministrijas izlietotais finansējums un uzlādes staciju tīkla izveides progress, pa gadiem.

Saskaņā ar Valsts kontroles rīcībā esošo informāciju Zemkopības ministrija par savlaicīgi neveiktajiem uzlādes punktu izbūves darbiem aprēķināja un no SIA “Reck” ieturēja līgumsodu 25 414 *euro*. Salīdzinājumā ar kopējiem kavētajiem termiņiem un līgumu summu palielinājumu ieturēto līgumsodu apmērs vērtējams kā nebūtisks.

No 2022. gada prioritārā pasākuma ietvaros atvēlētajiem 3 014 041 *euro* Zemkopības ministrija 2022. gadā izlietoja 2 401 609 *euro*. Neizlietotais atlikums tika atmaksāts valsts budžetā, bet vēlāk pārskaitīts atpakaļ Zemkopības ministrijai. Zemkopības ministrija 01.03.2023. iesniedza Finanšu ministrijai apropriācijas pieprasījumu par 2022. gadā pasākumam plānotā finansējuma neapgūto daļu¹³¹. Saskaņā ar Finanšu ministrijas 25.05.2023. rīkojumu¹³² no 74. resora valsts budžeta programmas 01.00.00 “Apropriācijas rezerve” 2023. gadā neizlietotais finansējums 612 380 *euro* apmērā Zemkopības ministrijai tika pārskaitīts atpakaļ, ievērojot Zemkopības ministrijas sniegto informāciju par slēgto asinējumu. Saskaņā ar Finanšu ministrijas sniegto informāciju, Zemkopības ministrija bija norādījusi, ka attiecīgā prioritārā pasākuma mērķis netika sasniegts, jo 2022. gadā to ietekmēja būvniecībai nelabvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi.

2023. gadā Zemkopības ministrija elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidei izlietoja 382 019 *euro*. 2023. gada beigās no piešķirtajiem līdzekļiem šim mērķim netika izlietoti 230 385 *euro*. Ministru kabineta noteikumi¹³³ nosaka, ka ministrija no apropriācijas rezerves saņemto finansējumu attiecīgajam pasākumam izlieto līdz gada beigām. Ja finansējums nav izlietots attiecīgajam pasākumam, turpmākajos gados tam pašam pasākumam finansējumu no apropriācijas rezerves nepieprasa¹³⁴.

2024. gadā Zemkopības ministrija uzlādes staciju tīkla izveidei izlietojusi 302 053 *euro*. 2024. gadā Zemkopības ministrija uzlādes staciju tīklu finansēja no valsts budžeta programmas 21.02.00. “Sabiedriskā finansējuma administrēšana un valsts uzraudzība lauksaimniecībā”.

Kopumā sava resora elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidei Zemkopības ministrija šim mērķim ir izlietojusi vairāk līdzekļus nekā bija paredzēts prioritārā pasākuma ietvaros, attiecīgi izmantojot arī ministrijas ikgadējā valsts budžeta līdzekļus.

3. Elektroautomobiļu uzlādes staciju nepieciešamība un izmantošana

3.1. Vai Zemkopības ministrijai nepieciešams savs elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls?

Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu parks

Zemkopības ministrijas resora rīcībā prioritārā pasākuma iesniegšanas brīdī (2021. gada septembrī) bija trīs elektroautomobiļi, iepirkuma izsludināšanas brīdī (2022. gada martā) – seši elektroautomobiļi.

2024. gada februārī Zemkopības ministrijas resorā bija 865 automobiļi¹³⁵, no kuriem:

- 775 automobiļi ar iekšdedzes dzinēju;
- 64 hibrīdautomobiļi;
- 26 elektroautomobiļi.

Resorā lielākais autoparks ir Valsts meža dienestam, kura rīcībā 2024. gada februārī bija 492 automobiļi, no kuriem 47 ir hibrīdautomobiļi, no tiem 36 ir lādējamie jeb *plug-in* hibrīdautomobiļi.

Resorā visvairāk elektroautomobiļu ir Pārtikas un veterinārā dienesta rīcībā – 24 elektroautomobiļi¹³⁶ jeb 92 % no visiem resora elektroautomobiļiem.

Par resora plāniem iegādāties elektroautomobiļus revīzijā Zemkopības ministrija norādīja¹³⁷:

Katra iestāde budžeta ietvaros plāno sava autoparka attīstību un nepieciešamo elektroautomobiļu iegādi nākotnē, ievērojot normatīvo aktu prasības par noteikta % “tīro” autotransporta attiecību iepirkumā. Par kopīga izstrādāta elektroautomobiļu iegādes plāna nepieciešamību tiek domāts, iespējams veicot apvienotos automašīnu iegādes iepirkumus, ievērojot, ka par nepieciešamo finanšu līdzekļu apjomu atbildīga ir katra iestāde, izvērtējot dienesta funkciju nodrošināšanai nepieciešamo automobiļu skaitu, t.sk. elektroautomobiļus.

Zemkopības ministrija ir apkopojusi aktuālo informāciju par iestāžu plānoto elektroautomobiļu iegādi/nomu no 2024. līdz 2030. gadam, veicot autoparka atjaunošanu atbilstoši Publisko iepirkumu likuma prasībām. Elektroautomobiļu iegādes un nomas plāns (jaunu elektroautomobiļu skaits) kopā no 2024.-2030.gadam:

<i>Iestāde</i>	<i>Iegādāties īpašumā</i>	<i>Nomāt</i>
<i>Zemkopības ministrija</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
<i>Valsts meža dienests</i>	<i>43</i>	<i>10</i>
<i>Pārtikas un veterinārais dienests</i>	<i>18</i>	<i>14</i>
<i>Lauku atbalsta dienests</i>	<i>3</i>	<i>0</i>
<i>Valsts augu aizsardzības dienests</i>	<i>7</i>	<i>0</i>
<i>Kopā</i>	<i>71</i>	<i>25</i>

Tātad Zemkopības ministrijas resorā līdz 2030. gadam plānots palielināt izmantojamo autoparku par vēl 96 elektroautomobiļiem, kas kopā būtu 117 elektroautomobiļi un veidotu apmēram 13 % no Zemkopības ministrijas resora autoparka (pieņemot, ka kopējais automobiļu parks ir 2024. gada februāra apmērā – 865 automobiļi).

Šī paša prioritārā pasākuma ietvaros 2022. gadā Zemkopības ministrijas resora iestādēm bija arī piešķirts finansējums automobiļu iegādei. Izvērtējot iestāžu¹³⁸ 2022. gadā izsludināto iepirkumu dokumentāciju, konstatējams, ka iepirkumos:

- Valsts augu aizsardzības dienests iegādājās 16 automobiļus, no kuriem četri ir lādējamie jeb *plug-in* hibrīdautomobiļi¹³⁹;
- Valsts meža dienests iegādājās:
 - 64 jaunus apvidus auto, no kuriem 36 automobiļi ir lādējamie jeb *plug-in* hibrīdautomobiļi¹⁴⁰, kas klasificējas kā “tīrie”¹⁴¹ automobiļi;
 - četrus automobiļus, uz kuriem nav attiecināmas prasības par tīro autotransporta līdzekļu procentuālā īpatsvara piemērošanu autotransporta līdzekļu iepirkumā¹⁴²;
 - sešus kvadriciklus ar piekabēm;
- Lauku atbalsta dienests iegādājās 10 automobiļus, no kuriem trīs bija elektroautomobiļi¹⁴³.

Tātad Zemkopības ministrijas 2022. gada prioritārajā pasākumā, kurš ietvēra arī elektroautomobiļu uzlādes staciju izbūvi, iestāžu iepirkumos no kopumā iegādātajiem 94 automobiļiem tikai trīs bija elektroautomobiļi un 40 lādējamie jeb *plug-in* hibrīdautomobiļi.

Elektroautomobiļu uzlādes staciju izmantošana

Viens no kritērijiem, lai novērtētu minēto ieguldījumu lietderību, ir dati par ekspluatācijā pieņemto elektroautomobiļu uzlādes punktu lietošanas biežumu.

Līdz 30.06.2024. (kad ekspluatācijā bija pieņemti 39 uzlādes punkti no 42 plānotajiem) faktiski tika lietotas elektroautomobiļu uzlādes stacijas 14 uzlādes punktos jeb 36 % no tiem, kas pieņemti ekspluatācijā (skatīt 6. attēlu).

6. attēls. Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes punkti un to izmantošana līdz 30.06.2024.

Savukārt šajos 14 punktos, kur uzlādes tika veiktas, uzlādes iekārtas ir nokonfigurētas uz šādu jaudu:

- vienā uzlādes punktā – 6 kW;
- astoņos uzlādes punktos – no 10 kW līdz 25 kW;
- četros uzlādes punktos – no 33 kW līdz 45 kW;
- vienā uzlādes punktā (Republikas laukums 2, Rīgā, kur ir astoņas uzlādes stacijas) – 60 kW.

Tātad no 14 uzlādes punktiem, kurās veic elektroautomobiļu uzlādi, tikai vienā ir pieejama jauda, lai uzlādes iekārtas varētu darboties ar pilnu jaudu (60 kW).

Pēc Valsts kontroles aprēķiniem, izmantojot Zemkopības ministrijas akceptētā Tehniski ekonomiskā pamatojuma 1. pielikumā norādītos datus, vismaz 60 kW jauda ir četros uzlādes punktos¹⁴⁴, bet trijos no tiem uzlādes iekārtas faktiski ir nokonfigurētas uz mazāku jaudu.

Tehniski ekonomiskajā pamatojumā un Plānā bija norādīta problēmsituācija ar nepietiekamām elektrības pieslēguma jaudām atsevišķās vietās, norādot, ka “ir identificēti objekti, kuriem ir nepieciešams esošā elektrības pieslēguma jaudas palielinājums no AS “Sadales tīkls” puses, kas var pārsniegt projekta īstenošanas termiņus (31.12.2022.)”¹⁴⁵. Tomēr tas Zemkopības ministrijai neliedza ne noteikt visu darbu pabeigšanas termiņus līdz 2022. gada beigām, ne steigā iegādāties un apmaksāt visas uzlādes iekārtas un betona pamatnes. Revīzijas laikā no Zemkopības ministrijas tika saņemts šāds skaidrojums¹⁴⁶:

Jaudas palielinājums adresēs, kurās tas nepieciešams, lai iekārta darbotos ar tās maksimāli iespējamo izejas jaudu 60 kW, šobrīd nav veikts. Konkrētajās adresēs iekārtas ir nokonfigurētas, lai darbotos ar esošo pieejamo jaudu.

Jaudas palielinājumu sākotnēji bija paredzēts veikt, piesakoties ES investīciju projektam par elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizāciju, kuru realizē AS “Sadales tīkls”. Tiekoties ar AS “Sadales tīkla” pārstāvjiem, pēc ministrijai sniegtās prezentācijas un jautājumu izrunāšanas par iespējamo jaudas palielinājumu minētā ES projekta ietvaros, tika secināts, ka ministrijas uzlādes tīkls nekvalificējas projekta pamatnosacījumam, proti, elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktam ir jābūt publiski pieejamam.

Plānots, ka iestādes pakāpeniski veiks jaudas palielinājumu atbilstoši nepieciešamībai konkrētajā adresē.

Tātad pieejamās jaudas apzināšanu, kas bija jāveic, plānojot investīcijas vai vismaz plānojot iestādēm nepieciešamās uzlādes iekārtas un to uzstādīšanas darbus, Zemkopības ministrija veica tikai tad, kad 50 kW iekārta izvietojums jau bija izvēlēts un saplānots un kad plāniem un līgumiem neatbilstošās 60 kW uzlādes iekārtas jau bija iegādātas. Tad Zemkopības ministrija konstatēja, ka tai nav pieejams ES finansējums un lai varētu pilnvērtīgi izmantot iegādātās elektroautomobiļu uzlādes iekārtas ar tām paredzēto jaudu, nepieciešams papildu valsts budžeta finansējums.

Atbilstoši Zemkopības ministrijas sniegtajai informācijai¹⁴⁷ SIA “Reck” šīs izmaksas novērtēja robežās no 70 000 euro līdz 120 000 euro. Kā arī Zemkopības ministrija¹⁴⁸ norāda:

[..]tehniski ekonomiskā pamatojuma tvērumā nebija paredzēts ietvert ne jaudas palielināšanas izmaksas, ne arī izmaksas jaudas uzturēšanai, jo šie apsvērumi, kaut gan ir svarīgi, ministrijas nākotnes autoparkam nepieciešamās infrastruktūras izbūves kontekstā ir otršķirīgi [..]

Šāds slodzes palielināšanas izmaksu īpatsvars pret kopējo investīciju pasākuma finansējumu ir vērtējams kā nebūtisks un tāpēc, pretēji Valsts kontroles secinājumam, šāda izmaksu aprēķina

neesamība tehniski ekonomiskā pamatojumā, nav nepilnība, un attiecīgi valsts sekretāra lēmumu nav pamatoti vērtēt kā nepamatotu. [..]

Veikt jaudas palielināšanu nerespektējot iestāžu tiešās vajadzības un tikai elektroautomobiļu uzlādes iekārtu vajadzībām būtu nesaimniecisks lēmums, tāpēc tas neietilpa tehniski ekonomiskā izvērtējuma tvērumā un jaudas palielināšanu ministrija plāno veikt vadoties no elektroautomobiļu parka pieauguma un katras konkrētās padotības iestādes vajadzībām.

Konstatētais gan attiecībā uz elektroautomobiļu uzlādes punktu izmantošanas praksi, gan uzlādei pieejamajām jaudām un to palielināšanas faktiskajām iespējām, norāda uz pirmā līguma ietvaros izstrādātā Tehniski ekonomiskā pamatojuma un uzlādes staciju infrastruktūras izbūves Plāna nepietiekamu atbilstību vajadzībām un tehniskajām iespējām.

Izvērtējot elektroautomobiļu uzlādes staciju pārskatus par veiktajām uzlādēm un patērēto elektroenerģiju, konstatēts, ka kopumā līdz 2024. gada jūnijam ir veiktas uzlādes par 35 514 kW (skatīt 3. tabulu un 8. pielikumu).

Ņemot vērā elektroautomobiļu uzlādes punktu izveides izmaksas, uzskaitē plānoto uzlādes iekārtu amortizācijas laiku (10 gadi) un faktiski veiktās uzlādes līdz 30.06.2024., secināms, ka 01.07.2024. uz 1 kWh attiecināmās amortizācijas izmaksas uzlādes punktos, kur uzlādes veiktas vismaz mēnesi, ir no 0,57 euro līdz 20,19 euro (Republikas laukumā 2, Rīgā). Turklāt jāņem vērā, ka ir arī elektrības, jaudas uzturēšanas un administratīvās izmaksas. Vienlaikus jānorāda, ka normatīvos noteiktais uzlādes iekārtu amortizācijas laiks – 10 gadi – ir ļoti optimistisks, reālais uzlādes iekārtu kalpošanas laiks šobrīd, kad šīs tehnoloģijas strauji attīstās, varētu būt mazāks. Piedevām Zemkopības ministrijas iekārtas ilgu laiku nostāvēja neuzstādītas.

Atbilstoši patērētajai elektroenerģijai revidenti aplēsa¹⁴⁹, ka resora aptuvenais kopējais nobraukums ar elektroautomobiļiem no 2023. gada augusta līdz 2024. gada jūlijam, tas ir, 11 mēnešos, ir apmēram 213 tūkstoši kilometri (skatīt 3. tabulu) vai apmēram 1,8 % no kopējā nobraukuma 2020. gadā¹⁵⁰.

3. tabula

Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu veikto elektroautomobiļu uzlāžu apjoms un orientējošais nobraukums līdz 30.06.2024.

Nr. p. k.	Institūcija	Veiktās uzlādes apjoms, kWh, līdz 30.06.2024.*	Institūcijas īpatsvars no kopējā apjoma, %	Orientējošais nobraukums, km**
1.	Pārtikas un veterinārais dienests	32 765	92,3 %	196 198
2.	Valsts augu aizsardzības dienests	1428	4,0 %	8549
3.	Lauksaimniecības datu centrs	631	1,8 %	3779
4.	Lauku atbalsta dienests	224	0,6 %	1344
5.	Valsts meža dienests	0	0,0 %	0
6.	Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra	0	0,0 %	0
7.	Zemkopības ministrijas centrālais aparāts	0	0,0 %	0
8.	VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"	465	1,3 %	2787
	<i>t.sk. privātpersona</i>	169	0,5 %	1014
	Kopā	35 514	100 %	213 670

*– elektroautomobiļu uzlādes punktos visā periodā veiktās uzlādes

**– nobraukuma aprēķins veikts pieņemot ka elektroenerģijas patēriņš uz 100 km ir 16,7 kWh

18 elektroautomobiļu uzlādes punkti izveidoti adresēs, kur atrodas Valsts meža dienesta struktūrvienības. Valsts meža dienests vispār nav izmantojis uzstādītās uzlādes stacijas.

Visvairāk elektroautomobiļu uzlādes veicis Pārtikas un veterinārais dienests (92 % no visām uzlādēm). No ekspluatācijā pieņemtajiem 14 uzlādes punktiem visvairāk uzlādes veiktas Tukuma novada Tumes pagasta “Krīvos” (7991 kWh no 23.08.2023. līdz 30.06.2024.) un Jelgavā, Helmaņa ielā 10 (7162 kWh no 03.10.2023. līdz 30.06.2024.). Minētajos uzlādes punktos iekārtas nokonfigurētas uz 33 kW un 40 kW un faktiskās iekārtas amortizācijas izmaksas uz 1 kWh bija 0,59 un 0,57 euro.

Lai gūtu izpratni par izveidoto elektroautomobiļu uzlādes punktu un uzstādīto uzlādes staciju darbību un lietošanu, Valsts kontrole revīzijā veica 27 elektroautomobiļu uzlādes punktu apsekošanu¹⁵¹. Kā piemēri 4. tabulā apkopota revīzijā iegūtā informācija par sešiem elektroautomobiļu uzlādes punktiem.

4. tabula

Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes punktu, to izmantošanas un izmaksu piemēri

▪ Republikas laukums 2, Rīgā

Iekārtu skaits:	8
Iestādes:	ZM CA, LAD, LDC, VTUA, ZMNĪ
Ekspluatācijā no:	25.10.2023.
Izmaksas:	390 984 euro
Veiktās uzlādes (līdz 19.08.2024.):	1839 kWh

Periodā līdz 30.06.2024. faktiskās uz 1 kWh attiecināmās uzlādes punkta amortizācijas izmaksas bija 20,19 euro (attiecinot uz teorētiski aprēķināto nobraukumu par uzlādēto elektroenerģiju, tas ir apmēram 337 euro uz 100 km).

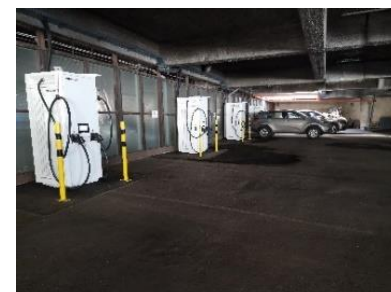
Dažas izmaksu pozīcijas aktā par izpildītajiem darbiem un materiāliem:

- “Ceļa zīmes vairoga uzstādīšana” (6 +18 gab.) – 1887 euro bez PVN (2283 euro ar PVN);
- “Ceļa zīmes metāla balsta uzstādīšana uz betona” (6 gab.) – 676 euro bez PVN (817 euro ar PVN);
- “Ceļa zīmes” (6+6+6 gab.) – 1424 euro bez PVN (1723 euro ar PVN);
- “Ceļa zīmes metāla balsts ar betona pamatu” (6 gab.) – 620 euro bez PVN (750 euro ar PVN)
- Ceļa zīmes metāla kronšteins stiprināšanai pie sienas” (6 gab.) – 417 euro bez PVN (504 euro ar PVN)
- “Riteņu atdures un to stiprinājumu uzstādīšana”, “Riteņu atdure” (16 gab.) – 2701 euro bez PVN (3269 euro ar PVN).

Kopā par ceļa zīmēm, riteņu atdurēm un to uzstādīšanu samaksāti 9347 euro ar PVN.

Saskaņā ar aktu par izpildītajiem darbiem 2022. gadā par brauktuvju seguma demontāžu (202 m²) tika samaksāti 7172 euro ar PVN, bet noslīguma aktā konstatējams, ka demontāžu apmērs ir mazāks (samazināts par 149 m², 4289 euro ar PVN).

Šajā vietā darbojas arī iepriekš uzstādītas divas mazās jaudas ABB uzlādes iekārtas.

▪ **Latgales iela 248, Ludzā**

Iekārtu skaits: 1
 Iestāde: VMD
 Eksploatācijā no: 30.11.2023.
 Izmaksas: 56 072 euro
 Veiktās uzlādes (līdz 19.08.2024.): 0

Elektroautomobiļu uzlādes stacija atrodas zālienā ar grantētu piebraucamo ceļu.

Dažas izmaksu pozīcijas aktā par izpildītajiem darbiem un materiāliem:

- “Sīkā mozaīkveida bruģa ieklāšana” (4,5 m²) – 607 euro bez PVN (735 euro ar PVN);
- “Teritorijas labiekārtošana” (40 m²), “Trošuāru (zālāju) apmales atjaunošana” (27 m) – 2001 euro bez PVN (2421 euro ar PVN);
- “Riteņu atdures un to stiprinājumu uzstādīšana”, “Riteņu atdure” (2 gab.) – 338 euro bez PVN (408 euro ar PVN);
- “Ceļa zīmes vairoga uzstādīšana” (1+3 gab.) – 315 euro bez PVN (381 euro ar PVN);
- “Ceļa zīmes metāla balsta uzstādīšana uz betona” – 113 euro bez PVN (136 euro ar PVN);
- “Ceļa zīmes” (1+3 gab.) – 288 euro bez PVN (348 euro ar PVN);
- “Ceļa zīmes metāla balsts ar betona pamatu” – 103 euro bez PVN (125 euro ar PVN);

Kopā par ceļa zīmi un tās uzstādīšanu – 819 euro bez PVN (991 euro ar PVN).

▪ **Mehanizatoru iela 2A, Preiļos**

Iekārtu skaits: 1
 Iestādes: LAD, PVD, ZMNĪ
 Eksploatācijā no: 17.05.2024.
 Izmaksas: 68 896 euro
 Veiktās uzlādes (līdz 19.08.2024.): 0

Uzlādes punkts ar lielākajām izveides izmaksām starp tiem, kuros ir viena uzlādes stacija. Uzlādes punkta izbūves izmaksas no sākotnējām palielinājās vairāk nekā divas reizes (par 127 %).

Dažas izmaksu pozīcijas aktā par izpildītajiem darbiem un materiāliem:

- “Sīkā mozaīkveida bruģa ieklāšana” (3,8 m²) – 513 euro bez PVN (620 euro ar PVN);
- “Bruģa klājuma ieklāšana”, “Bruģa demontāža” – (84 m²) – 9658,32 euro bez PVN (11 686 euro ar PVN);
- “Trošuāru (zālāju) apmales atjaunošana” (6m) – 632 euro bez PVN (765 euro ar PVN);
- Riteņu atdures un to stiprinājumu uzstādīšana”, “Riteņu atdure” (2 gab.) – 338 euro bez PVN (408 euro ar PVN);

Valsts kontroles apsekošanā 21.07.2024. uzlādes iekārta nedarbojās.

▪ **Dobeles iela 41A, Jelgavā**

Iekārtu skaits:	1
Iestādes:	LAD, VAAD, VTUA, ZMNĪ
Ekspluatācijā no:	17.07.2024
Izmaksas:	63 962 euro
Veiktās uzlādes (līdz 19.08.2024.):	0

Parakstītajā darbu nodošanas un pieņemšanas aktā norādīts¹⁵²:

(..) atklājoties faktam, ka blakus esošajā adresē (Jelgavā, Dobeles ielā 41) paredzēts veikt būvniecības darbus, pēc kuru pabeigšanas uzlādes stacijai nevarētu nodrošināt transportlīdzekļu piekļuvi pie tā brīža uzlādes stacijas novietojuma, tika mainīts sākotnējais ar Pasūtītāju saskaņotais uzlādes stacijas novietojums (sākotnēji saskaņots ar 15.11.2023. būvprojekta saskaņošanas protokolu). Atkārtots būvprojekta saskaņošanas protokols Pasūtītājam iesniegts 23.05.2024, pēc kura saskaņošana ar Pasūtītāju tika veikta atkārtota būvprojekta izstrāde (14.06.2024. "Iesniegums izmaiņu veikšanai būvprojektā").

Aktā aprēķinātās kavējuma soda naudas attaisnotas ar atkārtota būvprojekta izstrādi, bet noslēguma aktā par izpildītajiem darbiem tas nav identificējams.

ZM iestāžu, kas atrodas šajā adresē, rīcībā nav elektroautomobiļi. 2024.gadā veikts automobiļu iepirkums, kurā iegādāti automobiļi ar iekšdedzes dzinējiem. Uzlādes punktu kā autostāvvietu izmanto automobilis ar iekšdedzes dzinēju.

Dažas izmaksu pozīcijas aktā par izpildītajiem darbiem un materiāliem:

- "Sīkā mozaīkveida bruģa ieklāšana" (28,8 m²) – 3886 euro bez PVN (4702 euro ar PVN);
- "Trotuāra (zālāju) apmales atjaunošana" – (36 m) – 3792 euro bez PVN (4588 euro ar PVN);
- "Grants seguma brauktuves ieklāšana" (10 m²) – 683 euro bez PVN (826 euro ar PVN).

16.05.2024. apsekošanā konstatētais

24.07.2024. apsekošanā konstatētais

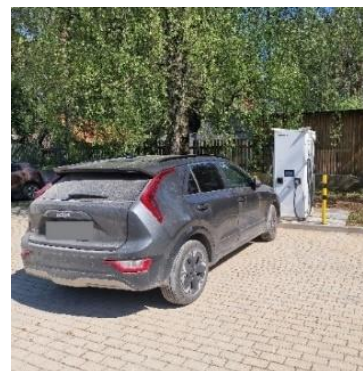
▪ **Kraujas iela 23, Rīgā**

Iekārtu skaits:	1
Iestādes:	PVD
Ekspluatācijā no:	18.09.2023.
Izmaksas:	56 790 euro
Veiktās uzlādes (līdz 19.08.2024.):	3372 kW

Uzlādes stacija dienas laikā spēj nodrošināt maksimālo jaudu 3 kW, naktī – 6 kW. Šajā adresē konstatēts ilgākais uzlādes laiks – gandrīz 11 dienas un uzlādes laikā izlietoti 45,69 kW.

Tehniski ekonomiskajā pamatojumā šī bija norādīta kā adrese, kurā ir iespējams operatīvi veikt jaudas palielināšanu.

Šajā vietā uzstādīts arī 2022.gada aprīlī iegādāta Wallbox Pulsar PLUS 22kW uzlādes iekārta (iegādes cena 945 euro).

▪ **Lielvārdes iela 38, Rīgā**

Iekārtu skaits:	3
Iestāde:	VAAD
Ekspluatācijā no:	18.09.2023.
Izmaksas:	159 000 <i>euro</i>
Veiktās uzlādes (līdz 19.08.2024.)	1784 kWh

Atbildīgā persona sniedza informāciju, ka elektroautomobiļu uzlādes tiek veiktas, izmantojot sānu pieslēgumu, kas nodrošina 11 kW jaudu, jo iestādes rīcībā esošo hibrīdautomobiļu un elektroautomobiļa savienojuma vads nav saderīgs ar elektroautomobiļu uzlādes iekārtas vadiem.

Šajā adresē konstatēta otra ilgākā uzlāde – tā veikta astoņas dienas un tās laikā izlietoti 13,67 kW.

3.2. Vai izveidota skaidra norēķinu kārtība par elektroautomobiļu uzlādi?

Zemkopības ministrijas izveidotais elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls ir paredzēts tikai Zemkopības ministrijas resora iestāžu vajadzībām. Visas elektroautomobiļu uzlādes stacijas ir uzskaitītas Zemkopības ministrijas bilancē, un uzlādi tajās var veikt darbinieks, kuram ir piešķirta elektroniskā identifikācijas kartīte.

Elektroautomobiļu uzlādes stacijas var lietot iestādes, kuras atrodas konkrētajā adresē, kā arī iestādes var veikt uzlādes savas iestādes citu struktūrvienību adresēs. Revīzija konstatēti divi apmaksas varianti:

- Iestāde veic apmaksu par elektroenerģijas patēriņu elektroautomobiļu uzlādei pa tiešo elektroenerģijas piegādātājam (33 uzlādes punktos);
- Ja nekustamais īpašums ir ZMNĪ pārvaldīšanā, tad iestāde par norēķiniem noslēgusi līgumu ar ZMNĪ (deviņos uzlādes punktos) un maksā ZMNĪ.

Valsts kontroles ieskatā, savstarpēja līgumu slēgšana un tālāko norēķinu veikšana palielina administratīvo slogu iesaistītajām iestādēm.

Zemkopības ministrijas iekšējā auditā ir konstatēts¹⁵³, ka resora iestādēs ir izvietotas elektroautomobiļu uzlādes stacijas, bet nav saprotams, vai citas iestādes drīkst veikt uzlādes tajās. Kā arī konstatēts, ka viena no resora iestādēm neveic savā rīcībā esošo lādējamo jeb *plug-in* hibrīdautomobiļu uzlādes, jo nav nodrošināma izlietotās elektroenerģijas uzskaitē un nav skaidrs, kā patēriņu norādīt ceļazīmēs.

Par deviņiem elektroautomobiļu uzlādes punktiem Zemkopības ministrija un ZMNĪ 19.02.2024. noslēdza līgumu¹⁵⁴ par elektroenerģijas piegādi un uzskaiti. Tas paredz, ka ZMNĪ elektroautomobiļu uzlādes stacijas lietotājam izraksta rēķinu par konkrētajā uzlādes punktā patērēto elektroenerģiju, papildus maksai par elektroenerģiju aprēķinot arī 10 % administrēšanas maksu. Tādējādi paredzēts nodrošināt savstarpējos norēķinus starp iestādēm, kas šajos uzlādes punktos veic uzlādi, un grāmatvedības uzskaiti par elektrotransportam izlietoto elektroenerģiju.

Zemkopības ministrija elektroautomobiļu uzlādes punktus ZMNĪ rīcībā ir nodevusi, pamatojoties uz pārvaldīšanas līgumu¹⁵⁵, neparedzot maksu par to lietošanu. Valsts kontroles ieskatā, konkrētajā gadījumā ir jāvērtē rīcība ar valsts īpašumu, ņemot vērā, ka atbilstoši Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas

izšķērdēšanas novēršanas likumam¹⁵⁶ manta nododama īpašumā vai lietošanā citai personai par iespējami augstāku cenu.

Līdzīgu risinājumu, iesaistot ZMNĪ, Zemkopības ministrija paredz ieviest arī attiecībā uz citu iestāžu savstarpējiem norēķiniem. Valsts kontrole vērš uzmanību, ka ZMNĪ saimnieciskās darbības jomas¹⁵⁷ ir saistītas ar meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju, kā arī zemes vienību, uz kurām tās atrodas, ekonomisku pārvaldīšanu un meliorācijas kadastra uzturēšanu, bet elektroautomobiļu uzlādes staciju uzlādes pakalpojumu sniegšana nav saistīta ar minēto jomu darbību.

Revīzijā Zemkopības ministrija norādīja, ka pieļauj iespēju piedāvāt uzlādes pakalpojumus gan citām valsts pārvaldes iestādēm, gan privātajiem tiesību subjektiem, norēķinu organizēšanā iesaistot ZMNĪ.

Revīzijā konstatēts, ka ZMNĪ no 01.04.2024. līdz 04.07.2024. bija noslēgusi līgumu ar privātpersonu (ZMNĪ pagaidu valdes locekli līdz 01.06.2024.) par elektroautomobiļu uzlādes stacijas lietošanu, piedevām par cenu, kas ir būtiski zemāka nekā citiem elektroautomobiļu uzlādes pakalpojumu sniedzējiem, un Zemkopības ministrija plānoja šādus līgumus slēgt ar citām privātpersonām. Valsts kontrole izvērtējot to, secināja, ka pastāv risks, ka ar šādu rīcību tiek pārkāptas likuma¹⁵⁸ normas.

Zemkopības ministrija informēja, ka līgums ar privātpersonu pārtraukts un ka¹⁵⁹:

pēc sarunas ar Valsts kontroli ir skaidrs par papildinājumu nepieciešamību attiecībā uz aprēķiniem un metodiku, ko plānojam izrunāt un vienoties, kad būs skaidrs kopējais tālākais pārvaldības modelis (vienots visām iestādēm vai ārējais pakalpojumu sniedzējs/pārvaldītājs) līdz tam ZMNĪ šādus līgumus neslēgs.

Zemkopības ministrijas uzlādes cenas veidošanas modelis rada risku, ka tajā nav ietvertas visas izmaksas. Piemēram, elektroautomobiļa uzlādes maksa CSDD uzturētajās elektroautomobiļu uzlādes stacijās ir 0,18 euro/minūtē¹⁶⁰. Vienlaikus CSDD¹⁶¹ ir norādījusi: *Saskaņā ar veiktajiem aprēķiniem, uzlādes pakalpojuma cenai būtu jābūt 0,58 euro/minūtē ar PVN (0,48 euro/min bez PVN), lai pilnībā segtu elektroautomobiļu uzlādes tīkla uzturēšanas pašizmaksu. Piemērojot maksu 0,58 euro/min ar PVN (0,48 euro/min bez PVN) apmērā, elektroautomobiļa elektroenerģijas izmaksas uz 100 km sastādītu 14,42 euro ar PVN, kas ir vairākas reizes augstākas, nekā transportlīdzekļu ar iekšdedzes motoru 100 km.*

Ņemot vērā to, ka ZMNĪ plāno uzsākt elektroautomobiļu uzlādes pakalpojuma sniegšanu un iesaistīties tirgū, kur, Valsts kontroles ieskatā nav tirgus nepilnības, varētu tikt pārkāpts Valsts pārvaldes iekārtas likums¹⁶². Valsts kontrole lūdza Konkurences padomei¹⁶³ izteikt savu viedokli par to, vai Zemkopības ministrija (ZMNĪ) drīkst iesaistīties elektroautomobiļu uzlādes pakalpojuma sniegšanā publiskajā tirgū un gadījumā, ja tas ir pieļaujams, kādi priekšnosacījumi būtu jāievēro. Konkurences padome savā vēstulē¹⁶⁴ norādīja:

Konkurences padomes ieskatā, sniedzot elektrouzlādes pakalpojumu privātajam sektoram, konkurenci veicinošāks risinājums būtu Zemkopības ministrijas ierīkotās elektrouzlādes pieslēgvietas konkursa kārtībā iznomāt privātajiem tirgus dalībniekiem, dodot tiem iespēju patstāvīgi noteikt elektrouzlādes pakalpojuma cenu. Konkurences padomes ieskatā, Zemkopības ministrija, saistībā ar vēlmi sniegt elektrouzlādes pakalpojumu privātajam sektoram, vēl pirms elektrouzlādes tīkla izbūves būtu bijis jāizvērtē, vai Zemkopības ministrija resora nodrošināšanu ar elektrouzlādes pakalpojumu efektīvāk nebūtu bijis veidot sadarbībā ar privātajiem tirgus dalībniekiem.

Kopumā ZM iecere nodrošināt pieeju elektrozlādes punktiem privātajam sektoram ir vērtējama piesardzīgi, ņemot vērā, ka publiski pieejamā informācija liecina par privāto tirgus dalībnieku aktīvu interesi attīstīt elektrozlādes tīklus Latvijas teritorijā. Ņemot vērā minēto, Konkurences padome norāda uz nepieciešamību Zemkopības ministrijai veikt pakalpojuma sniegšanas pamatotības izvērtējumu atbilstoši VPIL 88. pantam pirms pakalpojuma sniegšanas uzsākšanas, konsultējoties ar komersantus pārstāvošām biedrībām un nodibinājumiem un Konkurences padomi.

Konkurences padomes sniegtais viedoklis apstiprina Valsts kontroles norādīto, ka nav tirgus nepilnības, līdz ar to Zemkopības ministrijai būtu jāizvērtē tās kapitālsabiedrības nepieciešamība iesaistīties elektrozlādes pakalpojuma sniegšanas tirgū, piedevām izmantojot bezatlīdzībā nodotus uzlādes punktus.

3.3. Vai pastāvēja citas alternatīvas Zemkopības ministrijas elektrozlādes stacijām?

Valsts kontroles ieskatā, lai veiktu būtisku trīs milj. euro ieguldījumu savā elektrozlādes tīkla izbūvē, pirms ieguldījumu veikšanas bija jāizvērtē resora esošais autoparks, esošās jaudas apmērs adresēs, kur vajadzētu uzstādīt uzlādes iekārtas, un tā brīža situācija ar publiski pieejamo elektrozlādes tīklu un tā attīstības perspektīvas.

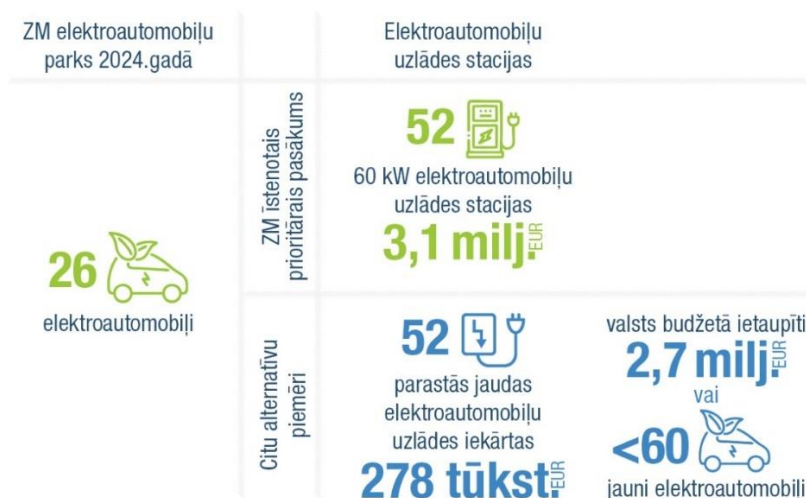
Revīzijā revidenti veica aplēsi par to, cik intensīvi Zemkopības ministrijas resoram būtu jālieto elektrozlādes stacijas, lai minētie ieguldījumi būtu ekonomiski pamatoti. Aplēsē konstatēts, ka, lai uzlādes staciju tīkla izveide būtu ekonomiski pamatota, tad no 2025. gada elektrozlādes stacijās ir jāveic uzlādes apmēram 1,08 milj. euro apmērā, kas atbilstu elektrozlādes nobraukumam vidēji 18 milj. kilometru gadā (skatīt 9. pielikumu).

Ņemot vērā resorā esošo un prognozējamo elektrozlādes tīklu skaitu un iespējamās to nobraukuma prognozes (kopā resorā 2020. gadā bija nobraukti vairāk nekā 11 milj. km¹⁶⁵, kopējam resora nobraukumam ir tendence samazināties darba specifikas izmaiņu dēļ, elektrozlādes tīklu izmantošanas prognoze 2024. gadam – apmēram 285 tūkst. km), šādus nobraukumus pat gadījumā, ja resora esošā autoparka vietā tiktu lietoti tikai elektrozlādes tīkli, nav iespējams sasniegt. Tādējādi investīcijas Zemkopības ministrijas elektrozlādes staciju tīklā no naudas plūsmas viedokļa nav ekonomiski pamatotas (skatīt 9. pielikumu).

Alternatīvie veidi elektrozlādes staciju nodrošināšanai

Alternatīva – parastās jaudas uzlādes staciju ierīkošana

Vēl viens aspekts, kas norāda uz nepieciešamību rūpīgi izvērtēt investīciju veikšanu ātrās elektrozlādes stacijās ir tehnoloģiju attīstība un straujās izmaiņas. Šobrīd arvien vairāk tiek būvētas ātrās uzlādes stacijas ar jaudu 100 kW un vairāk¹⁶⁶. Piemēram SIA “Circle K” pārstāvis norāda, ka mēs varam paskatīties kaut vai uz lādētājiem, kas tika izbūvēti pirms pieciem trim gadiem, – šodien neviens negrib stāvēt un gaidīt trīs stundas, kamēr auto būs uzlādēts¹⁶⁷. Tehnoloģijām attīstoties, nozarē par lieljaudas uzlādes staciju tiek dēvētas DC stacijas ar jaudu lielāku par 100 kW.

7. attēls. Zemkopības ministrijai piešķirtā finansējuma alternatīvā izlietojuma grafisks attēlojums¹⁶⁸

Tā kā lielākā daļa Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju nestrādā ar tām paredzēto jaudu (50 kW) un iekārtu esošo jaudu (60 kW), Valsts kontroles ieskatā, Zemkopības ministrija tai piešķirto finansējumu 3 014 041 euro varēja izlietot, piemēram, iegādājoties 52 parastās jaudas iekārtas, kurās var veikt divu elektroautomobiļu uzlādi¹⁶⁹, ar vienas iekārtas cenu 4762 euro ar PVN, tā izlietojot 247 624 euro ar PVN un par to uzstādīšanu samaksājot 31 054 euro ar PVN. Tādējādi Zemkopības ministrija kopumā būtu izlietojusi 278 678 euro un nebūtu iztērējusi valsts budžeta līdzekļus 2 735 363 euro apmērā. Šādas alternatīvas tīrā tagadnes vērtība ir pozitīva, un pie attiecīgiem nosacījumiem tā būtu 152 tūkst. euro (skatīt 9. pielikumu). Aplēsē nav iekļautas iespējamās izmaksas par teritorijas labiekārtošanas darbiem un ceļa zīmju uzstādīšanu.

Vienlaikus jāņem vērā, ka pie esošā un plānotā Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu skaita diskutējams būtu arī nepieciešamo iekārtu skaits – 52. Iespējams lietderīgāk būtu uzstādīt mazāk iekārtu.

Arī cita alternatīva, proti, ja par ietaupītajiem 2 735 363 euro Zemkopības ministrija iegādātos sava resora vajadzībām elektroautomobiļus, piemēram, *Kia e-NIRO TX* komplektācijā¹⁷⁰ (par šo summu var iegādāties vismaz 60 elektroautomobiļus), būtu pamatota (skatīt 7. attēlu).

Alternatīva – sadarbība ar komersantiem uzlādes pakalpojumu sniegšanā

Lai sava biroja teritorijā nodrošinātu elektroautomobiļu uzlādes iespējas, elektroautomobiļu uzlādes stacijas iegāde īpašumā nav vienīgais veids kā to nodrošināt. Veicot elektroautomobiļu uzlādes pakalpojumu tirgus izpēti, revidenti konstatēja, ka šajā jomā komersanti piedāvā sadarbības iespējas, piemēram:

- Latvenergo (Elektrum Drive) sadarbojas ar organizācijām, nodrošinot uzlādes risinājumus to darbiniekiem un klientiem, un piedāvā četrus dažādus sadarbības veidus – tikai iekārtas iegādi, iekārtas iegādi ar uzstādīšanu, iekārtu ar uzstādīšanu un infrastruktūras izbūvi, iekārtu ar uzstādīšanu un uzlādes pakalpojumu¹⁷¹;
- sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Ignitis Latvija” piedāvā sadarbības iespējas, kurā piedāvā uzstādīt uzlādes staciju par saviem līdzekļiem, kā arī nodrošina iekārtu tehnisko uzturēšanu¹⁷².

Arī valsts akciju sabiedrība “Valsts nekustamie īpašumi” (turpmāk – VNĪ) 2022. gadā uzsāka elektromobiļu uzlādes staciju uzstādīšanu pie saviem īpašumiem¹⁷³ un 2023. gadā uzstādīja elektrouzlādes stacijas Finanšu izlūkošanas dienesta un Valsts probācijas dienesta vajadzībām attiecīgi Vaļņu ielā 28, Rīgā, un Valērijas Seiles ielā 9, Rīgā (uzstādīta papildu stacija)¹⁷⁴. 2024. gada sākumā VNĪ izsludināja izsoli – publiskās nomas tiesības elektroautomobiļu uzlādes staciju izbūvei Talejas ielā 1, Rīgā, un izsoles rezultātā noslēdza līgumu ar SIA “Ignitis Latvija”¹⁷⁵, kas Talejas ielā 1, Rīgā, uzstādīja ātrās uzlādes 200 kW DC elektroautomobiļu uzlādes staciju.

5. tabula

Zemkopības ministrijas un VNĪ elektroautomobiļu uzlādes punktu izveides uzstādīšanas modeļu salīdzinājums ar piemēriem¹⁷⁶

	Zemkopības ministrija	VNĪ
Kritērijs		
Adrese	Brīvības ielā 48, Ogrē	Talejas ielā 1, Rīgā
Pieejamā jauda	Faktiski 24 kW (iekārtas jauda 60 kW)	200 kW
Uzlādes punkta izbūves izmaksas, <i>euro</i>	58 494 <i>euro</i>	0
Vienlaicīgas uzlādes iespējas	2 elektroautomobiļi	4 elektroautomobiļi
Jānodrošina finanšu līdzekļi elektroautomobiļu uzlādes staciju uzturēšanai	Jā	Nē

Salīdzinot abus veidus (skatīt 5. tabulu), kādos ir iespējams savās adresēs nodrošināt elektroautomobiļu uzlādes stacijas, konstatējams, ka VNĪ izvēlētais modelis nodrošina gan iestādes darbiniekiem un apmeklētājiem iespēju uzlādēt savu elektroautomobili, gan nodrošina ieņēmumus un samazina izdevumus, jo iestādei nav jāveic elektroautomobiļu uzlādes staciju uzturēšana.

Līdzīgi kā VNĪ arī pašvaldības izsludina izsoles par tiesībām nomāt tās īpašumā esošo zemi un uz tās uzstādīt elektroautomobiļu uzlādes stacijas, piemēram, Liepājā¹⁷⁷ jau 2022. gada sākumā noslēdās trešā izsole nomas tiesībām uz zemesgabala vienību Jūras ielā 16, Liepājā, kur 10 kvadrātmetru platībā pašvaldība iecerēja uzstādīt četras elektroautomobiļu uzlādes stacijas.

Apzinot dažādus veidus, kā Zemkopības ministrija varēja nodrošināt savās adresēs elektroautomobiļu uzlādes staciju izvietojumu, Valsts kontrole secina, ka Zemkopības ministrija ar tai piešķirtajiem finanšu līdzekļiem nav rīkojusies tā, lai investīciju tiešo mērķi (elektroautomobiļu uzlādes staciju uzstādīšanu) sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu izlietojumu, un tādā veidā ir pārkāpusi Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumu¹⁷⁸.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis – gūt pārlicību, vai Zemkopības ministrija, veicot savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi, ir rīkojusies tiesiski, atbilstoši saviem attīstības plāniem un jēgpilni.

Juridiskais pamatojums

Atbilstības revīzija “Vai Zemkopības ministrija, veicot savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi, ir rīkojusies tiesiski, atbilstoši saviem attīstības plāniem un jēgpilni?” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 16.01.2024. revīzijas grafiku Nr. 2.4.1-50/2024.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītāja vecākā valsts revidente Līga Strazdiņa un valsts revidente Viktorija Sprance.

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem un pietiekamiem revīzijas pierādījumiem.

Zemkopības ministrija, tās padotības iestādes ir atbildīgas par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem. Revīzija plānota un veikta tā, lai izvērtētu, vai Zemkopības ministrija:

- ir izvērtējusi sava elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla nepieciešamību;
- iepirkumā “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām” ir ievērojusi normatīvo aktu prasības.

Revīzija veikta par laika posmu no 01.01.2023. līdz 30.06.2024.

Valsts kontrole revīzijā nevērtēja, vai konkrētajās adresēs ir pieejama brīvā jauda un vai ir iespējams veikt jaudas palielināšanu, kā arī neveica pārbaudes par to, vai katrā adresē uzstādītās stacijas drīkstēja uzstādīt pie esošās jaudas.

Revīzijas apjomā iekļauta revidējamā vienība Zemkopības ministrija, tās padotības iestādes un VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi”.

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- normatīvo aktu analīze, kā arī citu ar revidējamo jautājumu saistīto dokumentu un informācijas analīze;
- no publisko personu kapitālsabiedrībām un privātām kapitālsabiedrībām iegūtās informācijas, dokumentu un datu analīze;
- intervijas ar revidējamās vienības un revīzijas apjomā iekļauto iestāžu pārstāvjiem, kā arī intervijas ar citiem elektroautomobiļu uzlādes stacijas tīkla izveidē iesaistītajiem dalībniekiem;
- Konkurences padomes, Iepirkumu uzraudzības biroja viedokļa noskaidrošana, izvērtēšana un analīze.
- iekšējā audita rezultāti – revīzijā izmantots Zemkopības ministrijas iekšējā audita 11.06.2024. ziņojums Nr. ZM 11.1-12.-2023/07 “ZM resora autoparks (t. sk. inventarizācijas procesa novērošana)”.

Vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts / sasniegts daļēji
1. Vai Zemkopības ministrija ir izvērtējusi sava elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla nepieciešamību?		
1.1. Vai ir veikts resora vajadzību novērtējums pēc elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla?	<p>Zemkopības ministrija savā stratēģijā un ikgadējos darba plānos ir iekļāvusi uzdevumu izveidot elektroautomobiļu uzlādes tīklu.</p> <p>Ir veikts novērtējums par nepieciešamību izveidot savu elektroautomobiļu uzlādes tīklu.</p> <p>Veiktais novērtējums atbilst normatīvo aktu prasībām (elektroautomobiļu uzlādes staciju drīkst uzstādīt) un tehniskajām prasībām (tās var uzstādīt par samērīgām izmaksām).</p>	⊗ Kritērijs nav sasniegts – šāda tīkla izveide nav iekļauta ne Zemkopības ministrijas stratēģijā, ne darba plānos. Zemkopības ministrija pirms projekta uzsākšanas nebija veikusi ne resora vajadzību izvērtējumu, ne resora autoparka darbības optimizēšanas alternatīvu izvērtējumu.
1.2. Vai ir veikta projekta budžeta plānošana?	<p>Zemkopības ministrija pirms projekta īstenošanas ir veikusi izpēti un aprēķinus, lai apzinātu iespējamās izmaksas (arī nākotnes).</p> <p>Zemkopības ministrija ir apzinājusi līdzīgus projektus citās iestādēs un kapitālsabiedrībās un to īstenošanas pieredzi, tai skaitā ir izvērtējusi iespējas izmantot līdzīgus projektos izmantotos tehniskos risinājumus.</p>	⊗ Kritērijs nav sasniegts – Zemkopības ministrija pirms projekta īstenošanas nav veikusi izpēti un aprēķinus, lai apzinātu iespējamās izmaksas, bet paļāvusies uz iepirkuma uzvarētāja veikto izpēti. Nav skatītas iespējamās risinājumu alternatīvas un ņemtas vērā jomas nākotnes attīstības prognozes.
1.3. Vai ir izstrādāts plāns elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla ekspluatācijai pēc nodošanas ekspluatācijā un garantijas laika beigām?	<p>Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls ir ekspluatējams pēc projekta realizācijas.</p> <p>Izlietotās elektroenerģijas uzskaitē ir vienkārša un atbilst grāmatvedības uzskaites vajadzībām.</p>	⊗ Kritērijs nav sasniegts – elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkls pabeigts vairāk nekā 1,5 gadus vēlāk nekā to paredzēja sākotnējie līgumu nosacījumi. Faktiski 2024. gada vidū tīkla iespējas izmanto tikai PVD. Nav atrisināts resora institūciju savstarpējo norēķinu par izlieto to elektroenerģiju jautājums.
2. Vai Zemkopības ministrija iepirkumā “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām” ir ievērojusi normatīvo aktu prasības?		
2.1. Vai sagatavotais iepirkums (dokumentācija) atbilst tiesību aktiem?	Prasības iepirkuma priekšmetam, termiņiem un pretendētam (prasības pretendenta saimnieciskajam finansiālajam stāvoklim) ir izpildāmas.	⊗ Kritērijs izpildīts daļēji – pretendētam noteiktās nepamatoti augstās prasības ir ierobežojušas brīvu konkurenci. Iepirkuma brīdī prasībām Latvijā atbilda tikai viens komersants.

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts / sasniegts daļēji
	Ir ievērotas Publisko iepirkumu likuma prasības. Iepirkums nav izstrādāts ar mērķi ierobežot brīvu konkurenci, un dokumentācijā nav iekļautas citus pretendētus ierobežojošas prasības.	
2.2. Vai ir noteikta līguma izpildes laika skala un kritiskie atskaites punkti?	Iepirkuma līgumā norādītais darbu veikšanas laika posms ir pamatots un atbilstošs.	⊗ Kritērijs izpildīts daļēji – sākotnēji noteiktais darbu izpildes grafiks ir noteikts nepamatoti optimistiski. Tajā nebija ņemti vērā ne Latvijas klimata apstākļi, ne būvniecības procesu tiesiskais ietvars. Faktiski termiņš tika būtiski pagarināts.
2.3. Vai līguma izpildes gaitā tiek ievēroti noslēgtā līguma nosacījumi un noteiktie termiņi un tiek veikta atbilstoša līgumu pārvaldība?	Atkāpes no līguma noteikumiem ir dokumentētas un pamatotas.	⊗ Kritērijs izpildīts daļēji – lai arī netiek pārkāpts kopējais vienošanās izpildes termiņš, veikti vairākkārtīgi kopumā būtiski līgumu izpildes termiņu pagarinājumi. Uzstādītas līgumiem neatbilstošas uzlādes iekārtas.

Sektora vadītājs

Uldis Kalniņš

Departamenta direktore

Inga Vilka

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Termini un skaidrojumi

Saīsinājums	Skaidrojums
AC	Mainstrāva
BIOR	Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"
CSDD	Valsts akciju sabiedrība "Ceļu satiksmes drošības direkcija"
EIS	Elektroniskā iepirkumu sistēma
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
DC	Līdzstrāva
ES	Eiropas Savienība
Iepirkums	Zemkopības ministrijas 31.03.2022. iepirkums Nr. ZM/2022/8 "Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām"
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
kW	kilovats
kWh	kilovatstunda
LAD	Lauku atbalsta dienests
LDC	Lauksaimniecības datu centrs
Latvenergo	Akciju sabiedrība "Latvenergo"
Metodika	Līguma par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu ietvaros iesniegtais nodevums "Metodika elektromobiļu uzlādes punktu infrastruktūras izbūves pamatojuma noteikšanai"
NĪ	Nekustamais īpašums
NPV	Tīrā tagadnes vērtība, angļu val. <i>Neto present value</i>
p. i.	Pienākumu izpildītājs
Plāns	Līguma par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu ietvaros iesniegtajā nodevumā "Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu teritorijās uzstādāmo elektroautomobiļu uzlādes staciju infrastruktūras tehniski ekonomiskais pamatojums" (Tehniski ekonomiskais pamatojums) iekļautais Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes staciju infrastruktūras izbūves plāns
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
SIA "Reck"	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Reck"
Tehniski ekonomiskais pamatojums	Līguma par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu ietvaros iesniegtais nodevums "Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu teritorijās uzstādāmo elektroautomobiļu uzlādes staciju infrastruktūras tehniski ekonomiskais pamatojums"
uzlādes iekārta	Elektrotehniska iekārta, kas paredzēta elektroautomobiļu (ar elektromotoru aprīkoti transporta līdzekļu) gaitas akumulatora uzlādei.

	ZM dokumentos lietots arī termins <i>uzlādes ierīce</i> .
uzlādes punkts	Iepirkuma un revīzijas ietvaros – vienā nekustamā īpašuma adresē atbilstoši ierīkota vieta, kur atrodas viena vai vairākas elektroautomobiļu uzlādes stacijas un kur var veikt uzlādi. ZM dokumentos lietoti arī apzīmējumi <i>adrese, vieta, objekts</i> .
uzlādes stacija	Uzstādīta un elektroapgādes tīklam pievienota uzlādes iekārta, ar kuru var veikt elektroautomobiļu uzlādi.
VAAD	Valsts augu aizsardzības dienests
Vispārīgā vienošanās	Zemkopības ministrijas un SIA “Reck” 06.07.2022. parakstītā vispārīgā vienošanās “Par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu, projektēšanu, uzstādīšanu un apkalpošanu”
VNĪ	Valsts akciju sabiedrība “Valsts nekustamie īpašumi”
VMD	Valsts meža dienests
VTUA	Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra
Zemkopības ministrijas resors	Šis revīzijas kontekstā – Zemkopības ministrijas Centrālais aparāts, sešas padotībā esošās tiešās valsts pārvaldes iestādes (LAD, LDC, PVD, VAAD, VMD, VTUA) un viena kapitālsabiedrība – ZMNĪ
ZM	Zemkopības ministrija
ZM CA	Zemkopības ministrijas centrālais aparāts
ZMNĪ	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi”

1. pielikums. Zemkopības ministrijas veiktā Iepirkuma gaita

Datums	Notikumi, paveiktais
08.03.2022.	Valsts sekretārs izdeva rīkojumu par Iepirkuma komisijas izveidošanu.
29.03.2022.	Iepirkuma komisija izstrādāja un apstiprināja atklāta konkursa “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām” iepirkuma nolikumu, kurā noteica iepirkuma mērķi, priekšmetu un citu būtisku informāciju.
31.03.2022.	Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē tika izsludināts Iepirkums un Iepirkuma dokumentācija tika publicēta pircēja profilā Elektronisko iepirkumu sistēmā (EIS). Iepirkuma pieteikuma iesniegšanas termiņš bija noteikts līdz 09.05.2022. plkst. 11:00.
28.04.2022.	Iepirkuma komisija sniedza skaidrojumus par saņemtajiem jautājumiem.
03.05.2022.	Iepirkuma komisija sēdē vienojās par atbildēm uz saņemtajiem jautājumiem un EIS pircēja profilā publicēja atbildes. Iepirkuma komisija sēdē vienojās par nepieciešamību veikt Iepirkuma nolikuma grozījumus un pagarināt piedāvājumu iesniegšanas termiņu līdz 23.05.2022.
05.05.2022.	Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē tika publicēts paziņojums par piedāvājumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu līdz 23.05.2022.
09.05.2022.	Iepirkuma komisija apstiprināja Iepirkuma nolikuma grozījumus un pagarināja piedāvājumu iesniegšanas termiņu līdz 31.05.2022. plkst. 11:00. EIS tika ievietots aktualizētais Iepirkuma nolikums ar grozījumiem.
10.05.2022.	Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē tika publicēts paziņojums par piedāvājumu iesniegšanas termiņa pagarināšanu līdz 31.05.2022., kā arī norādīta informācija, ka veikti grozījumi Tehniskajā specifikācijā.
17.05.2022.	Iepirkuma komisija sniedza skaidrojumus par saņemtajiem jautājumiem, kas tika publicēti pircēja profilā EIS.
31.05.2022.	Plkst. 10:44 elektroniskajā iepirkumu sistēmā tika ievietots SIA “Reck” piedāvājums.
31.05.2022.	Plkst. 11:00 beidzās piedāvājumu iesniegšanas termiņš. Iepirkuma komisija atvēra un nosauca iesūtītos piedāvājumus. Piedāvājumu atvēršanas protokols pēc piedāvājumu atvēršanas tika publicēts EIS pircēja profilā.
06.06.2022.	Iepirkuma komisija sēdē vērtēja SIA “Reck” piedāvājumu un vienojās par papildus informācijas pieprasījumu ar atbildes sniegšanas termiņu līdz 09.06.2022. plkst. 11:00.
06.06.2022.	Valsts sekretārs elektroniski parakstīja vēstuli SIA “Reck” par piedāvājuma skaidrojumiem. Iepirkuma komisijas sekretāre vēstuli 06.06.2022. ievietoja EIS.
09.06.2022.	Plkst. 10:02 elektroniskajā iepirkumu sistēmā tika ievietota SIA “Reck” atbilde ZM.
14.06.2022.	Iepirkuma komisija sēdē izskatīja SIA “Reck” 09.06.2022. atsūtīto atbildi. Iepirkuma komisijas vienojās par papildus informācijas pieprasījumu ar atbildes sniegšanas termiņu līdz 20.06.2022. plkst. 11:00.
14.06.2022.	Valsts sekretārs elektroniski parakstīja vēstuli SIA “Reck” par piedāvājuma skaidrojumiem. Iepirkuma komisijas sekretāre vēstuli 15.06.2022. ievietoja EIS.
20.06.2022.	Zemkopības ministrijas e-pastā tika saņemta SIA “Reck” atbildes vēstule.

Datums	Notikumi, paveiktais
20.06.2022.	Iepirkuma komisija sēdē izskatīja SIA "Reck" atbildi, izvērtēja tehnisko un finanšu piedāvājumu, pārbaudīja izslēgšanas nosacījumus, pretendentu un tā piedāvājumu atzina par atbilstošu un nolēma līguma slēgšanas tiesības piešķirt SIA "Reck".
21.06.2022.	Valsts sekretārs elektroniski parakstīja vēstuli SIA "Reck", kurā informēja SIA "Reck" par Iepirkuma rezultātiem. Iepirkuma komisijas sekretāre ievietoja vēstuli par rezultātiem EIS. Iepirkuma komisija sagatavoja iepirkuma procedūras ziņojumu un publicēja to EIS.
06.07.2022.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs un SIA "Reck" parakstīja Vispārīgo vienošanos "Par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu, projektēšanu, uzstādīšanu un apkalpošanu". Iepirkuma komisijas sekretāre noslēgto Vispārīgo vienošanos ievietoja EIS.
07.07.2022.	Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē publicēts Paziņojums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu SIA "Reck".

2. pielikums. Zemkopības ministrijas un CSDD iepirkumu nolikumos noteikto prasību par pretendenta tehniskajām un profesionālām spējām salīdzinājums

Zemkopības ministrijas iepirkums Nr. ZM/2022/8	CSDD iepirkums Nr. CSDD 2018/41 ERAF
Prasības attiecībā uz pretendenta atbilstību profesionālās darbības veikšanai	
(3.2.1.) Pretendentam jābūt reģistrētām projektēšanas, būvniecības un būvuzraudzības darbu veikšanas jomā Latvijā vai valstī, kurā tas reģistrēts šādās darbības sfērās: elektroietaišu projektēšana (spriegums līdz 1 kV, no 1 līdz 35 kV), elektronisko sakaru sistēmu un tīklu projektēšana, elektroietaišu izbūves vadīšana (spriegums līdz 1 kV, no 1 līdz 35 kV), elektronisko sakaru sistēmu un tīklu būvdarbu vadīšana, elektroietaišu izbūves darbu būvuzraudzība (spriegums līdz 1 kV, no 1 līdz 35 kV), elektronisko sakaru sistēmu un tīklu būvniecība.	
(3.2.2.) Pretendentam vai personu apvienības dalībniekam jāveic vismaz šādi darbi: projektēšana un izbūve, vismaz 70% apmērā no kopējā darbu apjoma, tostarp jānodrošina projektēšanas un būvdarbu vadība.	
Prasības attiecībā uz pretendenta saimniecisko un finansiālo stāvokli un iespējām sniegt pakalpojumu	Pretendenta saimnieciskais un finansiālais stāvoklis
(3.3.1.) Pretendenta vidējais finanšu apgrozījums iepriekšējo 3 (trīs) gadu laikā, par kuriem pretendents bija jāiesniedz gada pārskats, ir vismaz 4 000 000 EUR (četri miljoni euro, 00 centu). Ja Pretendenta darbības laiks nesasniedz 3 (trīs) gadus, atbilstība prasībai jāpierāda par laiku no Pretendenta dibināšanas.	
(3.3.2.) Pretendenta vai pretendenta norādītās personas, uz kuras iespējām pretendents balstās, lai apliecinātu, ka tā saimnieciskais un finanšu stāvoklis atbilst Nolikuma prasībām, īstermiņa likviditātes koeficients pēc pēdējā iesniegtā gada (2021.gada vai cita perioda, par kuru pretendents bija jāiesniedz gada pārskats) pārskata (vai zvērētā revidenta apstiprinātas operatīvās bilances) datiem ir vismaz 1 (viens) (bilances rindas "Apgrozāmie līdzekļi kopā" dalījums ar bilances rindu "Īstermiņa kreditori kopā").	
(3.3.4.) Pretendentam ir brīvi pieejami naudas līdzekļi vai pieejami kredītlīdzekļi vismaz 500 000 EUR (pieci simti tūkstoši euro) apmērā, kas būs pieejami Pretendentam un var tikt izmantoti līgumsaistību izpildei.	Pretendents iesniedz Latvijas Republikā, Eiropas savienībā vai Eiropas ekonomikas zonā reģistrētu kredītiestādes apliecinājumu vai izziņu, vai garantijas vēstuli, ka pretendents ir un būs pieejami finanšu līdzekļi vismaz 500 000 EUR apmērā Līguma izpildes uzsākšanai un nodrošināšanai. Apliecinājums vai izziņa, vai garantijas vēstule nedrīkst būt iesniegta agrāk kā 30 (trīsdesmit) dienas pirms piedāvājuma iesniegšanas, bet ārvalstu kompetento institūciju iesniegtās izziņas un citus dokumentus pasūtītājs pieņem un atzīst, ja tie izdoti ne agrāk kā 6 (sešus) mēnešus pirms iesniegšanas dienas, ja izziņas vai dokumenta izdevējs nav norādījis īsāku tā derīguma termiņu. Pasūtītājs

	uzskatīs, ka kredītiestāde apliecinājusi līdzekļu pieejamību arī tad, ja kredītiestādes izziņa vai apliecinājums, vai garantijas vēstule saturēs informāciju par iespējām atvērt kredītlīniju, nodrošināt overdraftu vai citādi nodrošināt finansējumu minētajā apmērā.
Prasības attiecībā uz pretendenta tehniskajām un profesionālajām spējām (iepriekšējo 5 gadu laikā)	Pretendenta tehniskās un profesionālās spējas
(3.4.1.) Pretendentam ir pieredze vismaz divos elektromobiļu uzlādes punktu projektēšanas līgumos, kur projektēta uzlādes punktu uzstādīšana, un projekts ir akceptēts būvvaldē (būvvaldēs), par ko izdarīta atzīme par projektēšanas noteikumu izpildi un veikta autoruzraudzība.	Pretendentam iepriekšējo trīs gadu (2015., 2016. un 2017. un vēlāk) laikā ir pieredze vismaz viena līguma realizācijā, kur šī līguma ietvaros ir piegādātas un uzstādītas ne mazāk kā 5 elektromobiļu ātrās uzlādes stacijas , kur katras iekārtas maksimālā uzlādes jauda ir ≥ 50 kW.
(3.4.2.) Pretendentam ir pieredze vismaz 2 (divos) līgumos, kuru ietvaros piegādāti, uzstādīti un uzturēti ātrās uzlādes elektromobiļu punkti, pie tam vismaz viena līguma ietvaros piegādāti, uzstādīti un uzturēti vismaz 50 (piecdesmit) ātrās elektromobiļu uzlādes punkti .	Pretendentam iepriekšējo trīs gadu (2015., 2016. un 2017. un vēlāk) laikā ir pieredze vismaz viena līguma par elektroapgādes iekārtas darbības nodrošināšanu (uzturēšanu) izpildē, kurā pakalpojums sniegts vismaz 12 mēnešus.
(3.4.3.) Pretendentam ir pieredze vismaz 1 (vienu) “projektē un būvē” līguma izpildē, kura līgumcena nav mazāka par 2 000 000 EUR bez PVN.	
(3.4.4.) Pretendentam ir diennakts zvanu centrs un tehniskās palīdzības dienests, kurš nodrošina vismaz pieteikumu pieņemšanu (latviešu valodā) un attālinātu tehnoloģiska rakstura problēmu risināšanu. Pretendenta palīdzības dienestam jābūt zināšanu datu bāzei, kura uztur informāciju par vismaz 200 tipveida problēmām un to risinājuma veidiem.	Pretendents nodrošina servisa centru vai tehniskā atbalsta dienestu atbilstoši ražotāja prasībām ar kvalificētu personālu piedāvāto iekārtu darbības nodrošināšanai (uzstādīšanas un uzturēšanas pakalpojuma nodrošināšanai).
(3.4.5.) Pretendentam ir pieredze vismaz viena liela projekta realizācijā (kur projekta realizācijas izmaksas nav zemākas par 2 000 000 EUR bez PVN un projekta ietvaros paredzēta iekārtu uzstādīšana vismaz 50 vietās projekta inženiertehniskās un ekonomiskās analīzes veikšanā (ietverot situācijas izpēti, ekonomisko analīzi, pieejamo inženiertehnisko risinājumu izvērtējumu).	
(3.4.6.) Pretendents ir piedāvāto elektromobiļu uzlādes staciju ražotāja pilnvarots uzstādīt elektromobiļu uzlādes stacijas , veikt to apkopi un nodrošināt iekārtu un programmatūras garantijas apkalpošanu.	

3. pielikums. SIA "Reck" nodevumā "Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu teritorijās uzstādāmo elektromobiļu uzlādes staciju infrastruktūras tehniski ekonomiskais pamatojums" Zemkopības ministrijai piedāvātie īstenošanas scenāriji, ko sagatavoja SIA "Corporate Consulting"

2.2. Īstenošanas scenāriji un izmaksas

2.2.1. Scenārijs A (25 kW un 50 kW elektrouzlādes stacijas)

- Scenārijs paredz uzstādīt iekārtas atbilstoši pieejamai brīvajai jaudai, nākotnē 19 objektos veicot pāreju no 25 kW uz 50 kW.
- Provizoriskās izmaksas elektrouzlādes staciju projektēšanai un izbūvei – 1 911 468 EUR.
- Provizoriskās izmaksas 25 kW staciju jaudas palielināšanai nākotnē – 687 477 EUR.
- Kopējās provizoriskās izmaksas – 2 598 945 EUR.
- 19 (25 kW) iekārtas un 34 (50 kW) iekārtas, vienlaicīgi uzlādējami 87 automobiļi, no tiem 53 ar DC uzlādi un 34 ar AC uzlādi.
- Scenārija īstenošanas priekšrocības: nedaudz zemākas sākotnējās izmaksas.
- Scenārija īstenošanas trūkumi: ne visur nodrošina ātru uzlādi un iespēju uzlādēt ārēji lādējamus hibrīdauto; nākotnē jārisina maināmo 25 kW iekārtu utilizācijas jautājums.

2.2.2. Scenārijs B (25+ kW un 50 kW elektrouzlādes stacijas)

- Scenārijs paredz uzstādīt tikai 50 kW iekārtas, konfigurējot to jaudu atbilstoši pieejamai brīvajai jaudai, ko vēlāk var palielināt ar iekārtu pārkonfigurēšanu. Tas uzreiz nodrošina iespēju visos objektos uzlādēt ārēji lādējamus hibrīdauto un veikt ātrāku uzlādi nekā ar 25 kW iekārtām.
- Provizoriskās izmaksas elektrouzlādes staciju projektēšanai un izbūvei – 2 234 791 EUR.
- Provizoriskās izmaksas 25 kW staciju jaudas palielināšanai nākotnē – 3 050 EUR.
- Kopējās provizoriskās izmaksas – 2 237 841 EUR.
- 53 (50 kW) iekārtas, vienlaicīgi uzlādējami 106 automobiļi, no tiem 53 ar DC uzlādi un 53 ar AC uzlādi.
- Scenārija īstenošanas priekšrocības: zemākas izmaksas ilgtermiņā, universāls risinājums visam ZM autoparkam, nodrošina ieguldīto investīciju aizsardzību.

4. pielikums. Zemkopības ministrijas valsts sekretāra sniegtais pamatojums scenārija B izvēlei¹⁷⁹

Attiecīgais scenārijs tika atzīts par saimnieciski un ekonomiski izdevīgāko risinājumu, jo tas nākamajos gados ļautu Zemkopības ministrijai ietaupīt būtiskus finanšu līdzekļus.

Ietaupījums rastos apstākļi, ka piedāvātais risinājums nākotnē neprasītu papildus ieguldījumus, lai sākotnēji uzstādītās elektrouzlādes stacijas pārveidotu par ātrās elektrouzlādes stacijām (50 kW), ņemot vērā tuvāko gadu laikā lādējamo elektroautomobiļu skaita pieaugumu, kā arī iekārtu un uzstādīšanas darbu iespējamo sadārdzinājumu.

Finanšu resursi tiek ietaupīti, jo nākotnē veicot uzstādīto vidējā ātruma elektrouzlādes staciju nomaiņu uz jaudīgākām (ātrās uzlādes), saimnieciski un ekonomiski izdevīgāks ir variants, kurā uzreiz tiek uzstādītas ātrās uzlādes elektrouzlādes stacijas (50 kW), kas savukārt nodrošina vismaz divreiz ātrāku elektroautomobiļu uzlādi, nav nepieciešamas papildus investīcijas izveidotā elektrouzlādes pārklājuma pilnveidošanai un uzlabošanai, atvieglota un vienota iekārtu konfigurācija un apkalpošana, kā arī uzstādītās iekārtas nodrošinās universālāku izmantošanu – varēs lādēt ne tikai elektroautomobiļus, bet arī hibrīdauto, kuru lādēšanai nepieciešamas jaudīgākas elektrouzlādes stacijas. Ātrāka elektromobiļa uzlāde nodrošina tiešo pienākumu veikšanu, neveltot ilgu gaidīšanas laiku, kas būtu nepieciešams, lai uzlādētu attiecīgo elektroautomobili.

Būtisks faktors par labu B variantam ir arī tas, ka piedāvātās iekārtas ir konfigurējamas, lai izmantotu attiecīgajā objektā pieejamo jaudu, ko pie nepieciešamības var palielināt un attiecīgi nokonfigurēt, ietaupot vairāk nekā 500 000 eiro, salīdzinot ar A variantu. Attiecīgais nosacījums ir būtisks arī tāpēc, ka pieejamāki kļūst elektromobiļi ar lielākas ietilpības bateriju, kas nodrošina lielāku sniedzamību un mobilitāti.

Zemkopības resora iestāžu darba specifika nav piemērota elektromobiļu izmantošana, lieli pārbraucieni ir īpaši jāplāno, lai nokļūtu arī atpakaļ no objekta, kā arī uzlādes veikšanai patērējamais laiks ir būtisks savu f-ju veikšanas nodrošināšanai. Lai būtu piemērots elektromobilis – tam jābūt ar pietiekami ietilpīgu bateriju, bet tas savukārt būtiski sadārdzina auto iegādi vai nomas maksu, kā arī uzlādei nepieciešamais laiks ir būtisks faktors izmantojot pieejamās uzlādes iekārtas veidu (uzlāde var ilgt no diennakts ar lēno uzlādi un pāris stundas ar jaudīgām ātrās uzlādes iekārtām).

Ņemot vērā, ka ar Publisko iepirkumu likumu ir noteikts, ka katrā iepirkumā ir jābūt minimālajam % “tīro” (elektromobiļu) – arī uzlādes stacijām nākotnē būs liela nozīme, lai elektromobiļi nestāvētu dīkstāvē – t. i., tiktu uzlādēti ar mazjaudīgām – t. i. lēnās uzlādes iekārtām.

Norādām, ka nevar par zemu novērtēt faktu, ka pie B varianta uzreiz tiek iegādātas jaudīgas un efektīvas elektrouzlādes stacijas, līdz ar to netiek iegādātas A variantā minētās lēnākās uzlādes iekārtas, kuras nākotnē ļoti iespējams būtu jānomaina un arī jāutilizē – tiktu izšķērdēti ieguldītie finanšu līdzekļi ne tikai par iekārtām, bet arī plānotās projektēšanas izmaksas, kā arī attiecīgā rīcība neatbilstu zaļā kursa principiem.

5. pielikums. Zemkopības ministrijas noslēgto līgumu par elektroautomobiļu uzlādes staciju piegādi, izbūvi un garantijas uzturēšanu uzlādes punktos īstenošanas gaita

Datums	Notikumi, paveiktais
14.10.2022. – 20.10.2022.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs un SIA “Reck” parakstīja 43 līgumus vispārīgās vienošanās Nr. 2022/64 ietvaros par darbu “Elektroautomobiļu uzlādes staciju piegādi, izbūvi un garantijas uzturēšanu” izpildi.
30.11.2022. – 21.12.2022.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja 66 nodošanas – pieņemšanas aktus par 52 elektroautomobiļu uzlādes staciju iekārtu un 52 betona pamatņu iegādi.
29.12.2022.	Zemkopības ministrijas valsts sekretāra p. i. un SIA “Reck” parakstīja septiņu līgumu grozījumus par līguma kopējās summas izmaiņām.
29.12.2022.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja septiņus aktus par izpildītajiem darbiem septiņās adresēs.
30.12.2022.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs un SIA “Reck” parakstīja 42 līgumu grozījumus par līguma darbu izpildes termiņu pagarinājumu līdz 30.06.2023.
05.01.2023.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs un SIA “Reck” parakstīja viena līguma grozījumus par līguma izbeigšanu, kas paredzēja uzlādes stacijas izveidošanu Valmierā, Raiņa ielā 19.
03.07.2023.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs un SIA “Reck” parakstīja 10 līgumu grozījumus par līguma darbu izpildes termiņu pagarinājumu līdz 18.09.2023.
03.07.2023. – 05.07.2023.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs un SIA “Reck” parakstīja 32 līgumu grozījumus par līguma darbu izpildes termiņu pagarinājumu līdz 30.11.2023.
18.09.2023.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja septiņu darbu nodošanas un pieņemšanas aktus par septiņu līgumu darbu izpildi.
05.10.2023. – 30.11.2023.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja 18 darbu nodošanas un pieņemšanas aktus par 18 līgumu darbu izpildi.
08.05.2024. – 23.05.2024.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs un SIA “Reck” parakstīja septiņu līgumu grozījumus par līguma darbu izpildes termiņa pagarinājumu un trīs līgumu grozījumus par līguma summas izmaiņām.
17.05.2024.- 10.06.2024.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja 14 darbu nodošanas un pieņemšanas aktus par 14 līgumu darbu izpildi.
10.06.2024.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs un SIA “Reck” parakstīja viena līguma grozījumus par līguma summas izmaiņām.
05.07.2024.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs ar SIA “Reck” parakstīja trīs līgumu grozījumus par līguma summas izmaiņām.
17.07.2024. – 18.07.2024.	Par līgumu izpildi atbildīgais darbinieks parakstīja trīs darbu nodošanas un pieņemšanas aktus par trīs līgumu darbu pabeigšanu

6. pielikums. Zemkopības ministrijas un SIA “Reck” noslēgtie līgumi par elektroautomobiļu uzlādes staciju piegādi, izbūvi un garantijas uzturēšanu uzlādes punktos un to grozījumi¹⁸⁰

Nr. p. k.	Uzlādes punkta adrese	ZM iestāžu skaits un iestādes adresē	Līguma sākotnējā redakcija				Līguma grozījumu skaits	Eksploatācijā pieņemto uzlādes punktu nodošanas un pieņemšanas akti			Aprēķinātais līgumsods, euro
			Līguma datums	Līguma summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	Uzlādes staciju skaits uzlādes punktā		Datums	Galīgā summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	
Rīgas plānošanas reģions											
1	Rīga , Republikas laukums 2	5 (ZM CA, LAD, VTUA, LDC, ZMNĪ)	14.10.2022	382 000	67 510	8	4	25.10.2023.	390 984	76 494	1 770
2	Rīga , Lielvārdes iela 38	1 (VAAD)	18.10.2022	145 726	25 944	3	4	18.09.2023.	159 500	39 718	
3	Rīga , Peldu iela 30	1 (PVD)	18.10.2022.	98 152	17 312	2	3	18.09.2023.	101 108	20 268	
4	Rīga , Kraujas iela 23	1 (PVD)	20.10.2022.	56 287	14 389	1	3	18.09.2023.	56 790	14 891	
5	Mārupes novads, Babītes pagasts, Babīte , “Mežsaimniecība 2”	1 (VMD)	14.10.2022.	51 225	9 326	1	4	17.05.2024.	58 178	16 279	
6	Salaspils , Rīgas iela 113	1 (ZMNI)	14.10.2022.	54 591	12 692	1	3	30.11.2023.	53 896	11 998	
7	Siguldas novads, Inčukalna pagasts, Inčukalns , Saules iela 4	1 (VMD)*	14.10.2022.	51 926	10 027	1	3	27.10.2023.	50 547	8 648	272

Nr. p. k.	Uzlādes punkta adrese	ZM iestāžu skaits un iestādes adresē	Līguma datums	Līguma summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	Uzlādes staciju skaits uzlādes punktā	Līguma grozījumu skaits	Eksploatācijā pieņemto uzlādes punktu nodošanas un pieņemšanas akti			Aprēķinātais līgumsods, euro
								Datums	Galīgā summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	
Kurzemes plānošanas reģions											
8	Kuldīga , Dārza iela 8	1 (VMD)	14.10.2022.	55 048	13 149	1	3	30.11.2023.	55 698	13 799	
9	Kuldīga , Vakara iela 9	1 (VAAD)	18.10.2022.	55 409	13 510	1	3	30.11.2023.	60 587	18 688	
10	Liepāja , Eduarda Veidenbauma iela 11	1 (PVD)	14.10.2022.	52 633	10 735	1	4	03.06.2024.	53 609	11 710	
11	Saldus novads, Novadnieku pagasts, Mežvidi, "Saldenieki"	1 (VMD)	14.10.2022.	53 221	11 323	1	4	17.05.2024.	60 453	18 554	
12	Saldus , Viesnīcas iela 1	2 (LAD, VAAD)	20.10.2022.	52 523	10 624	1	3	10.06.2024.	55 588	13 689	2 093
13	Talsi , Celtnieku iela 12	1 (VTUA)	20.10.2022	54 445	12 546	1	3	18.07.2024.	67 351	25 452	1 384
14	Talsi , Daģu iela 2	1 (PVD)	20.10.2022	52 308	10 409	1	4	17.05.2024.	61 155	19 256	
15	Talsi , Dundagas iela 4	1 (LAD)	20.10.2022.	52 187	10 288	1	3	30.11.2023.	52 975	11 077	
16	Tukuma novads, Tumes pagasts, "Krīvi"	1 (PVD)	14.10.2022.	53 697	11 799	1	3	18.09.2023.	60 138	18 239	
17	Tukums , Mārtiņa iela 1	1 (VMD)	20.10.2022.	56 286	14 387	1	3	25.10.2023.	61 009	19 110	332
18	Ventspils novads, Tārgales pagasts, "Atpūtnieki"	1 (VMD)	20.10.2022.	57 804	15 906	1	4	17.05.2024.	53 374	11 475	

Nr. p. k.	Uzlādes punkta adrese	ZM iestāžu skaits un iestādes adresē	Līguma datums	Līguma summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	Uzlādes staciju skaits uzlādes punktā	Līguma grozījumu skaits	Eksploatācijā pieņemto uzlādes punktu nodošanas un pieņemšanas akti			Aprēķinātais līgumsods, euro
								Datums	Galīgā summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	
Latgales plānošanas reģions											
19	Balvi, Bērzpils iela 62	1 (VMD)	18.10.2022.	52 913	11 014	1	4	30.11.2023.	57 925	16 026	
20	Daugavpils, Valdemāra iela 7	1 (VMD)	14.10.2022.	53 818	11 919	1	3	10.06.2024.	60 558	18 659	2 961
21	Daugavpils, Varšavas iela 24	2 (PVD, ZMNĪ)	14.10.2022.	52 936	11 037	1	4	30.11.2023.	59 344	17 445	
22	Krāslava, Skolas iela 9	3 (VMD, VAAD, PVD)	18.10.2022.	51 281	9 382	1	3	18.09.2023.	51 914	10 015	
23	Ludza, Latgales iela 248	1 (VMD)	18.10.2022.	53 536	11 638	1	3	30.11.2023.	56 072	14 173	
24	Preiļi, Mehanizatoru iela 2a	3 (LAD, PVD, ZMNI)	14.10.2022.	53 797	11 899	1	3	17.05.2024.	68 896	26 997	3 369
25	Preiļu novads, Preiļu pagasts, "Mežsētas"	1 (VMD)	14.10.2022.	53 428	11 529	1	3	12.10.2023.	55 879	13 980	
26	Rēzekne, Liepu iela 33B	2 (PVD, ZMNI)	20.10.2022.	57 174	15 275	1	3	30.11.2023.	62 286	20 387	
27	Rēzekne, Rēznes iela 6	1 (VMD)	20.10.2022.	52 409	10 510	1	3	30.11.2023.	54 392	12 493	

Nr. p. k.	Uzlādes punkta adrese	ZM iestāžu skaits un iestādes adresē	Līguma datums	Līguma summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	Uzlādes staciju skaits uzlādes punktā	Līguma grozījumu skaits	Eksploatācijā pieņemto uzlādes punktu nodošanas un pieņemšanas akti			Aprēķinātais līgumsods, euro
								Datums	Galīgā summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	
Zemgales plānošanas reģions											
28	Bauskas novads, Īslīces pagasts, Rītausmas, "Ošiņi"	1 (VMD)	14.10.2022.	55 965	14 066	1	3	30.11.2023.	59 773	17 874	
29	Dobele , Brīvības iela 7b	1 (VMD)	14.10.2022.	51 820	9 921	1	3	17.05.2024.	54 647	12 748	1 622
30	Dobele , Liepājas šoseja 29	2 (VAAD,ZMNĪ)	18.10.2022.	52 930	11 031	1	4	17.05.2024.	56 356	14 457	
31	Jelgava , Dobeles iela 41a	4 (LAD, VAAD, VTUA, ZMNĪ)	14.10.2022.	51 807	9 908	1	3	17.07.2024.	63 962	22 063	2
32	Jelgava , Helmaņa iela 10	1 (PVD)	14.10.2022.	52 901	11 003	1	3	11.10.2023.	56 533	14 634	
33	Jēkabpils , Brīvības iela 88	1 (PVD)	18.10.2022.	52 950	11 051	1	3	18.09.2023.	52 467	10 568	
34	Jēkabpils , Mežrūpnieku iela 2a	1 (VMD)	20.10.2022.	53 328	11 429	1	3	10.06.2024.	61 565	19 666	3 121

Nr. p. k.	Uzlādes punkta adrese	ZM iestāžu skaits un iestādes adresē	Līguma datums	Līguma summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	Uzlādes staciju skaits uzlādes punktā	Līguma grozījumu skaits	Ekspluatācijā pieņemto uzlādes punktu nodošanas un pieņemšanas akti			Aprēķinātais līgumsods, euro
								Datums	Galīgā summa (ar PVN), euro	t.sk. izbūvei (ar PVN), euro	
Vidzemes plānošanas reģions											
35	Alūksne, Ozolu iela 1	1 (VMD)	18.10.2022.	52 753	10 854	1	2	17.07.2024.	62 293	20 394	3 742
36	Cesvaine, Dārzu iela 4	1 (VMD)	14.10.2022.	53 466	11 567	1	3	17.05.2024.	60 291	18 392	2 523
37	Gulbene, Lauku iela 5	1 (PVD)	14.10.2022.	52 912	11 013	1	3	18.09.2023.	55 256	13 358	
38	Limbaži, Cēsu iela 39	1 (VMD)	18.10.2022.	54 404	12 506	1	4	17.05.2024.	59 538	17 639	
39	Lubāna, Parka iela 3	2 (LAD, ZMNĪ)	14.10.2022.	52 822	10 923	1	3	30.11.2023.	59 233	17 334	
40	Ogre, Brīvības iela 129B	1 (VMD)	20.10.2022.	54 246	12 347	1	3	05.10.2023.	54 563	12 664	
41	Ogre, Brīvības iela 48	1 (LAD)	14.10.2022.	52 359	10 460	1	3	05.10.2023.	58 494	16 595	
42	Valmiera, Raiņa iela 21	1 (PVD)	18.10.2022.	58 603	16 705	1	3	17.05.2024.	58 206	16 307	2 224
43	Valmiera, Raiņa iela 19	BIOR	14.10.2022.	52 653	10 754	1	1	līgums pārtraukts 05.01.2023.	–	–	
Kopā				2 772 681	581 617				2 913 379	764 213	25 414
*-elektroautomobiļu uzlādes iekārta uzstādīta uz Zemkopības ministrijas īpašumā esošā zemes un saistīta ar Valsts meža dienesta struktūrvienību Siguldas novada, Inčukalna pagastā, Miera ielā 2											

7. pielikums. Zemkopības ministrijai iesniegtie SIA “Reck” lūgumi un pamatojumi par nepieciešamību pagarināt līgumu izpildes termiņus

Vēstules datums, līgumu skaits, kam lūgts pagarināt termiņu	Vēstules teksts, par termiņa pagarinājuma iemeslu
<p>20.12.2022. par 34 līgumiem</p>	<p><i>SIA “Reck” veicot uzlādes staciju projektu izstrādi ir secinājusi: neskatoties uz to, ka izpētes laikā no Zemkopības ministrijas un tās padotības iestādēm tika saņemta informācija par nekustamo īpašumu teritorijas plānu un topogrāfijas esamību, topogrāfiskie plāni nav derīgi projekta izstrādei. Tikai objektam Lielvārdes iela 38, Rīga bija spēkā esošs topogrāfiskais plāns, pārējiem objektiem, saskaņā ar 2012. gada 24. aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.281 Augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas un tās centrālās datubāzes noteikumi, p.81., ir beidzies plāna derīguma termiņš. Diemžēl, nav iespējams veikt topogrāfisko uzmērīšanu (noteikt precīzas augstuma atzīmes), ja zemes virskārtu sedz sniegs. [...] Ņemot vērā, ka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>-sniega segas dēļ nav iespējams veikt topogrāfisko plānu uzmērīšanu;</i> <i>-uzlādes stacijas instalācija nav tehnoloģiski rekomendējama, kad gaisa temperatūra ir zem -5°C un ir nokrišņi (lietus, sniegs). Darbu veikšana nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos var radīt ietekmi uz iekārtas funkcionalitāti;</i> <i>-zemes sasaluma dēļ, zemes rakšana ir iespējama tikai to atkaļot ar triecienmehānismiem, kas nav pieļaujama šķērsojumos ar komunikācijām (Aizsargjoslu likuma 45. panta, 1. punkta 4.daļa; 46.panta 1.punkta 3.daļa; 48.panta 2.punkts);</i> <i>-Virsmu atjaunošana ir iespējama pavasarī, kad vidējā diennakts gaisa temperatūra ir virs +5°C;</i> <p><i>meteoroloģisku apstākļu dēļ atsevišķu būvdarbu veikšana tehnoloģiski nav iespējama, vai ir iespējama tikai zemā kvalitātē, lūdzam noteikt tehnoloģisko pārtraukumu no 2022.gada 20.decembra līdz 2023. gada 30. aprīlim un pagarināt izbūves līgumu izpildes termiņu līdz 2023. gada 30. jūnijam.</i></p>
<p>20.12.2022. par 1 līgumu</p>	<p><i>SIA “Reck” veicot uzlādes stacijas izbūvi Brīvības ielā 48, Ogrē, saskaņā ar projektu, kas veidots saskaņā ar projektēšanas uzdevumu Nr. PU_21_Brīvības iela_48_Ogre, topogrāfijām un komunikāciju turētāja publiskajos arhīvos pieejamo informāciju, konstatēja, ka kabeļa novietojums neatbilst topogrāfijās un publiskajos arhīvos minētajai informācijai. Dokumentos norādītais pazemes kabelis ir darbā neesošs, turpretim klienta kabelis ir izbūvēts kā gaisvada līnija, bet nevienā dokumentācijā nav attēlots.</i></p>
<p>28.06.2023. par 10 līgumiem</p>	<p><i>SIA “Reck” veicot objektu labiekārtošanas darbus saskarās ar izejmateriālu nepieejamību.</i></p> <p><i>SIA “Reck” lūdz pagarināt izbūves līgumu izpildes termiņu līdz 2023. gada 18. septembrim</i></p>
<p>28.06.2023. par 32 līgumiem</p>	<p><i>SIA “Reck” veicot uzlādes staciju projektu izstrādi ir saskaršies ar neparedzētiem projektiem nepieciešamo tehnisko noteikumu izsniegšanas termiņiem, kas kavē projektu izstrādi un saskaņošanu būvvaldēs.</i></p> <p><i>SIA “Reck” lūdz pagarināt izbūves līgumu izpildes termiņu līdz 2023. gada 30. novembrim.</i></p>
<p>18.09.2023. par 3 līgumiem</p>	<p><i>SIA “Reck” informē, ka ņemot vērā ceļu būves kompāniju milzīgo noslodzi vasaras laikā, diemžēl nebūs iespējams veikt virsmu atjaunošanas darbus, tādēļ lūdzam rast iespēju pagarināt izbūves līgumu izpildes termiņu līdz 2023.gada 30.novembrim.</i></p>
<p>29.11.2023.</p>	<p><i>Ņemot vērā, ka sniega sega neļāva pabeigt labiekārtošanas darbus atsevišķos objektos, SIA “Reck” lūdz rast iespēju veikt grozījumus būvniecības līgumos un vienoties, ka</i></p>

Vēstules datums, līgumu skaits, kam lūgts pagarināt termiņu	Vēstules teksts, par termiņa pagarinājuma iemeslu
par 7 līgumiem	<i>būvniecības darbi tiek apmaksāti to izpildes faktiskajā apjomā, bet teritoriju labiekārtošanas darbi, saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr.633 "Autoceļu un ielu būvnoteikumi" p.184, tiek atļikti līdz atbilstošu meteoroloģisko un tehnoloģisko apstākļu iestāšanās brīdim, bet ne vēlāk kā līdz 2024. gada 01. jūnijam.</i>
29.11.2023. par 10 līgumiem	<i>Ņemot vērā, ka 2023. gada 29. novembrī Puses ir parakstījušas grozījumus pie 2022. gada 6.jūlija Vispārīgās vienošanās Nr. 2022/64, ar kuru tiek piešķirti papildus līdzekļi projekta realizācijai, lai varētu sekmīgi, pilnā apjomā pabeigt elektrouzlādes staciju uzstādīšanu, SIA "Reck" lūdz veikt grozījumus sekojošos būvniecības līgumos, pagarinot to izpildes termiņu līdz 2024. gada 30. augustam.</i>

8. pielikums. Veiktās elektroautomobiļu uzlādes Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes punktos līdz 30.06.2024.

Nr. p. k.	Uzlādes punkta adrese	Iestāžu skaits un iestādes adresē	Uzlādes staciju skaits uzlādes punktā	Ekspluatācijā pieņemšanas datums	Pirmās uzlādes datums	Veiktās uzlādes apjoms, kWh, (līdz 30.06.2024.)	Iestādes, kas izmantoja
Rīgas plānošanas reģions							
1	Rīga , Republikas laukums 2	5 (ZM CA, LAD, VTUA, LDC, ZMNĪ)	8	25.10.2023.	26.02.2024.	1321	LAD, LDC, ZMNĪ (t. sk. privātpersona)
2	Rīga , Lielvārdes iela 38	1 (VAAD)	3	18.09.2023.	17.10.2023.	1400	VAAD
3	Rīga , Peldu iela 30	1 (PVD)	2	18.09.2023.	15.08.2023.	3435	PVD
4	Rīga , Kraujas iela 23	1 (PVD)	1	18.09.2023.	24.08.2023.	2891	PVD
5	Mārupes novads, Babītes pag., Babīte , "Mežsaimniecība 2"	1 (VMD)	1	17.05.2024.	nav veiktas	0	-
6	Salaspils , Rīgas iela 113	1 (ZMNĪ)	1	30.11.2023.	nav veiktas	0	-
7	Siguldas novads, Inčukalna pagasts, Inčukalns , Saules iela 4	1 (VMD)*	1	27.10.2023.	nav veiktas	0	-
Kurzemes plānošanas reģions							
8	Kuldīga , Dārza iela 8	1 (VMD)	1	30.11.2023.	nav veiktas	0	-
9	Kuldīga , Vakara iela 9	1 (VAAD)	1	30.11.2023.	19.06.2024.	27	VAAD
10	Liepāja , Eduarda Veidenbauma iela 11	1 (PVD)	1	03.06.2024.	05.06.2024.	128	PVD
11	Saldus novads, Novadnieku pagasts, Mežvidi, "Saldenieki"	1 (VMD)	1	17.05.2024.	nav veiktas	0	-
12	Saldus , Viesnīcas iela 1	2 (LAD, VAAD)	1	10.06.2024.	nav veiktas	0	-
13	Talsi , Celtnieku iela 12	1 (VTUA)	1	18.07.2024.	nav veiktas	0	-
14	Talsi , Daģu iela 2	1 (PVD)	1	17.05.2024.	01.12.2023.	576	PVD

Nr. p. k.	Uzlādes punkta adrese	Iestāžu skaits un iestādes adresē	Uzlādes staciju skaits uzlādes punktā	Ekspluatācijā pieņemšanas datums	Pirmās uzlādes datums	Veiktās uzlādes apjoms, kWh, (līdz 30.06.2024.)	Iestādes, kas izmantoja
15	Talsi , Dundagas iela 4	1 (LAD)	1	30.11.2023.	nav veiktas	0	-
16	Tukuma novads, Tumes pagasts, "Krīvi"	1 (PVD)	1	18.09.2023.	23.08.2023.	7991	PVD
17	Tukums , Mārta iela 1	1 (VMD)	1	25.10.2023.	nav veiktas	0	-
18	Ventspils novads, Tārgales pagasts, "Atpūtnieki"	1 (VMD)	1	17.05.2024.	nav veiktas	0	-
Latgales plānošanas reģions							
19	Balvi , Bērzpils iela 62	1 (VMD)	1	30.11.2023.	nav veiktas	0	-
20	Daugavpils , Valdemāra iela 7	1 (VMD)	1	10.06.2024.	nav veiktas	0	-
21	Daugavpils , Varšavas iela 24	2 (PVD, ZMNĪ)	1	30.11.2023.	10.01.2024.	469	PVD
22	Krāslava , Skolas iela 9	3 (VMD, VAAD, PVD)	1	18.09.2023.	nav veiktas	0	-
23	Ludza , Latgales iela 248	1 (VMD)	1	30.11.2023.	nav veiktas	0	-
24	Preiļi , Mehanizatoru iela 2a	3 (LAD, PVD, ZMNĪ)	1	17.05.2024.	nav veiktas	0	-
25	Preiļu novads, Preiļu pagasts, "Mežsētas"	1 (VMD)	1	12.10.2023.	nav veiktas	0	-
26	Rēzekne , Liepu iela 33B	2 (PVD, ZMNĪ)	1	30.11.2023.	15.11.2023.	2160	PVD
27	Rēzekne , Rēznes iela 6	1 (VMD)	1	30.11.2023.	nav veiktas	0	-
Zemgales plānošanas reģions							
28	Bauskas novads, Īslīces pagasts, Rītausmas, "Ošiņi"	1 (VMD)	1	30.11.2023.	nav veiktas	0	-
29	Dobele , Brīvības iela 7b	1 (VMD)	1	17.05.2024.	nav veiktas	0	-
30	Dobele , Liepājas šoseja 29	2 (VAAD, ZMNĪ)	1	17.05.2024.	nav veiktas	0	-

Nr. p. k.	Uzlādes punkta adrese	Iestāžu skaits un iestādes adresē	Uzlādes staciju skaits uzlādes punktā	Ekspluatācijā pieņemšanas datums	Pirmās uzlādes datums	Veiktās uzlādes apjoms, kWh, (līdz 30.06.2024.)	Iestādes, kas izmantoja
31	Jelgava , Dobeles iela 41a	4 (LAD, VAAD, VTUA, ZMNĪ)	1	17.07.2024.	nav veiktas	0	-
32	Jelgava , Helmaņa iela 10	1 (PVD)	1	11.10.2023.	03.10.2023.	7162	PVD
33	Jēkabpils , Brīvības iela 88	1 (PVD)	1	18.09.2023.	21.09.2023.	4344	PVD
34	Jēkabpils , Mežrūpnieku iela 2a	1 (VMD)	1	10.06.2024.	nav veiktas	0	-
Vidzemes plānošanas reģions							
35	Alūksne , Ozolu iela 1	1 (VMD)	1	17.07.2024.	nav veiktas	0	-
36	Cesvaine , Dārzu iela 4	1 (VMD)	1	17.05.2024.	nav veiktas	0	-
37	Gulbene , Lauku iela 5	1 (PVD)	1	18.09.2023.	13.09.2023.	2956	PVD
38	Limbaži , Cēsu iela 39	1 (VMD)	1	17.05.2024.	nav veiktas	0	-
39	Lubāna , Parka iela 3	2(LAD, ZMNĪ)	1	30.11.2023.	nav veiktas	0	-
40	Ogre , Brīvības iela 129B	1 (VMD)	1	05.10.2023.	nav veiktas	0	-
41	Ogre , Brīvības iela 48	1 (LAD)	1	05.10.2023.	nav veiktas	0	-
42	Valmiera , Raiņa iela 21	1 (PVD)	1	17.05.2024.	08.05.2024.	653	PVD
*elektroautomobiļu uzlādes iekārta uzstādīta uz Zemkopības ministrijas īpašumā esošā zemes un saistīta ar Valsts meža dienesta struktūrvienību Siguldas novadā, Inčukalna pagastā, Miera ielā 2							

9. pielikums. Tīrās tagadnes vērtības (NPV) aplēse Zemkopības ministrijas elektroautomobiļu uzlādes tīkla izveides projektam un tā iespējamai alternatīvai

Aplēses nosacījumi:

Valsts kontrole veikusi tīrās tagadnes vērtības (NPV) aplēsi pirms projekta uzsākšanas 2022. gadā.

Aplēse veikta ar šādiem nosacījumiem un pieņēmumiem:

- Kā projekta mērķis ir definēts samazināt elektroautomobiļu uzlādes izmaksas, nelādējoties publiskajās uzlādes stacijās un kā projekta ieguvums (tīrie ieņēmumi) ir starpība starp uzlādes izmaksām ātrajā publiskās uzlādes tīklā un projekta realizācijas un kartējam izmaksām.
- Pieņemts, ka projekts tiek realizēts un elektroautomobiļu uzlādes stacijas ekspluatētas 10 gadu laikā no tā uzsākšanas. Nav ņemta vērā projekta likvidācijas vērtība vai izmaksas pēc desmitā gada.
- Pieņemts, ka izmaksas ir veiktas un ieņēmumi (ieguvumi) saņemti gada pēdējā dienā.
- Aprēķinā piemērota diskonta likme – 4,71 % saskaņā ar Valsts kases noteikto likmi 10 gadu aizdevumiem valsts kapitālsabiedrībām, zinātniskajām institūcijām, ostu pārvaldēm¹⁸¹.
- Investīcijas pamatlīdzekļos aplēsē ņemtas vērā bez PVN.
- Nav ņemtas vērā vēl nepieciešamās uzlādes iekārtas elektro pieslēguma jaudas palielināšanas izmaksas.
- Pieņemts, ka no 2025. gada visās uzlādes stacijās ir pieejama iekārtai nepieciešamā jauda un jaudas uzturēšanas izmaksas gadā ir 19 049 *euro* (vienai iekārtai nepieciešama 90A jauda, 1 ampēra izmaksas 0,34 *euro* mēnesī, 52 iekārtas).
- Pieņemts, ka iekārtu uzturēšanas izmaksas pēc garantijas perioda beigām, no 2027. gada ir 10% no iekārtu sākotnējās vērtības gadā.
- Pieņemts, ka elektrības cena Zemkopības ministrijas resorā ir 0,15 *euro* par kWh un no 2025. gada pieaug katru gadu par 5 %.

Gads	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Elektrības izmaksas ZM resorā (<i>euro/kWh</i>)		0,15	0,15	0,16	0,17	0,17	0,18	0,19	0,20	0,21	0,22

- Pieņemts, ka **ieņēmumi (ieguvumi) ir uzlādei izmantotā elektroenerģija, kas novērtēta atbilstoši publiskajā ātrās uzlādes tīklā pieejamajai cenai.** Pieņemts ka ātrās uzlādes tīklā elektroenerģijas cena katru gadu pieaugs par 5 %.

Gads	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Elektrības izmaksas publiskā tīkla ātrās uzlādes		0,29	0,29	0,30	0,32	0,34	0,35	0,37	0,39	0,41	0,43

- Ieņēmumi 2023. un 2024. gadā aprēķināti ņemot vērā ZM grāmatvedības uzskaitē norādīto elektrotransportam patērēto elektroenerģiju (kWh) reizinot ar vienas kWh izmaksām publiskajā ātrās uzlādes tīklā, 2024. gadā 1. pusgada faktiskais elektroenerģijas patēriņš reizināts ar divi un iegūts 2024. gada kopējais prognozētais elektroenerģijas patēriņš.
- Turpmākajos gados noteikti nepieciešamie ieņēmumi saskaņā ar attiecīgajā aprēķina variantā norādīto pieņēmumu un aprēķināts par šiem līdzekļiem iegādātās elektroenerģijas daudzums.
- Aprēķināts ar šo elektroenerģiju teorētiski nobraucamais kilometru skaits, iespējamie elektroenerģijas patēriņa dati ņemti no Elektrum veiktā pētījuma (KIA e-Niro Elektrum ziemas tests, kombinētais patēriņš 16,7 kWh uz 100 km)¹⁸².

1. aprēķina variants.

Pie esošā Zemkopības ministrijas izveidotā elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla varianta, sākot ar 2025.gadu noteikti nepieciešamie ieņēmumi (vienādi katrā gadā), lai izpildītos nosacījums, ka projekts ir veiksmīgs, ja NPV vērtība ir pozitīva un tiecas uz nulli.

Aprēķināts par šiem līdzekļiem iegādātās elektroenerģijas daudzums un ar šo elektroenerģiju teorētiski nobraucamais kilometru skaits.

Veikts Zemkopības ministrijas resorā ar dienesta automobiļiem nobrauktā attāluma salīdzinājums ar teorētiski aprēķināto gadā

Gads	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Ieņēmumi, euro, kopā	-	3 389	13 820	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000
Citi ieņēmumi, euro											
Elektrouzlāde, euro		3 389	13 820	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000
Veiktās uzlādes, kWh		11 686	47 654	3 546 798	3 377 903	3 217 050	3 063 857	2 917 960	2 779 009	2 646 675	2 520 643
Nobraukums, km		69 979	285 353	21 238 312	20 226 963	19 263 775	18 346 452	17 472 811	16 640 773	15 848 355	15 093 672
Izdevumi, euro, kopā	1 984 801	315 098	233 739	577 715	577 715	745 067	745 067	745 067	745 067	745 067	745 067
Iekārtas un būvniecība, euro	1 984 801	313 345	226 591								
Elektroenerģijas izmaksas, euro		1 753	7 148	558 621	558 621	558 621	558 621	558 621	558 621	558 621	558 621
Jaudas uzturēšanas izmaksas, euro				19 094	19 094	19 094	19 094	19 094	19 094	19 094	19 094
Uzturēšana un remonts pēc garantijas, euro						167 352	167 352	167 352	167 352	167 352	167 352
Citas izmaksas, euro											
Tīrā naudas plūsma gadā, euro	- 1 984 801	- 311 709	- 219 919	502 285	502 285	334 933	334 933	334 933	334 933	334 933	334 933

Secinājums

Pie noteiktās diskonta likmes (4,71 %), lai tīrā tagadnes vērtība būtu pozitīva (aprēķina rezultāts NPV ir 1455 euro), no 2025. gada elektroautomobiļu uzlādes staciju tīklā gadā ir jāveic uzlādes apmēram 1,08 milj. euro apmērā, kas atbilst resora nobraukumam ar elektroautomobiļiem 18 milj. kilometru gadā.

Ņemot vērā resorā esošo un prognozējamo elektroautomobiļu skaitu un iespējamās to nobraukuma prognozes (elektroautomobiļu izmantošanas prognoze 2024. gadam – apmēram 285 tūkst. km, kopā resorā, 2020. gadā bija nobraukti 11,8 milj. km¹⁸³, kopējam resora nobraukumam ir tendence samazināties darba specifikas izmaiņu dēļ), šādus nobraukumus nav iespējams sasniegt.

Jāsecina, ka investīcijas elektroautomobiļu uzlādes tīklā no naudas plūsmas viedokļa nav ekonomiski pamatotas.

2. aprēķina variants. – alternatīvais variants uzstādot mazas jaudas elektroautomobiļu uzlādes stacijas.

Tīrās tagadnes vērtības aprēķins, pieņemot, ka realizēts alternatīvs risinājums Zemkopības ministrijas izveidotajam elektroautomobiļu uzlādes staciju tīklam.

Tīrās tagadnes vērtības aprēķins, pieņemot, ka būtu iegādātas 52 mazas jaudas uzlādes stacijas (modelis Ensto Wallbox EVB203E-B4BC 2x22kW T2 RCD 4G), tam projekta pirmajā gadā izlietojot 230 313 *euro*. Ievērojot to, ka iekārtai nepieciešams pieslēgums 32A un tāds ir pieejams faktiski visās struktūrvienībās, netiek papildus aprēķināta maksa par strāvas stiprumu.

Pieņemts, ka sākot ar 2025. gadu elektroenerģijas patēriņš dienesta autotransportam katru gadu pakāpeniski pieaug – ik gadu par 50% sākot no resorā 2024. gada prognozētā patēriņa. Pieaugums pamatots ar to, ka ar ietaupījumiem līdzekļiem pakāpeniski tiek iegādāti elektroautomobiļi. Attiecīgi pieaug arī elektroautomobiļu nobraukums 2032. gadā sasniedzot 7,3 milj. kilometrus.

Gads	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Ieņēmumi, euro, kopā	-	3 389	13 820	21 766	34 281	53 993	85 039	133 937	210 951	332 247	523 289
Citi ieņēmumi, euro											
Elektrouzlāde, euro		3 389	13 820	21 766	34 281	53 993	85 039	133 937	210 951	332 247	523 289
Veiktās uzlādes, kWh		11 686	47 654	71 481	107 222	160 832	241 248	361 873	542 809	814 213	1 221 320
Nobraukums, km		69 979	285 353	428 030	642 045	963 067	1 444 601	2 166 902	3 250 352	4 875 529	7 313 293
Izdevumi, euro, kopā	230 313	1 753	7 148	11 258	40 763	50 959	67 017	92 309	132 144	194 883	293 698
Iekārtas un būvniecība, euro	230 313										
Elektroenerģijas izmaksas, euro		1 753	7 148	11 258	17 732	27 928	43 986	69 278	109 112	171 852	270 667
Jaudas uzturēšanas izmaksas, euro											
Uzturēšana un remonts pēc garantijas, euro					23 031	23 031	23 031	23 031	23 031	23 031	23 031
Citas izmaksas, euro											
Tīrā naudas plūsma gadā, euro	- 230 313	1 636	6 672	10 508	- 6 482	3 034	18 022	41 628	78 807	137 364	229 591

Secinājums

Šāda aprēķina rezultātā tīrā tagadnes vērtība ir pozitīva – apmēram 152 tūkst. *euro* (precīzs NPV rezultāts 151 873 *euro*).

Tas nozīmē ka projektu ar mazas jaudas elektroautomobiļu uzlādes stacijām ir ekonomiski pamatoti realizēt.

Atsauces

- ¹ Valsts kontroles finanšu revīzija Nr.2.4.1-21/2022 “Par Zemkopības ministrijas 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību”. Pieejams: <https://lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-zemkopibas-ministrijas-2022-gada-parskata-sagatavosanas-pareizibu>.
- ² Zemkopības ministrijas 31.03.2022. iepirkums Nr. ZM/2022/8 “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām”.
- ³ Reģ. Nr. 40003500721.
- ⁴ Valsts kontroles finanšu revīzija Nr. 2.4.1-17/2023 “Par Zemkopības ministrijas 2023.gada pārskata sagatavošanas pareizību”. Pieejams: <https://lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-zemkopibas-ministrijas-2023-gada-parskata-sagatavosanas-pareizibu>.
- ⁵ Klūga M. “ZM savām vajadzībām veidos elektroauto uzlādes tīklu par 2,5 miljoniem eiro”, publicēts 31.07.2022., Lsm.lv, pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/zm-savam-vajadzibam-veidos-elektroauto-uzlades-tiklu-par-25-miljoniem-eiro.a467494/> (skatīts 16.01.2024.); Elektroauto uzlādes tīklu Zemkopības ministrijas vajadzībām par 2 miljoniem eiro būs “Reck”, publicēts 30.10.2022., Tvnet.lv, pieejams: <https://www.tvnet.lv/7637201/elektroauto-uzlades-tiklu-zemkopibas-ministrijas-vajadzibam-par-2-miljoniem-eiro-buves-reck> (skatīts 16.01.2024.).
- ⁶ Klūga M. “ZM savām vajadzībām veidos elektroauto uzlādes tīklu par 2,5 miljoniem eiro”, 31.07.2022., Lsm.lv., Pieejams: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/zm-savam-vajadzibam-veidos-elektroauto-uzlades-tiklu-par-25-miljoniem-eiro.a467494/> (skatīts 08.07.2024.).
- ⁷ Zemkopības ministrijas 01.03.2023. vēstule Nr. 8-2e/463/2023.
- ⁸ Finanšu ministrijas 25.05.2023. rīkojums Nr. 148.
- ⁹ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. panta 1., 3. punkts.
- ¹⁰ Publisko iepirkumu likuma 2. panta 2., 3. punkts, 51. panta piektā daļa.
- ¹¹ Publisko iepirkumu likuma 61. panta trešā daļa.
- ¹² Grāmatvedības likuma 2. pants un 6. panta otrā daļa.
- ¹³ Zemkopības ministrijai 2022. gadā papildus piešķirtie 50 milj. *euro* investīcijām prioritārā pasākuma “Zemkopības ministrijas nozaru infrastruktūras pilnveidošana un resora valsts funkciju izpildes tehniskā nodrošinājuma atjaunošana, tai skaitā ieguldījumi meliorācijas sistēmās un investīcijas Zaļā kursa mērķu sasniegšanai” ietvaros tika atbalstīti politisko diskusiju rezultātā un pamatojoties uz Valdību veidojošo partiju pārstāvju diskusiju rezultātā panāktajām vienošanām par atbalstāmajiem priekšlikumiem un finansējums tika iekļauts informatīvajā ziņojumā (MK 24.09.2021. sēdes prot. Nr. 63 1. § 2. p.).
- ¹⁴ Ministru kabineta 11.12.2012. noteikumu Nr. 867 “Kārtība, kādā nosakāms maksimāli pieļaujama valsts budžeta izdevumu kopapjoms un maksimāli pieļaujama valsts budžeta izdevumu kopējais apjoms katrai ministrijai un citām centrālajām valsts iestādēm vidējam termiņam” 24. punkts; Ministru kabineta 25.03.2021. rīkojums Nr. 207 “Par likumprojekta “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024.gadam” un likumprojekta “Par valsts budžetu 2022.gadam” sagatavošanas grafiku”.
- ¹⁵ Zemkopības ministrijas darbības stratēģija 2021. – 2027. gadam.
- ¹⁶ Zemkopības ministrijas 2022. gada darba plāna 66. punkts; Zemkopības ministrijas 2023. gada darba plāna P.6.7.; Zemkopības ministrijas 2024. gada darba plāna. P.6.7.
- ¹⁷ Ar Ministru kabineta 04.02.2020. rīkojumu Nr. 46 “Par Latvijas Nacionālo enerģētikas un klimata plānu 2021.–2030. gadam” apstiprinātais plāns, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/312423-par-latvijas-nacionalo-energetikas-un-klimata-planu-20212030-gadam>.
- ¹⁸ Publisko iepirkumu likuma 2. panta 2., 3. punkts.
- ¹⁹ Publisko iepirkumu likuma 61. pants.
- ²⁰ Zemkopības ministrijas 31.03.2023. vēstule Nr. 13.3-17e/684/2023 “Par apakšuzņēmēja nomaiņu – vispārīgās vienošanās Nr.2022/64 ietvaros”.
- ²¹ AS “Latvenergo” 25.10.2023. iepirkums Nr. AS “Latvenergo” 2023/1_8 “Brīvi stāvošas 100 kW DC uzlādes iekārtas ar CCS2x2 kabeļiem un vadību iegāde (DIS ietvaros) / Purchase of free standing 100kW DC Charger with CCS2x2 cables and management (within DPS)”.
- ²² Zemkopības ministrijas iekšējā audita 11.06.2024. ziņojums Nr. ZM 11.1-12.-2023/07 “ZM resora autoparks (t.sk. inventarizācijas procesa novērošana)”.
- ²³ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. panta 1.punkts.
- ²⁴ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. pants.

- ²⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmā daļa.
- ²⁶ Ministru kabineta 21.10.2021. rīkojums Nr. 710 “Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam”.
- ²⁷ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumi Nr. 242 “Satiksmes ministrijas nolikums” un 09.02.2016. Satiksmes ministrijas un VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” noslēgtais deleģēšanas līgums par elektromobilitātes infrastruktūras izveidošanu un uzturēšanu.
- ²⁸ Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes 2016. gada pētījums “Latvijas nacionālā elektrotransportlīdzekļu uzlādes tīkla izveidošanas analīze”.
- ²⁹ Satiksmes ministrijas prezentācija “Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam” un “Fit for 55” pakotnes iespējamā ietekme uz Latvijas transporta sektora attīstību.
- ³⁰ VAS “Latvijas valsts ceļi” 08.05.2024. e-pasta vēstule “Par elektrotransportlīdzekļu uzlādes staciju skaitu”.
- ³¹ <http://www.e-transport.lv/index.php/arhivs/e-mobi-uzlades-tikls> (skatīts 16.01.2024.).
- ³² Mendziņš K. “Latvija izceļas kā līdere lieljaudas uzlādē jomā”, www.uzladets.lv, publicēts 12.07.2024. Pieejams: <https://uzladets.lv/latvija-izcelas-ka-lidere-lieljaudas-uzlade/> (skatīts 15.07.2024.).
- ³³ Zemkopības ministrijas 08.03.2024. e-pasta vēstule “RE: par informācijas pieprasījums”.
- ³⁴ Valsts kancelejas 29.01.2019. “Valsts pārvaldes autoparka izvērtējums”.
- ³⁵ Publisko iepirkumu likuma 54.panta ceturtdaļa un pārejas noteikumu 17. punkts.
- ³⁶ Tīrs autotransporta līdzeklis: a) M1, M2 vai N1 kategorijas autotransporta līdzeklis, kura maksimālās izpūtēja emisijas ir mazākas nekā 50 CO₂g/km un piesārņotāju emisijas reālos braukšanas apstākļos (RDE) ir mazākas par 80 % no emisiju robežvērtībām, kas noteiktas regulas Nr. 715/2007 I. pielikumā, CO₂g/km un piesārņotāju emisijas reālos braukšanas apstākļos (RDE) ir norādītas Atbilstības apliecinājumā (CoC).
- ³⁷ Zemkopības ministrijas darbības stratēģija 2021.–2027. gadam.
- ³⁸ Zemkopības ministrijas 2022. gada darba plāna 66. punkts; Zemkopības ministrijas 2023. gada darba plāna P.6.7.; Zemkopības ministrijas 2024. gada darba plāna P.6.7.
- ³⁹ Zemkopības ministrijas atskaites par plānu izpildi publicētas tīmekļvietnes <https://www.zm.gov.lv/lv/atskaites-par-planu-izpildi> sadaļā “Atskaites par plānu izpildi (skatīts 26.06.2024.).
- ⁴⁰ Likums “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” un “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam”.
- ⁴¹ Ministru kabineta 11.12.2012. noteikumu Nr. 867 “Kārtība, kādā nosakāms maksimāli pieļaujamais valsts budžeta izdevumu kopējais un maksimāli pieļaujamais valsts budžeta izdevumu kopējais apjoms katrai ministrijai un citām centrālajām valsts iestādēm vidējam termiņam” 24. punkts; Ministru kabineta 25.03.2021. rīkojums Nr. 207 “Par likumprojekta “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam” un likumprojekta “Par valsts budžetu 2022. gadam” sagatavošanas grafiku”.
- ⁴² Zemkopības ministrijas 01.07.2021. vēstule Nr. 8-2e/1310/2021 Finanšu ministrijai.
- ⁴³ Zemkopības ministrijas 20.07.2021. vēstule Nr. 8-2e/1428/2021 Finanšu ministrijai.
- ⁴⁴ Ministru kabineta 24.08.2021. sēdes prot. Nr. 57 53. §. Informācija par ziņojumu un tā pielikumiem publicēta Finanšu ministrijas tīmekļvietnes <https://www.fm.gov.lv/lv/budzets2022> sadaļā “Iesniegtie prioritārie pasākumi”.
- ⁴⁵ Informatīvais ziņojums “Par priekšlikumiem valsts budžeta ieņēmumiem un izdevumiem 2022. gadam un ietvaram 2022.–2024. gadam”. Pieejams: https://tapportal.mk.gov.lv/legal_acts/cc2ab020-5218-484c-9c98-e70de31889a2 (skatīts 11.07.2024.).
- ⁴⁶ Informatīvais ziņojums par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu prioritārajiem pasākumiem 2022., 2023. un 2024. gadam. Finanšu ministrija, 2021. g. Skatīts MK 24.09.2021. sēdē, prot. Nr. 63 1. § 2.p. Pieejams: <https://www.fm.gov.lv/lv/media/8054/download?attachment>, (skatīts 16.01.2024.).
- ⁴⁷ Finanšu ministrijas 13.06.2024. e-pasta vēstule Valsts kontrolei.
- ⁴⁸ Zemkopības ministrijas 30.09.2021. vēstule Nr. 8-2e/1894/2021 “Par valsts budžeta pieprasījumu 2022.–2024. gadam”.
- ⁴⁹ 10.07.2024. intervija ar Zemkopības ministrijas vadību.
- ⁵⁰ Zemkopības ministrijas 08.03.2024. e-pasta vēstule “RE: par informācijas pieprasījums”.
- ⁵¹ VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” Eiropas reģionālās attīstības fonda projekta īstenošanu uzsāka 2016. gadā un pabeidza 2021. gadā. Projektā organizēto iepirkumu rezultātā tika noslēgts līgums par 139 50 kW DC elektroautomobiļu uzlādes stacijām. Kopējās izmaksas VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” īstenojamā projektā bija 8 344 235 euro, attiecīgi vienas elektroautomobiļu uzlādes stacijas izbūves izmaksas bija aptuveni 60 030 euro.
- ⁵² Likuma “Par valsts budžetu 2022. gadam” budžeta paskaidrojumu 5. sadaļas 16. apakšpunkts “Zemkopības ministrija” 426. lpp. Pieejams: <https://www.fm.gov.lv/lv/budzets2022#valsts-budzeta-likums> (skatīts 16.01.2024.).
- ⁵³ Likuma “Par valsts budžetu 2022. gadam” budžeta paskaidrojumu 5. sadaļas 16. apakšpunkts “Zemkopības ministrija” 427. lpp. Pieejams: <https://www.fm.gov.lv/lv/budzets2022#valsts-budzeta-likums> (skatīts 16.01.2024.).

- ⁵⁴ Likuma “Par valsts budžetu 2022. gadam” budžeta paskaidrojumi budžeta paskaidrojumu 5. sadaļas 16. apakšpunkts “Zemkopības ministrija” 449. lpp. Pieejams: <https://www.fm.gov.lv/lv/budzets2022#valsts-budzeta-likums> (skatīts 16.01.2024.).
- ⁵⁵ Zemkopības ministrijas 08.03.2022. rīkojums Nr. 32 “Par Iepirkuma Nr. ZM/2022/8 komisijas izveidi”.
- ⁵⁶ Zemkopības ministrijas 29.03.2022. Iepirkuma komisijas sēdē apstiprinātais atklāta konkursa “Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām” nolikums.
- ⁵⁷ Iepirkums paredzēja veikt šādus darbus: CPV kods: 45317000-2 – Citi elektroinstalācijas darbi. Kā papildus darbus nosakot: 71241000-9 (Priekšizpēte, konsultāciju dienests, analīze), 71242000-6 (Projekts un projektēšanas sagatavošana, tāmēšana), 31681500-8 (Uzlādes ierīces) un – 45233293-9 (Satiksmes apkalpes infrastruktūras uzstādīšana).
- ⁵⁸ Par PVN apmaksu atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 142. panta otrajai, trešajai un sestajai daļai atbilstoši izrakstītajiem rēķiniem ir atbildīga Zemkopības ministrija.
- ⁵⁹ Ministru kabineta 06.02.2018. noteikumi Nr. 78 “Prasības elektrotransportlīdzekļu uzlādes, dabasgāzes uzpildes, ūdeņraža uzpildes un krasta elektropadeves iekārtām”.
- ⁶⁰ Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietnieka 26.06.2024. e-pasta vēstule Valsts kontrolei.
- ⁶¹ Ar Ministru kabineta 04.02.2020. rīkojumu Nr. 46 “Par Latvijas Nacionālo enerģētikas un klimata plānu 2021.–2030. gadam” apstiprinātais plāns, <https://likumi.lv/ta/id/312423-par-latvijas-nacionalo-energetikas-un-klimata-planu-20212030-gadam>.
- ⁶² Ar Ministru kabineta 04.02.2020. rīkojumu Nr. 46 “Par Latvijas Nacionālo enerģētikas un klimata plānu 2021.–2030. gadam” apstiprinātais plāns, <https://likumi.lv/ta/id/312423-par-latvijas-nacionalo-energetikas-un-klimata-planu-20212030-gadam>.
- ⁶³ 19.04.2024. intervija ar VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” pārstāvi.
- ⁶⁴ 16.04.2024. intervija ar AS “Latvenergo” pārstāvi.
- ⁶⁵ 14.08.2024. AS “Latvenergo” pārstāvja e-pasta vēstule “Re: par sniegtās informācijas iekļaušanu revīzijas ziņojumā”.
- ⁶⁶ VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” iepirkums Nr. CSDD 2016/78ERAF, VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” iepirkums Nr. CSDD 2018/41ERAF.
- ⁶⁷ Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes 2016. gada pētījums “Latvijas nacionālā elektrotransportlīdzekļu uzlādes tīkla izveidošanas analīze”.
- ⁶⁸ Publisko iepirkumu likuma 41. panta otrā daļa.
- ⁶⁹ Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietnieka 26.06.2024. e-pasta vēstule Valsts kontrolei.
- ⁷⁰ Zemkopības ministrijas 03.05.2022. Iepirkuma komisijas skaidrojumi (ievietoti sistēmā 03.05.2022.).
- ⁷¹ Publisko iepirkumu likuma 2.panta 2., 3.punkts.
- ⁷² Greitāne L., Matulis M. “Uzvarēt... bez konkurences? publisko iepirkumu līgumi un šķēršļi konkurencei Latvijā”, publicēts 09.01.2019., delna.lv, pieejams: <https://delna.lv/lv/2019/01/09/uzvaret-bez-konkurences-publisko-iepirkumu-ligumi-un-skersli-konkurencei-latvija/> (skatīts 31.07.2024.).
- ⁷³ Helmane I. “Pieeja iepirkumiem, kas bija pirms pieciem gadiem, tagad vairs neder”, Latvijas Vēstnesis, 17.08.2022. Pieejams: <https://lvportals.lv/viedokli/343738-pieeja-iepirkumiem-kas-bija-pirms-pieciem-gadiem-tagad-vairs-neder-2022> (skatīts 26.06.2024.).
- ⁷⁴ Par PVN apmaksu atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 142. panta otrajai, trešajai un sestajai daļai atbilstoši izrakstītajiem rēķiniem ir atbildīga Zemkopības ministrija.
- ⁷⁵ Zemkopības ministrijas Valsts kontrolei iesniegtā 06.07.2022. elektroniski parakstītā Vispārīgā vienošanās ar SIA “Reck”.
- ⁷⁶ Circontrol S.A., reģ. Nr. A61440053. <https://circontrol.com/company/>.
- ⁷⁷ 26.07.2022. līgums ar SIA “Reck” “Līgums vispārīgās vienošanās Nr.2022/64 ietvaros par darbu Nr. 1 Elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana”.
- ⁷⁸ Par PVN apmaksu atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 142. panta otrajai, trešajai un sestajai daļai atbilstoši izrakstītajiem rēķiniem ir atbildīga Zemkopības ministrija.
- ⁷⁹ SIA “Reck” 30.07.20224. vēstule Nr.285/2024 Valsts kontrolei.
- ⁸⁰ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Corporate Consulting” reģ. Nr. 40103167628.
- ⁸¹ Zemkopības ministrijas resora iesniegtās anketas SIA “Reck”.
- ⁸² 28.07.2022. starp SIA “Reck” un Zemkopības ministriju parakstītais pieņemšanas un nodošanas akts.
- ⁸³ Elektromobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām nodevums “Metodika elektromobiļu uzlādes punktu infrastruktūras izbūves pamatojuma noteikšanai” 6lpp.

- ⁸⁴ Elektromobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām nodevums “Metodika elektromobiļu uzlādes punktu infrastruktūras izbūves pamatojuma noteikšanai” 6lpp.
- ⁸⁵ 19.08.2024. saruna ar SIA “Corporate Consulting” pārstāvjiem, SIA “Corporate Consulting” 30.08.2024. vēstule Valsts kontrolei.
- ⁸⁶ Elektromobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām nodevums “Metodika elektromobiļu uzlādes punktu infrastruktūras izbūves pamatojuma noteikšanai”.
- ⁸⁷ Elektromobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošana, projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu vajadzībām nodevums “Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu teritorijās uzstādāmo elektroautomobiļu uzlādes staciju infrastruktūras tehniski ekonomiskais pamatojums”.
- ⁸⁸ Zemkopības ministrijas 15.08.2024. vēstule Nr. 13-2e/1446/2024 “Par revīzijas “Vai Zemkopības ministrija, veicot savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi, ir rīkojusies tiesiski, atbilstoši saviem attīstības plāniem un jēgpilni?” ziņojuma projektu”.
- ⁸⁹ SIA “Corporate Consulting” 30.08.2024. vēstule Valsts kontrolei.
- ⁹⁰ SIA “Corporate Consulting” 30.08.2024. vēstule Valsts kontrolei.
- ⁹¹ Zemkopības ministrijas 19.09.2022. rīkojums Nr. 104 “Par Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu teritorijās uzstādāmo elektromobiļu uzlādes staciju infrastruktūras izbūvi”.
- ⁹² Zemkopības ministrijas valsts sekretāra 02.07.2024. e-pasta vēstule “atbilstības revīziju”.
- ⁹³ Valsts kontroles finanšu revīzija Nr. 2.4.1-14/2020 “Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskatu”, pieejama: <https://lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-zemkopibas-ministrijas-2020gada-parskata-sagatavosanas-pareizibu>.
- ⁹⁴ Zemkopības ministrijas iekšējā audita 11.06.2024. ziņojums Nr. ZM 11.1-12.-2023/07 “ZM resora autoparks (t.sk. inventarizācijas procesa novērošana)”.
- ⁹⁵ SIA “Corporate Consulting” 30.08.2024. vēstule Valsts kontrolei.
- ⁹⁶ Par PVN apmaksu atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 142. panta otrajai, trešajai un sestajai daļai atbilstoši izrakstītajiem rēķiniem ir atbildīga Zemkopības ministrija.
- ⁹⁷ Elektroautomobiļu uzlādes punkts – vienā adresē uzstādītās elektroautomobiļu uzlādes stacijas jeb iekārtas (viena vai vairākas).
- ⁹⁸ Par PVN apmaksu atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 142. panta otrajai, trešajai un sestajai daļai atbilstoši izrakstītajiem rēķiniem ir atbildīga Zemkopības ministrija.
- ⁹⁹ Zemkopības ministrijas 09.07.2024. e-pasta vēstule “Re: Jautājumi revīzijas ietvaros”.
- ¹⁰⁰ Ekoenergetyka – Polska S.A. reģ. Nr. 9731013938. <https://ekoenergetyka.com/>
- ¹⁰¹ Attēls no Circontrol S.A. bukleta “Raption 50 & 50 HV EVO”, kas bija pievienots pie Vispārīgās vienošanās dokumentācijas.
- ¹⁰² SIA “Reck” 29.08.2024. vēstule Nr.321/2024-S “Par ziņojuma projekta izrakstu”.
- ¹⁰³ Zemkopības ministrijas 21.05.2024. e-pasta vēstule “Re: papildus informācija”.
- ¹⁰⁴ SIA “Reck” 18.10.2022. vēstule Nr. 363/2022-S “Par elektroautomobiļu uzlādes staciju piegādi”.
- ¹⁰⁵ Circontrol S.A. 13.10.2022. vēstule “Latvian Tender – Delivery time-LLC Reck – (OV-2022-07386).
- ¹⁰⁶ Zemkopības ministrijas 25.07.2024. e-pasta vēstule Valsts kontrolei “Re: precizējošie jautājumi”.
- ¹⁰⁷ Publisko iepirkumu likuma 61. panta trešā daļa.
- ¹⁰⁸ Zemkopības ministrijas 31.03.2023. vēstule Nr. 13.3-17e/684/2023 “Par apakšuzņēmēja nomaiņu – vispārīgās vienošanās Nr.2022/64 ietvaros”.
- ¹⁰⁹ Valsts kontroles aplēse izmantojot Zemkopības ministrijas akceptētā tehniski ekonomiskā pamatojuma 1.pielikumā norādītos datus.
- ¹¹⁰ AS “Latvenergo” 25.10.2023. iepirkums Nr. AS “Latvenergo” 2023/1_6 un AS “Latvenergo” 2023/1_8.
- ¹¹¹ AS “Latvenergo” 25.10.2023. iepirkums Nr. AS “Latvenergo” 2023/1_6 “Brīvi stāvošas 50kW DC uzlādes iekārtas ar CCS2x2 kabeļiem un vadību iegāde (DIS ietvaros) / Purchase of free standing 50kW DC Charger with CCS2x2 cables and management (within DPS)”.
- ¹¹² AS “Latvenergo” 25.10.2023. iepirkums Nr. AS “Latvenergo” 2023/1_8 “Brīvi stāvošas 100 kW DC uzlādes iekārtas ar CCS2x2 kabeļiem un vadību iegāde (DIS ietvaros) / Purchase of free standing 100kW DC Charger with CCS2x2 cables and management (within DPS)”.
- ¹¹³ AS “Latvenergo” 25.10.2023. iepirkums Nr. AS “Latvenergo” 2023/1_8 “Brīvi stāvošas 100 kW DC uzlādes iekārtas ar CCS2x2 kabeļiem un vadību iegāde (DIS ietvaros) / Purchase of free standing 100kW DC Charger with CCS2x2 cables and management (within DPS)”.

- ¹¹⁴ AS “Latvenergo” 25.10.2023. iepirkums Nr. AS “Latvenergo” 2023/1_8 “Brīvi stāvošas 100 kW DC uzlādes iekārtas ar CCS2x2 kabeļiem un vadību iegāde (DIS ietvaros) / Purchase of free standing 100kW DC Charger with CCS2x2 cables and management (within DPS)”.
- ¹¹⁵ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. pants.
- ¹¹⁶ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 8. pants.
- ¹¹⁷ Iepirkumu uzraudzības biroja 03.08.2020. “Ieteikumi pasūtītājiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un finansējuma saņēmējiem tirgus izpētes veikšanā”.
- Pieejami: https://www.iub.gov.lv/sites/iub/files/content/Skaidrojumi/skaidrojums_tirgus_izpete_20200803.pdf
- ¹¹⁸ 05.01.2023. grozījumi Nr.1 pie “Līguma vispārīgās vienošanās Nr.2022/64 ietvaros par darbu Nr.2.36 Elektroautomobiļu uzlādes staciju piegādi, izbūvi un garantijas uzturēšanu uzlādes punktā Raiņa ielā 19, Valmierā”.
- ¹¹⁹ SIA “Reck” 20.12.2022. vēstule Nr. 715/2022-S “Par 2022. gada 6. jūlija Vispārīgās vienošanās Nr. 2022/64 būvniecības līgumu tehnoloģisko pārtraukumu” un SIA “Reck” 23.12.2022. vēstule Nr. 745/2022-S “Par 2022. gada 6. jūlija Vispārīgās vienošanās Nr. 2022/64 būvniecības līguma izpildi objektā Brīvības ielā 48, Ogre.
- ¹²⁰ Ministru kabineta 09.05.2017. noteikumi Nr. 253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi”.
- ¹²¹ Ministru kabineta 09.05.2017. noteikumu Nr. 253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi”173. punkts.
- ¹²² Ministru kabineta 09.05.2017. noteikumu Nr. 253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi”173. punkts.
- ¹²³ Zemkopības ministrijas 03.10.2023. vēstule Nr. 13.3-17e/1767/2023 “Par 2022. gada 6. jūlija Vispārīgās vienošanās Nr. 2022/64 būvniecības līgumu izpildes termiņiem”.
- ¹²⁴ Zemkopības ministrijas 15.04.2024. e-pasta vēstule “FW: papildus informācija” un 07.05.2024. tikšanās ar Zemkopības ministrijas pārstāvi.
- ¹²⁵ Ministru kabineta 09.05.2017. noteikumi Nr. 253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi”.
- ¹²⁶ SIA “Reck” un Zemkopības ministrijas 06.12.2022. grozījumi Nr. 1 “Pie vispārīgās vienošanās “Par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu, projektēšanu, uzstādīšanu un apkalpošanu””.
- ¹²⁷ SIA “Reck” un Zemkopības ministrijas 29.11.2023. grozījumi Nr. 1 “Pie vispārīgās vienošanās Nr. 2022/64 par elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveides plānošanu, projektēšanu, uzstādīšanu un apkalpošanu”.
- ¹²⁸ Vispārīgās vienošanās 11.10. punkts.
- ¹²⁹ SIA “Reck”29.08.2024. vēstule Nr.321/2024-S “Par ziņojuma projekta izrakstu”.
- ¹³⁰ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Corporate Systems” Reģ. Nr. 40103307781.
- ¹³¹ Zemkopības ministrijas 01.03.2023. vēstule Nr. 8-2e/463/2023 Finanšu ministrijai.
- ¹³² Finanšu ministrijas 25.05.2023. rīkojumu Nr. 148.
- ¹³³ Ministru kabineta 17.07.2018. noteikumi Nr. 421 “Kārtība, kādā veic gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktās apropriācijas izmaiņas” 23.².
- ¹³⁴ Ministru kabineta 17.07.2018. noteikumu Nr. 421 “Kārtība, kādā veic gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktās apropriācijas izmaiņas” 23.² punkts.
- ¹³⁵ Zemkopības ministrijas 08.03.2024. e-pasta vēstule “RE: par informācijas pieprasījums”.
- ¹³⁶ Informācija atbilstoši Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu grāmatvedības datiem.
- ¹³⁷ Zemkopības ministrijas 08.03.2024. e-pasta vēstule “RE: par informācijas pieprasījums”.
- ¹³⁸ Lauku atbalsta dienests, Valsts meža dienests, Valsts augu aizsardzības dienests.
- ¹³⁹ Valsts augu aizsardzības dienesta iepirkums Nr. VAAD 2022/4.
- ¹⁴⁰ Valsts meža dienesta veiktie iepirkumi Nr. VMD 2022/3.
- ¹⁴¹ Publisko iepirkumu likuma izpratnē tīrie automobiļi – līdz 31.12.2025. par tīro automobili ir uzskatāms tāds automobilis, kura emisijas ir mazākas nekā 50 g/km.
- ¹⁴² Valsts meža dienesta veiktie iepirkumi Nr. VMD 2022/2.
- ¹⁴³ Lauku atbalsta dienesta iepirkums Nr. LAD 2022/1.
- ¹⁴⁴ Lielvārdes iela 38, Rīgā; Republikas laukums 2, Rīgā; Peldu iela 30, Rīgā; Celtnieku iela 12, Talsos.
- ¹⁴⁵ SIA “Reck” 14.09.2022. nodevums “Zemkopības ministrijas un tās padotības iestāžu teritorijās uzstādāmo elektromobiļu uzlādes staciju infrastruktūras tehniski ekonomiskais pamatojums”.
- ¹⁴⁶ Zemkopības ministrijas 03.06.2024. e-pasts “FW: informācija revīzijai”.
- ¹⁴⁷ Zemkopības ministrijas 15.08.2024. vēstule Nr. 13-2e/1446/2024 ““Par revīzijas “Vai Zemkopības ministrija, veicot savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi, ir rīkojusies tiesiski, atbilstoši saviem attīstības plāniem un jēgpilni?” ziņojuma projektu”.
- ¹⁴⁸ Zemkopības ministrijas 15.08.2024. vēstule Nr. 13-2e/1446/2024 ““Par revīzijas “Vai Zemkopības ministrija, veicot savu elektroautomobiļu uzlādes staciju tīkla izveidi, ir rīkojusies tiesiski, atbilstoši saviem attīstības plāniem un jēgpilni?” ziņojuma projektu”.

- ¹⁴⁹ Aprēķināts ar šo elektroenerģiju teorētiski nobraucamais kilometru skaits, elektroenerģijas patēriņa dati ņemti no Elektrum veiktā pētījuma (pieejams: <https://elektrumveikals.lv/lv/majai/e-auto-uzlade/elektroauto-testi/e-niro> (skatīts 02.07.2024.)), KIA e-Niro Elektrum ziemas tests, kombinētais patēriņš 16,7 kWh uz 100 km.
- ¹⁵⁰ Valsts kontroles finanšu revīzija Nr. 2.4.1-14/2020 “Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskatu”, pieejama: <https://lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-zemkopibas-ministrijas-2020gada-parskata-sagatavosanas-pareizibu>.
- ¹⁵¹ Rīgas plānošanas reģions – Republikas laukums 2, Rīga, Lielvārdes iela 38, Rīga, Kraujas iela 23, Rīga, Mežsaimniecības iela 2, Babīte, Rīgas iela 113, Salaspils. Kurzemes plānošanas reģions – Ed. Veidenbauma iela 11, Liepāja, Viesnīcas iela 1, Saldus, “Krīvi” Tumes pagasts, Tukuma novads, Mārtiņa iela 1, Tukums. Latgales plānošanas reģions – Valdemāra iela 7, Daugavpils, Varšavas iela 24, Daugavpils, Mehanizatoru iela 2a, Preiļi, Latgales iela 248, Ludza, Liepu iela 33B, Rēzekne, Rēznas iela 6, Rēzekne, Zemgales plānošanas reģions – Liepājas šoseja 29, Dobeles, Brīvības iela 7b, Dobeles, Helmaņa iela 10, Jelgava, Dobeles iela 41a, Jelgava, Brīvības iela 88, Jēkabpils, Mežrūpnieku iela 2a, Jēkabpils. Vidzemes plānošanas reģions – Brīvības iela 48, Ogre, Brīvības iela 129b, Ogre, Raiņa iela 21, Valmiera, Mehanizatoru iela 2a, Preiļi, Celtnieku iela 12, Talsi, Saules iela 4, Inčukalna, Inčukalna pagasts, Siguldas novads.
- ¹⁵² 17.07.2024. starp SIA “Reck” un Zemkopības ministriju parakstītais darbu nodošanas un pieņemšanas akts.
- ¹⁵³ Zemkopības ministrijas iekšējā audīta 11.06.2024. ziņojums Nr. ZM 11.1-12.-2023/07 “ZM resora autoparks (t.sk. inventarizācijas procesa novērošana)”.
- ¹⁵⁴ Zemkopības ministrijas un VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” 19.02.2024. noslēgtais līgums Nr. 2 - 1-2024-32 “Par elektroenerģijas piegādi un uzskaiti”.
- ¹⁵⁵ Zemkopības ministrijas 26.01.2024. vēstule Nr. 13.3-20e/174/2024 “Par elektroautomobiļu uzlādes staciju lietošanu”.
- ¹⁵⁶ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. pants.
- ¹⁵⁷ Ministru kabineta 09.01.2024. rīkojums Nr. 21 “Par valsts līdzdalības saglabāšanu valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” un vispārējo stratēģisko mērķi”.
- ¹⁵⁸ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. pants, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmā daļa.
- ¹⁵⁹ Zemkopības ministrijas 17.07.2024. e-pasta vēstule “RE: par apsekošanām”.
- ¹⁶⁰ E-mobi cenas, pieejams: <https://e-mobi.lv/lv#cenas>, skatīts 20.05.2024.
- ¹⁶¹ Ministru kabineta 12.06.2018. noteikumu Nr. 336 “Grozījums Ministru kabineta 2013. gada 24. septembra noteikumos Nr. 1000 “Valsts akciju sabiedrības “Ceļu satiksmes drošības direkcija” publisko maksas pakalpojumu cenrādis” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ¹⁶² Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. panta pirmā daļa.
- ¹⁶³ Valsts kontroles 13.05.2024. vēstule Nr. 10-2.3.1e/389.
- ¹⁶⁴ Konkurences padomes 23.05.2024. vēstule Nr. 1.7-2/549 “Par atzinuma sniegšanu”.
- ¹⁶⁵ Valsts kontroles finanšu revīzijas Nr. 2.4.1-14/2020 “Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskatu” ziņojums, pieejams: <https://lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-zemkopibas-ministrijas-2020gada-parskata-sagatavosanas-pareizibu>.
- ¹⁶⁶ Ozoliņa B. “Ignitis Latvija” investējis 500 000 euro elektroauto uzlādes centra izveidē “Rīga Plaza” stāvlaukumā, publicēts 11.07.2024., leta.lv, pieejams <https://www.leta.lv/news/latvia/A995B72D-F92C-435C-B5AE-D510EF58B70E/> (skatīts 11.07.2024.).
- ¹⁶⁷ Ukenābele I. “Circle K”: Baltijas degvielas tirgū lielas izmaiņas nav paredzamas, publicēts 17.06.2024., leta.lv, pieejams: <https://leta.lv/plus/6B9737AB-0454-4835-84CC-9CB7D7669ED0/> (skatīts 18.06.2024.).
- ¹⁶⁸ Izmantoti fotoattēli no: <https://veikals.uzladets.lv/produkti/ensto-wallbox-evb203e-b4bc/> (skatīts 28.06.2024.).
- ¹⁶⁹ Ensto Wallbox EVB203E-B4BC 2x22kW T2 RCD 4G <https://veikals.uzladets.lv/produkti/ensto-wallbox-evb203e-b4bc/> (skatīts 30.07.2024.).
- ¹⁷⁰ Kia e-niro, pieejams: <https://www.kia.lv/models/show/eniromy23/index.html> (skatīts 28.06.2024.).
- ¹⁷¹ Elektroauto uzlādes stacijas ierīkošana jūsu teritorijā, pieejams: <https://elektrumveikals.lv/lv/uznemumam/elektroauto-uzlade/uzlades-risinajumi/elektroauto-uzlades-stacijas-ierikosana-jusu-teritorija> (skatīts 31.05.2024.).
- ¹⁷² Izmantojiet savu autostāvvietu, kļūstiet par Ignitis ON partneri, pieejams: <https://ignitis.lv/elektroauto-uzlades-staciju-tikla-partneri> (skatīts 18.06.2024.).
- ¹⁷³ “Par 100 000 eiro VNĪ būvēs elektroauto uzlādes staciju”, publicēts 24.02.2023., db.lv, pieejams: <https://www.db.lv/zinas/par-100-000-eiro-vni-buves-elektroauto-uzlades-staciju-510832> (skatīts 18.06.2024.).
- ¹⁷⁴ VAS “Valsts nekustamie īpašumi”: “Čiekurkalnā pieejama pirmā publiskā elektrouzlādes stacija”, publicēts 12.04.2024., Latvijas vēstnesis, pieejams: <https://lvportals.lv/dienaskartiba/362362-ciekurkalna-pieejama-pirma-publiska-elektrouzladetes-stacija-2024> (skatīts 03.06.2024.).

¹⁷⁵ “Par 100 000 eiro VNĪ būvēs elektroauto uzlādes staciju”, publicēts 24.02.2023., db.lv, pieejams: <https://www.db.lv/zinas/par-100-000-eiro-vni-buves-elektroauto-uzlades-staciju-510832> (skatīts 03.06.2024.).

¹⁷⁶ Foto no reidentu personīgā arhīva.

¹⁷⁷ Irliepaja.lv “Elektroauto uzlādes staciju Jūras ielā tomēr ierīkos “Latvenergo””, publicēts 14.01.2022., irliepaja.lv, pieejams: <https://irliepaja.lv/vide/elektroauto-uzlades-staciju-juras-iela-tomer-buves/> (skatīts 06.06.2024.).

¹⁷⁸ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. pants.

¹⁷⁹ Zemkopības ministrijas valsts sekretāra 02.07.2024. e-pasta vēstule “atbilstības revīziju”.

¹⁸⁰ Zemkopības ministrijas Valsts kontrolei iesniegtie elektroniski parakstītie līgumi, to grozījumi un nodošanas – pieņemšanas akti ar SIA “Reck”.

¹⁸¹ Aizdevumu likmes valsts kapitālsabiedrībām, zinātniskajām institūcijām, ostu pārvaldēm, pieejams: <https://www.kase.gov.lv/pakalpojumi/aizdevumi-un-galvojumi/aizdevumi-valsts-kapitalsabiedribam-zinatniskajam-institucijam-ostu-parvaldem/aizdevumu-likmes> (skatīts 28.05.2024.).

¹⁸² KIA e-Niro Efektivitātes rādītāji un salīdzinājums, pieejams: <https://elektrumveikals.lv/lv/majai/e-auto-uzlade/elektroauto-testi/e-niro> (skatīts 28.05.2024.).

¹⁸³ Valsts kontroles finanšu revīzijas Nr. 2.4.1-14/2020 “Par Zemkopības ministrijas 2020.gada pārskatu” ziņojums, pieejams: <https://lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/par-zemkopibas-ministrijas-2020gada-parskata-sagatavosanas-pareizibu>.